

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 1

1 Sreda, 6. septembar 2023.

2 [Javna sednica]

3 [Optuženi ulaze u sudnicu]

4 [Optuženi Krasniqi učestvuje u postupku putem
5 video-konferencijske veze]

6 --- Po početku zasedanja u 9:00 časova

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim Sudsku
8 službenicu da najavi predmet.

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dobro jutro, Časni Sude. Ovo
10 je predmet KSC-BC-2020-06, Tužilac protiv Hashima Thačija,
11 Kadrija Veselija, Rexhepa Selimija i Jakupa Krasniqija.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dobro jutro, svima.
13 Danas nastavljamo sa iskazom Svedoka 4408. Primećujem da
14 su svi optuženi prisutni u sudnici, izuzev g. Krasniqija, koji
15 će pratiti pretres putem video veze.

16 Molim Sudsku poslužiteljku da uvede svedoka u sudnicu.

17 I radi zapisnika da napomenem da ćemo svedoka saslušavati
18 na javnoj sednici.

19 [Svedok ulazi u sudnicu]

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dobro jutro,
21 Svedoče.

22 SVEDOK: [Prevod] Dobro jutro.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Danas ćemo
24 nastaviti sa vašim iskazom.

25 Podsećam vas da na pitanja odgovarate jasno i kratko.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 2

1 Ukoliko ne razumete neko pitanje, ne snebivajte [sic] se
2 da zamolite advokata da ponovi pitanje, ili mu objasnite da
3 pitanje ne razumete, i tražite da ga preformulišu.

4 Takođe, setite se da uvek treba da naglasite, na osnovu
5 čega ste stekli saznanja na osnovu činjenicama i okolnostima o
6 kojima svedoče.

7 Podsećamo vas da takođe važi svečana obaveza koju ste
8 preuzeli kada ste dali svečanu izjavu. Imajte na umu da treba
9 da govorite u mikrofoni i da treba da sačekate pet sekundi pre
10 nego što odgovorite na pitanje kako bi prevodioci mogli sve da
11 prevedu.

12 Ukoliko vam je potrebna pauza, stavite nam to do znanja,
13 pa ćemo nastojati da vam izađemo u susret.

14 Nastavljamo glavno ispitivanje Tužilaštva.

15 G. Tužioče, izvolite, imate reč.

16 G. TIEGER: [Prevod] Hvala Časni Sude, Dobro jutro, svima

17 SVEDOK: W04408 [Nastavlja svedočenje]

18 [Svedok odgovara posredstvom prevodioca]

19 Ispituje g. Tieger: [Nastavak]

20 P. Dobro jutro, Svedoče.

21 O. Dobro jutro,

22 P. Kada smo -- juče završili sa radom, vi ste u tom trenutku
23 objašnjavali kako su g. Thaçi i g. Limaj došli na sastanak u
24 Banji. I želeo bih da produžimo tamo gde smo stali. Da li se
25 sećate kako su bili obučeni?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 3

1 O. Obojca su nosili uniformu. Kakve su tačno bile te
2 uniforme, da li su bile maskirne ili jednobojne, toga se više
3 ne sećam jasno.

4 P. Pošto su vam se predstavili i naveli svoja imena ili
5 ratne pseudonime, da li ste se vi i g. Bouckaert predstavili i
6 objasnili ko ste vi?

7 O. Da, jesmo. Mi smo se predstavili i lično u svoje ime, a
8 predstavili smo i organizaciju koju predstavljamo.

9 P. Da li ste objasnili kakva je priroda organizacije Human
10 Rights Watch i kakvim se radom bavi na Kosovu?

11 O. Da, jesmo. U tom trenutku, mi smo bili aktivni na Kosovu
12 još od 1990. godine i naše aktivnosti su bile intenzivne,
13 počev od februara. Da, počev od događaja koji su se odigrali u
14 februaru i martu 1999. godine i mi smo im sažeto predočili
15 kakve su bile naše aktivnosti.

16 P. Da li ste im konkretnije objasnili da ste vaša
17 organizacija i vi lično pratili kršenja međunarodnog prava na
18 Kosovu?

19 O. Da. Mi smo objasnili u čemu se sastoji naš mandat.
20 Objasnili smo da smo nezavisna međunarodna humanitarna
21 organizacija, koja ima za cilj da prati primenu ratnog prava.

22 P. A, da li ste im objasnili da vi pratite obe strane u
23 sukobu?

24 O. Da, jesmo.

25 P. Da li su vam g. Thaçi i g. Limaj stavili do znanja da su

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 4

1 već uopšte uzev upoznati sa radom vaše organizacije?

2 O. Da, verovatno su bili upoznati sa našim radom.

3 P. Da li ste vi tada postavili pitanje koje se odnosi na
4 zatvaranje dvojice novinara Tanjuga?

5 O. Da, jesmo.

6 P. Šta vam je na to g. Thaçi, odnosno g. Limaj odgovorio?

7 O. Pa, možda bi trebalo da napomenem kako je počeo naš
8 razgovor. Mi smo najpre govorili o svom radu, o tome da mi
9 dokumentujemo kršenja koja vrše srpski i jugoslovenski
10 nadležni organi. O tome smo dosta detaljno govorili. I onda
11 smo razgovor proširili i pomenuli da je naš mandat, da mi
12 zapravo pratimo postupke svih strana u sukobu. I u tom
13 kontekstu smo pomenuli pitanje dvojice novinara Tanjuga koji
14 su, koliko smo mi shvatili bili zatvoreni i pokušali smo da se
15 raspitamo o njihovom slučaju.

16 P. A, šta su vam oni na to rekli? Da li su vam išta
17 odgovorili, kada ste pokušali da se raspitate o tom slučaju?

18 O. Oni su nam odgovorili da je toj dvojici pojedinaca
19 suđeno. Dakle, da je vođen sudski postupak i da su oni osuđeni
20 i da trenutno služe kaznu i da će biti pušteni na slobodu,
21 kada u celosti odsluže kaznu koja im je izrečena.

22 P. Pošto su vam objasnili da je održano suđenje, tokom kojeg
23 su novinari osuđeni, da li ste vi postavili neka dodatna
24 pitanja, tražeći dodatne pojedinosti?

25 O. Da, jesmo. Tražili smo da nam prenesu informacije o samom

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 5

1 suđenju. Nas je posebno zanimalo da li je taj sudski postupak,
2 da li se vodio na valjan način. Primera radi, da li su dvojica
3 optuženih imali pravo na pravnog zastupnika, da li su
4 prisustvovali sudskom postupku, da li su imali pravo da ulože
5 žalbu.

6 P. A, šta su vam na to odgovorili g. Thaçi i g. Limaj?

7 O. Oni su rekli da branilac nije bio prisutan tokom suđenja,
8 ako se ja dobro sećam. Mislím da su pokušali da dođu do
9 advokata, ali da se advokat nije pojavio i da branioci ili
10 branilac nisu bili prisutni tokom sudskog pretresa.

11 P. Da li ste vi postavili pitanje, smete li da vidite
12 zatvorenike, možete li da ih obidete?

13 O. Da, mi smo tražili dopuštenje da obidemo zatvorenike.

14 P. A, šta su nam rekli g. Thaçi i g. Limaj?

15 O. Oni su odbili naš zahtev.

16 P. A, da li su to odbijanje obrazložili?

17 O. Pa, ne sećam se više najtačnije. Ne, ne sećam se više da
18 li su dali neko obrazloženje. Ali, ne nama nije dopušteno da
19 vidimo zatvorenike.

20 G. TIEGER: [Prevod] Časni Sude, molim za dopuštenje da
21 svedoku predočim odlomak iz jedne njegove ranije izjave, kako
22 bi se on podsetio situacije.

23 Hvala.

24 P. Svedoče, želeo bih da vam skrenem pažnju na stav 93, u
25 izjavi koju ste dali Tužilaštvu 2019. i 2020. godine. I

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 6

1 konkretnije, kada je u pitanju taj stav 93, zanima me rečenica
2 u kojoj stoji:

3 "Pitali smo da li možemo da posetimo zatvorenike, ali naš
4 zahtev je odbijen iz razloga, citiram 'vojne tajne.'"

5 Svedoče, da li se sada bolje sećate kako su g. Thaçi i g.
6 Limaj odgovorili na vaš zahtev da obidete zatvorenike?

7 O. Da. Bili smo uložili još jedan zahtev, pa sam možda
8 pobrkao dva zahteva. Pošto su takođe postu -- pominjali Kodeks
9 postupanja i mi smo tražili da ga vidimo, što nam nije
10 omogućeno. I mislim da su dali isto obrazloženje, vojnu tajnu.
11 Ali da, kada su u pitanju zatvorenici, koliko se ja sećam i
12 sudeći po ovoj izjavi, a nemam razloga da sumnjam da sam
13 svojevremeno dao istinitu izjavu, da to je obrazloženje koje
14 smo dobili.

15 P. [Nije uključio mikrofon]

16 O. Niste uključili mikrofon Tužioče.

17 P. Sada ste nam objasnili šta su g. Thaçi i g. Limaj
18 odgovorili, kada ste od njih tražili više pojedinosti o
19 sudskom postupku u okviru kojeg su zatvorenici osuđeni. I
20 preneli ste nam kako su oni reagovali kada ste napomenuli,
21 odnosno kada ste saznali da nije bilo branioca tokom suđenja.

22 Da li ste vi reagovali kada ste to saznali, kada ste
23 saznali da optuženi nisu imali branioca tokom suđenja?

24 O. Da. Kolega i ja smo izneli svoj stav sa time u vezi i
25 rekli smo da sa obzirom na to da optuženi nisu imali pravnu

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 7

1 pomoć tokom suđenja, to suđenje nije bilo u skladu sa
2 međunarodnim standardima valjanog postupka.

3 P. A, da li ste onda nagovestili šta bi trebalo da, kakav bi
4 sledeći korak trebalo da preduzmu, s obzirom na to da suđenje
5 nije održano u skladu sa načelima valjanog postupka?

6 O. Da. Mi smo rekli da po našem mišljenju, zatvorenike treba
7 pustiti na slobodu.

8 P. I pošto ste to rekli g. Thačiju i g. Limaju, dakle da
9 postupak nije bio valjan, da treba osloboditi zatvorenike, šta
10 su oni vama na to odgovorili?

11 O. Oni nisu obećali da će to učiniti. Ne sećam se tačno da
12 li je su izveli neki konkretan zaključak. Oni nisu rekli,
13 "Slažemo se, tako ćemo i postupiti." Možda su rekli,
14 "Razmotrićemo situaciju." Ali, oni se nisu saglasii sa našom
15 ocenom.

16 P. Da li su vam makar stavili do znanja da li oni imaju
17 ovlašćenja da puste zatvorenike na slobodu ili ne?

18 O. Da, oni su nam rekli da je to pitanje koje se tiče
19 nezavisnosti sudstva i da nije primereno da se oni mešaju u
20 sudski postupak. Dodali su i to da bi se time podrivala --
21 podrivale nadležnosti i ovlašćenja ustanova OVK.

22 P. Da li su oni razlikovali vojne nadležne organe, od
23 civilnih u tom kontekstu?

24 O. Da, oni su rekli da, ukoliko bi oni bilo šta preduzeli i
25 intervenisali, to bi sa njihove strane predstavljalo mešanje u

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 8

1 rad civilnih nadležnih organa, koliko se ja sećam.

2 P. Dakle, ako sam vas pravilno shvatio, oni su vama rekli da
3 ne žele da se upliću u to pitanje, jer je u pitanju sudsko
4 pitanje iz građanskog prava, pitanje civilne prirode, kojim se
5 bave civilni nadležni organi. Da li su išta rekli prema vašim
6 sećanjima, o statusu pravnog sistema OVK i o fazi razvoja u
7 kojoj se nalazi?

8 O. Da, sećam se da smo poduže razgovarali o tome. Oni su
9 objasnili da OVK u tom trenutku gradi sudske ustanove. Mislim
10 da su sami tu vojsku OVK opisali kao novu vojsku, koja
11 dejstvuje u teškim okolnostima i koja trenutno gradi potrebne
12 strukture. Kako sam ja shvatio, pod tim strukturama su se
13 podrazumevali sudovi, tužilaštva i drugi sudski mehanizmi.

14 P. Nešto ranije ste pomenuli da ste na početku sastanka
15 istakli da organizacija Human Rights Watch prati kršenja
16 međunarodnog prava, koja vrše obe strane u sukobu. Da li ste
17 tokom sastanka razgovarali o nekim drugim navodima, da je OVK
18 prekršila međunarodno humanitarno pravo? Na stranu ovaj slučaj
19 sa dvojicom novinara.

20 O. Da, mislim da smo na samom početku govorili o dvojici
21 novinara, jer je u tom trenutku njihov slučaj bio žiži pažnje.
22 Ali, takođe smo izrazili zabrinutost povodom drugih kršenja,
23 koje je prema navodima izvršila OVK, uključujući slučajeve
24 proganjanja, otmica i ubistava. I mi smo ih podsetili na
25 obaveze koje imaju u odnosu na međunarodno humanitarno pravo.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 9

1 P. A, šta su oni na to odgovorili?

2 O. Pa, prvo su se usmeno obavezali. Obojica su jasno
3 naglasili da OVK poštuje npr. Ženevske konvencije. Naglasili
4 su da oni shvataju kakve su njihove obaveze i dužnosti, sa
5 time u vezi. I takođe su izneli komentare tipa, "pa, u ratu
6 dolazi do problema," što mislim da je tačno i istinito i ja to
7 ne osporavam. A, svakako na tom sastanku se ne bih drznuo da
8 to osporim. Ali, poenta je u tome kako se onda rešavaju ti
9 problemi: Da li se vode unutrašnje istrage? Da li se ljudi
10 disciplinski kažnjavaju? Jer, to su pokazatelji koje mi
11 gledamo kao organizacija koja se bavi ljudskim pravima.

12 P. Da li se postavilo pitanje disciplinskih postupaka i ako
13 jeste, šta su oni sa tim u vezi kazali?

14 O. Da, oni su nam rekli da OVK ima kodeks pravilnog
15 postupanja koji važi za pripadnike OVK. I mi smo tražili da
16 pogledamo taj kodeks. Međutim tekst tog dokumenta nam nije
17 dostavljen i uvid nam nije omogućen.

18 P. Da li ste tražili da vam navedu neki primer disciplinskog
19 postupka, koji je vođen i završen?

20 O. Da. Pitanje koje mi u sličnim situacijama uvek
21 postavljamo o bilo kakvom konfliktu da je reč, mi postavljamo
22 pitanja u kojima tražimo da se navedu primeri. Npr. neka vlada
23 nam kaže da su pripadnici njenih snaga, da je o njima vođena
24 istraga ili da su im izrečene disciplinske mere. Mi onda
25 tražimo da se navedu primeri. I tako smo postupili i u ovom

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 10

1 slučaju, jer oni nama jesu rekli da su izvesni pojedinci, da
2 su izvesnim pojedincima izrečene disciplinske mere. Mi uvek sa
3 zadovoljstvom saslušamo takve tvrdnje, ali mi ne bi smo svoj
4 posao dobro radili, ako bi smo se takvim opštim tvrdnjama
5 zadovoljivili. I uvek tražimo da se navedu primeri.

6 P. A, da li su vam navedeni primeri, kao što ste to tražili?

7 O. Ne, nisu.

8 G. TIEGER: [Prevod] Molim da se predoči dokument IT-03-
9 66, P212.8.

10 P. Svedoče, prepoznajete ovaj dokument?

11 O. Da, prepoznajem ga.

12 P. Šta je u pitanju?

13 O. To je pismo koje sam ja napisao i uputio trojici
14 pripadnika OVK, po završetku pomenutog sastanka. U pitanju je
15 za nas uobičajeni postupak, kakav mi sledimo u našoj
16 organizaciji Human Rights Watch. Na samom početku se
17 zahvaljujemo na sastanku, a onda ponavljamo i rezimiramo
18 glavne tačke koje su obrađene tokom sastanka, iznosimo
19 preporuke ukoliko ih imamo i uopšte uzev, održavamo na taj
20 način dijalog.

21 P. Imao bih nekoliko pitanja sa time u vezi. Pre svega, u
22 zaglavlju pisma vidimo kome je pismo upućeno i vidimo da je
23 upućeno trima telima. -- Prva institucija, prvi organ Opšti
24 politički predstavnik OVK, zatim Politička direkcija Glavnog
25 štaba i najzad Pravosudna direkcija Glavnog štaba.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 11

1 Na koga se odnose, ko je zastupao ove organe?

2 O. Funkciju prvog organa je obavljao g. Demaçi, drugu
3 funkciju je obavljao g. Thaçi, a treću g. Limaj.

4 P. Na koji način ste vi saznali koje oni funkcije obavljaju
5 i kako vi tumačite te funkcije? Kako tumačite značenje tih
6 zvanja?

7 O. Pa, g. Demaçi je bio javni predstavnik OVK, čije sedište
8 je bilo u Prištini. O tome smo već govorili. A, g. Thaçi i g.
9 Limaj su se sa ovim zvanjima nama predstavili 10. novembra.
10 Naravno, g. Limaj je koristio svoj ratni pseudonim.

11 P. A, da sve bude sasvim jasno, kada su se predstavili, da
12 li su oni naveli svoje funkcije i da li su to te funkcije koje
13 vidimo u ovom pismu?

14 O. Da, tim rečima su se oni nama predstavili.

15 P. Pomenuli ste da vam je namera bila da rezimirate u pismu
16 neke delove sastanka koji je održan. Vidimo u trećem pasusu da
17 stoji:

18 "Za nas je izvor zabrinutosti to što optuženima nije bilo
19 dozvoljeno da imaju braniocce i da sami novinari nisu bili
20 prisutni na suđenju i da nikome nije dozvoljeno da ih obiđu,
21 dok su se nalazili u pritvoru."

22 Da li su, to je tema o kojoj ste vi razgovarali na
23 sastanku, je li tako?

24 O. Da, tako je.

25 P. Tu takođe stoji, na sredini pasusa:

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 12

1 "Takođe nam je jasno da su pravosudne strukture OVK
2 trenutno u osnivanju."

3 To je takođe tema o kojoj je bilo govora tokom sastanka?

4 O. Da, tako je.

5 P. Dalje, zatim kažete "nadamo se da ćemo nastaviti razgovor
6 o kodeksu sa pravilima postupanja OVK." To je taj pravilnik
7 ili kodeks OVK, o kojem je takođe bilo reči tokom sastanka?

8 O. Da.

9 P. I najzad, u trećem pasusu stoji da se vi "nadate da će
10 drugi zatvorenici moći da budu predmet poseta Međunarodnog
11 komiteta Crvenog krsta i drugih organizacija koje se bave
12 humanitarnim pravom i ljudskim pravima."

13 Tu se delimično osvrćete na svoj raniji zahtev, koji ste
14 uputili tokom sastanka. Naime, da posetite zatvorenike.

15 O. Da, tako je. I želeo bih ako smem, nešto kratko da dodam.

16 U to vreme, mislim da je to bilo u novembru 1998. godine,

17 Međunarodni komitet Crvenog krsta je izneo javno saopštenje o

18 tome da -- im nije omogućen ili im je omogućen vrlo ograničen

19 pristup zatvorenicima OVK. Za nas je to bilo nešto upadljivo,

20 jer znamo da Međunarodni komitet Crvenog krsta inače postupa

21 vrlo obazrivo i uzdržano. I da oni poštuju tajnost, vrlo

22 strogo, obavezu tajnosti, obavezu čuvanja tajnosti. Tako da to

23 što su oni javno istupili sa takvim saopštenjem je nama

24 izgledalo vrlo važno.

25 G. TIEGER: [Prevod] Časni Sude, tražim da se ovaj

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 13

1 dokument usvoji u spis.

2 G. KEHOE: [Prevod] Nemamo prigovora.

3 G. EMMERSON: [Prevod] Nemamo prigovora.

4 G. ELLIS: [Prevod] Nemamo prigovora.

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dokument IT-03-66,
6 P212.8 se prihvata u spis i dobiće broj dokaznog predmeta.

7 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, to će biti dokazni
8 predmet P376.

9 G. TIEGER. [Prevod] Molim da se sada predoči dokument IT-
10 03-66 P212.4.

11 P. Časni Sude, želeo bih da vas pitam da li ste dodatno
12 zabeležili i opisali ovaj sastanak narednog meseca? I posebno
13 bih vam skrenuo pažnju na stranice 00676493 i 00676494, u
14 predočenom dokumentu. To je izveštaj Human Rights Watcha,
15 Savezna Republika Jugoslavija, Protivpravno lišavanje slobode
16 i zloupotrebe na Kosovu.

17 Pre svega, da li vam je poznat ovaj izveštaj?

18 O. Da, ja sam bio glavni istraživač i autor ovog izveštaja.

19 P. Vidimo da je datum na naslovnoj stranici decembar 1998.
20 godine. Da li je to period kada je ovaj izveštaj objavljen?

21 O. Da.

22 P. Ukoliko pogledamo tekst pri dnu stranice koja je sada
23 predočena na ekranu, to je u štampanoj veziji strana 24,
24 ističe se sledeće:

25 "18. oktobra Nebojša Radošević, novinar državne novinske

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 14

1 agencije Tanjug i Vladimir Dobričić tanjugov fotograf nestali
2 su nedaleko od sela Magora. OVK je naknadno potvrdila da ih je
3 pritvorila i da se terete za špijuniranje. Početkom novembra,
4 dvojica novinara su osuđeni na 60 dana u zatvoru broj 7 OVK,
5 posle suđenja koje, prema informacijama koje je pružila sama
6 OVK, nije ispunjavalo međunarodne standarde valjanog postupka.
7 Premda su dva predstavnika Glavnog štaba OVK, predstavnici
8 Direkcije za politička i sudska pitanja, rekli organizaciji
9 Human Rights Watch da optuženi nisu zlostavljani, isti su
10 priznali da optuženi nisu imali pravnu, pravne predstavnike i
11 da nisu prisustvovali vlastitom suđenju. Kada je Human Rights
12 Watch tražio da obiđe zatvorenike, taj zahtev je odbijen iz
13 razloga 'vojne tajnosti.'

14 U sledećem pasusu se govori o njihovom puštanju na
15 slobodu, kao i o dvojici albanskih političkih aktivista iz
16 redova LDK, u području Mališeva. I onda u poslednje pasusu,
17 pri dnu stranice se pominje:

18 "Dvojica ... novinara za koje se veruje da ih je otela
19 OVK, još uvek se vode kao nestali."

20 I pominju se Djuro Slavuj i njegov vozač Ranko Perinić.

21 Dakle, ovo je Svedoče deo izveštaja u kojem se govori o
22 sastanku sa predstavnicima Direkcije za politička i sudska
23 pitanja i prenosi se ono što su nam oni rekli, u vezi sa
24 suđenjem kao i to da su priznali da optuženi nisu imali pravnu
25 pomoć i nisu prisustvovali suđenju koje se protiv njih vodilo.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 15

1 To se sve podudara, -- tu se sve, tu se -- ponavlja opis
2 sastanka održanog 10. novembra, o kojem ste maločas govorili
3 Sudu. Da li je to tako?

4 O. Da.

5 G. TIEGER: [Prevod] Časni Sude, tražim da se dokument
6 usvoji u spis.

7 G. KEHOE: [Prevod] Samo ove stranice? Onda nemamo
8 prigovora.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izvinite. Ponovite.

10 G. KEHOE: [Prevod] Nemam ništa protiv da se usvoje u spis
11 samo ove stranice.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
13 mikrofon]

14 G. EMMERSON: [Prevod] Ja nemam prigovor kada je u pitanju
15 sadržina ovog dokumenta, međutim ali ukoliko nećemo u spis da
16 usvojimo ceo dokument, onda ne vidim zašto uopšte treba da se
17 usvaja, pošto je Tužilaštvo upravo pročitalo relevantne delove
18 u zapisnik.

19 I Tužilaštvo uvek ulaže prigovor kada Odbrana tako
20 postupi u unakrsnom ispitivanju, pa traži usvajanje dokumenta.
21 A, mislim da pravila treba da budu ista za obe strane u
22 postupku. I to što sada kažem, treba da važi i za sve sledeće
23 odlomke koje Tužilaštvo nema -- ima nameru da pročita.

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Nema prigovora,
25 tako da se prihvata u spis IT-03-66 P212.4 i to stranice

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 16

1 00676493 i 00676494.

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, te stranice će
3 dobiti broj dokaznog predmeta P376. I Časni Sude, ako mogu da
4 potvrdim stepen tajnosti ovog dokumenta, jer engleska verzija
5 u sistemu *Legal Workflow* nosi stepen tajnosti poverljivo, a
6 albanska javno.

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
8 mikrofon]

9 G. TIEGER: [Prevod] Da, mislim da je tako.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ima li prigovora da
11 to bude javni dokument?

12 G. KEHOE: [Prevod] Ne, Časni sude.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu.

14 [Konsultacije Panela i Sudskog službenika]

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dokazni predmet bi trebalo da
16 bude P377.

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala. Možemo da
18 nastavimo.

19 G. TIEGER: [Prevod]

20 P. Svedoče, dokument koji smo upravo pogledali je dokument u
21 kome se pominje kazna od 60 dana, u zatvoru broj 7 OVK.

22 G. TIEGER: [Prevod] Želeo bih da vam sa tim u vezi
23 predočim dokazni predlog U003-8645 do U003-8645.

24 P. Svedoče, ovaj dokument naslovljen "Pobunjenici sa Kosova
25 izdaju izjavu u pogledu zatvorenih srpskih novinara." Zatim je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 17

1 datum 1. novembar 1998. godine. I tu piše:

2 "Vojni sud Pravosudne direkcije Glavnog štaba OVK, na
3 osnovu, navodi u dokumentu, shodno optužnici koju je podigao
4 vojni tužilac, vojni sud -- donosi sledeću presudu."

5 I onda piše:

6 "Da u skladu sa normama na snazi itd."

7 I onda dalje vidite da se pominje, da su Nebojša Radošević
8 i Vladimir Dobričić "'optuženi za kršenje, nepoštovanje
9 redovne, redovnih internih civilnih i vojnih odredbi OVK ...'"

10 I onda dalje stoji da su:

11 "'Optuženi osuđeni na kaznu zatvora u trajanju od 60 dana.

12 I onda se navodi da će biti prebačeni u zatvor broj 7 i da
13 imaju pravo da ulože žalbu itd.'" "

14 Najpre, Svedoče da li se sećate da li -- Odnosno,
15 izvinjavam se. Vi ste vide -- da li ste vi ovaj dokument
16 videli pre susreta sa g. Thaçijem i g. Limajem u Banji?

17 O. Ne sećam se da sam video ovaj dokument pre sastanka i
18 sumnjam da smo ga videli. Jer bi smo onda zasigurno tražili,
19 postavili detaljnija pitanja, imajući u vidu ono što se ovde
20 navodi.

21 P. Da li ste videli ovaj dokument, pre nego što ste napisali
22 izveštaj iz decembra 1998. i to napisali one delove koji se
23 odnose na sastanak?

24 O. Nisam siguran. Sećam se da sam video saopštenje o puštanju
25 na slobodu od 27. novembra. No, ne sećam se da sam video ovaj

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 18

1 dokument. Međutim, moguće je da smo u našem izveštavanju za
2 javnost se pozvali na nešto što se ovde navodi, konkretno kada
3 se radi o optužbama. No, ja ne verujem da sam ovo video pre
4 naše publikacije, pre nego što smo objavili izveštaj.

5 P. Da li ovo što se navodi u ovom dokumentu, odgovara onome
6 kako ste vi shvatili šta je bio stav OVK u pogledu zatočenja
7 tih ljudi u to vreme?

8 O. Da.

9 G. TIEGER: [Prevod] Molim da se dokument usvoji.

10 G. KEHOE: [Prevod] Nemam prigovor.

11 G. EMMERSON: [Prevod] [Nije uključio mikrofoni]

12 G. ROBERTS: [Prevod] Nemamo prigovor.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U003-8645 do U003-
14 8645 se usvaja u spis.

15 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, to će biti dokazni
16 predmet P378.

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Zahvaljujem.

18 G. TIEGER: [Prevod]

19 P. Svedoče i g. Thaçi je takođe govorio o ovom sastanku iz
20 novembra 1998. i hteo bih da vas pitam šta je g. Thaçi tom
21 priikom rekao ili nije rekao.

22 G. TIEGER: [Prevod] Pa bih želeo da sada pogledamo
23 dokument sa oznakom 076563-TR-AT, -- 14. deo, stranica 1.

24 P. G. Thaçi je upitan o tom sastanku i citiram:

25 "Da li vas je g. Abrahams pitao, da li su srpski novinari

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 19

1 g. Radošević i g. Dobričić bili izvedeni pred sud ili da li im
2 je neki sudski -- da li su bili izloženi nekom sudskom
3 postupku?"

4 Odgovor je:

5 "Ne sećam se. OVK nije imala nikakav pravosudni mehanizam,
6 postupak. To je nešto što je izmišljeno."

7 Moje pitanje je da li su vam g. Thaçi ili g. Limaj rekli
8 da OVK ne raspolaže bilo kakvim zakonodavnim postupkom ili
9 mehanizmom?

10 O. Rekli su nam da su u postupku uspostavljanja takvih
11 mehanizama.

12 P. I onda je g. Thaçi upitan:

13 "Dakle, na osnovu vaših saznanja, nije bilo nikakvog
14 suđenja g. Radoševiću i g. Dobričiću?"

15 O. Oprostite, da li, ne vidim šta piše dalje --

16 P. O, izvinite. Da.

17 G. TIEGER: [Prevod] Molim da pređemo na sledeću stranicu.

18 P. I da završim:

19 "Dakle, po vašim saznanjima nije bilo nikakvog suđenja g.
20 Radoševiću i g. Dobričiću."

21 Zatim je sledio odgovor:

22 "Jedina suđenja na Kosovu bila su suđenja Miloševića. Nije
23 bilo drugih suđenja."

24 Svedoče, da li su g. Limaj i g. Thaçi rekli vama da nije
25 bilo nikakvog suđenja g. Radoševiću i g. Dobričiću i da nije

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 20

1 bilo nikakvih suđenja, osim onih koja su vodile srpske vlasti?

2 O. Kao što piše u našem izveštaju, rekli su da ova dvojica
3 nisu bila izvedena pred sud.

4 P. I na kraju, pri dnu stranice, na stranici 3, g. Thaçi je
5 upitan:

6 "Da li ste u razgovoru sa g. Abrahamsom rekli nešto o tome
7 koja je kazna izrečena Radoševiću i Dobričiću?"

8 Zatim je usledio odgovor:

9 "Ne sećam se. Ne sećam se, zato što nisam ni znao da li su
10 bili zatvoreni, a kamoli osuđeni, zato što" - i onda molim
11 sledeću stranicu - "zato što nije bilo nikakvog pravosudnog
12 postupka. Jedini koji je postojao u to vreme, bio je onaj koji
13 je vršio Milošević, sprovodio Milošević."

14 Svedoče, da li vam je g. Thaçi u to vreme, u to vreme
15 rekao da nije čak ni znao da li su ta dva novinara bila
16 zatvorena?

17 O. -- Ne. On je potvrdio da su oni zatvoreni.

18 G. TIEGER: [Prevod] Molim da se sada prikaže dokazni
19 predlog K022-5096 do K022-5119.

20 P. Svedoče, ovo je dokument Human Rights Watch-a naslovljen
21 "Zlostavljanje Srba i Roma na novom Kosovu." Datum je avgust
22 1999. Da li vam je poznat ovaj dokument?

23 O. Da.

24 P. O čemu se radi?

25 O. Ovo je izveštaj za javnost Human Rights Watch-a iz avgusta

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 21

1 1999., koji je napisan na osnovu istraživanja vršenih na
2 Kosovu, nakon 12. juna te godine.

3 P. [Nije uključio mikrofoni] Svedoče, da li ste vi učestvovali
4 u pisanju ovog dokumenta?

5 O. Jesam. Ja nisam bio glavni autor, ali jesam imao određenu
6 ulogu.

7 P. Možete li nam ukratko reći o čemu se radi u ovom
8 izveštaju? Čime se bavio?

9 O. Da. Tu se govori o nizu kršenja prava Srba i Roma, ne
10 stanovništva koje nije Albansko na Kosovu, nakon okončanja
11 neprijateljstva i po dolasku međunarodnih snaga, NATO snaga
12 na Kosovo, 12. juna 1999.

13 P. Da li tu imamo odeljke posvećene ubistvima i otmicama,
14 zatočenju i zlostavljanju Srba i Roma, koje je OVK zatvorila?

15 O. Da. Tu se govori o konkretnim slučajevima za koje smo
16 saznali nakon opsežnih istraživanja. Moje kolege i ja,
17 posetili smo desetine lokacija i razgovarali sa desetinama
18 ljudi, o tome da im je prećeno, da su zlostavljani, da su
19 fizički maltretirani, da im je paljena imovina, da su
20 neetnički Albanci proterivani sa Kosova.

21 P. Da li se u izveštaju iznose neke preporuke ili zauzima
22 stav u pogledu toga šta OVK treba da uradi u datim
23 okolnostima?

24 O. Da. Morao bih da pogledam preporuke, kako bih dao precizan
25 odgovor. Ali, uopšteno govoreći mi smo zaključili, da kršenja

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 22

1 prava u to vreme su bila takva da je bilo neophodno da
2 kosovske vlasti u to vreme hitno reaguju. Mislim na privremenu
3 vladu i strukture OVK, koje su postojale bilo zvanično ili
4 nezvanično. I da te instance odreaguju, zbog ovog opsežnog
5 obrasca zlostavljanja, kako bih ja to rekao.

6 P. Da li ste se postarali da te strane, to rukovodstvo,
7 dobije primerak izveštaja?

8 O. Da.

9 P. I da li ste se sastali sa nekim, sa time u vezi?

10 O. Da. Imao sam sastanak sa predsednikom privremene vlade u
11 to vreme, kako bih mu dao izveštaj.

12 P. Ko je to bio?

13 O. To je bio g. Hashim Thaçi.

14 P. Da li ste g. Thaçiju dali primerak izveštaja?

15 O. Da, jesam.

16 P. Gde je to bilo?

17 O. Sastanak se održao u, je održan u njegovoj kancelariji, a
18 to je bilo u centru Prištine. Bili smo nas dvojica i to je bio
19 prvi put da se sastajemo po okončanju sukoba. Mi smo se već
20 poznavali od ranije, nakon onog prvog susreta i ja sam mu
21 rekao da smo zabrinuti zbog situacije i da su desetine hiljada
22 Srba otišli ili pobešli sa Kosova i da se u izveštaju navode
23 brojni slučajevi kršenja prava i zlostavljanja, uključujući
24 ubijanje i slučajeve nestanka lica. I ja sam rekao da smo
25 zabrinuti zbog toga i da se nadamo da će to pitanje biti

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 23

1 razrešeno.

2 P. Na kom jeziku ste razgovarali?

3 O. Na albanskom.

4 P. Da li ste g. Thačiju objasnili šta je sadržaj izveštaja?

5 O. Da, jesam. U opštim crtama sam mu rekao o čemu se radi u
6 izveštaju. Nismo razmatrali konkretne slučajeve. I taj
7 sastanak nije bio tako dug. Ja sam uopšteno naveo koji su naši
8 zaključci i konstataciju da su ti slučajevi zlostavljanja
9 toliko prisutni i ozbiljni, da je neophodno da se nešto
10 preduzme.

11 P. Da li vam je g. Thači nešto rekao, kao reakciju na vaše
12 reči?

13 O. On je priznao da postoje problemi i da desetine hiljada
14 Srba je u tom trenutku otišlo, ako ne i više. Dakle, nije bilo
15 spora oko toga. I da je bilo nasilnih napada koje je g. Thači
16 inače javno osudio, slučajeve ubijanja srpskih seljaka. Mislim
17 da je to bilo u julu, ako se ne varam. Dakle, on jeste priznao
18 da je bilo slučajeva krivičnih dela.

19 Ja se nisam složio sa njegovom ocenom, u smislu da su to
20 bili pojedini slučajevi, koje samo neki pojedinci preduzimaju
21 i da je bilo ko mogao tek tako da uzme, obuče uniformu OVK i
22 da u ime OVK izvrši takva dela. I da to nije bila koordinisana
23 strategija, politika, da se dopušta ili podrži takvo krivično
24 postupanje.

25 P. Da vidim, da li sam vas razumeo. Da li je on prihvatio da

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 24

1 su pripadnici OVK izvršili ta krivična dela ili ste vi
2 shvatili da vam je rekao da ne prihvata da su pripadnici OVK
3 učestvovali u izvršenju bilo kakvog krivičnog dela?

4 O. Ja sam shvatio da je on odbio tu optužbu i da je rekao, to
5 su neki pojedinci, privatna lica, uključujući i one koji se
6 možda lažno prikazuju kao pripadnici OVK.

7 P. Da vas pitam malo više o tome. Na osnovu vaših saznanja,
8 da li je tačno da su ljudi mogli da kupe ili nabave uniformu
9 ili oznake?

10 O. Da. Nema sumnje.

11 P. Da li je u izveštaju bilo navedeno, odnosno da vas pitam
12 pre toga. S obzirom na te okolnosti i da je postojala
13 mogućnost da su ljudi nabavili ili nisu nabavili OVK, da li je
14 postojala mogućnost da su ljudi obukli uniforme OVK i izvršili
15 krivična dela?

16 G. KEHOE: [Prevod] Prigovor, Časni Sude. Koji je osnov za
17 pitanje?

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
19 mikrofona]

20 Oprostite mi. Prigovor se odbija.

21 SVEDOK: [Prevod] U to vreme nisam sumnjao i dan danas
22 verujem da je bilo koji pojedinac mogao da nabavi uniformu OVK
23 ili bilo koje ili bilo koju drugu uniformu i da na nju stavi
24 oznaku OVK. Nema sumnje u pogledu toga. I verujem da je tačno,
25 da je bilo slučajeva da su krivična dela počinili pojedinci

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 25

1 koji su nosili lažne uniforme ili koji su se lažno prikazivali
2 borcima OVK.

3 Istovremeno, ja nisam tada verovao, niti verujem danas --

4 G. KEHOE: [Prevod] Časni Sude, ovo je jasno iznošenje
5 mišljenja. On kaže, "ja nisam verovao, niti verujem danas."

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izneo je dovoljni
7 osnov da bi mogao da iznese mišljenje na osnovu iskustva,
8 istraživanja i konsultacija sa drugim licima. Prigovor se
9 odbija.

10 SVEDOK: [Prevod] Ja, na osnovu naših primarnih
11 istraživanja, razgovora sa žrtvama i svedocima ovih slučajeva
12 krivičnih dela, ja sam, ja nisam smatrao da je objašnjenje po
13 kome su pojedinci nosili uniformu OVK, da je taj prikaz bio u
14 potpunosti tačan.

15 Premda jeste bilo takvih slučajeva, mera u kojoj su vršena
16 kršenja prava, obrasci tih kršenja, doslednost u izveštajima
17 koje smo o tome dobijali od žrtava, sve to je ukazivalo i
18 navelo me na zaključak da se radi o više od samo pukim
19 pojedincima.

20 I rekao bih ako mi dopustite, da je u to vreme OVK imala
21 veliki ugled na Kosovu. Oni su se borili, pretrpeli posledice
22 i neki od njih su i poginuli. I oni su bili vrlo cenjeni na
23 Kosovu, kao oslobodioci Kosova. Mnogi su ih videli kao takve.
24 I verujem da nije bilo mudro da se neko prikazuje borcem OVK,
25 mada jeste bilo takvih pojedinih slučajeva, jer se to ne bi

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 26

1 tolerisalo od strane onih koji istinski jesu nosili tu
2 uniformu i jesu sebe bili izložili velikim opasnostima tokom
3 sukoba sa moćnim srpskim protivnikom.

4 Mislim da je takva bila situacija na terenu.

5 G. TIEGER: [Prevod]

6 P. Svedoče, nakon tog sastanka, da li je g. Taçi ikada
7 kasnije sa vama razgovarao o tom izveštaju, o njegovim
8 zaključcima ili preporukama?

9 O. Ne, nije. I rekao bih još nešto. Taj sastanak je održan u
10 duhu dobre volje. I kada smo predali izveštaj, to je urađeno u
11 tom istom duhu. I mi smo želeli da obavestimo i da podržimo da
12 se sprovodi politika poštovanja ljudskih prava. Tražili smo da
13 se preduzmu mere. Mi nismo očekivali da ćemo odmah dobiti neke
14 rezultate. Nisam očekivao da će on reći, SDa, mi ćemo ovo
15 razmotriti i podnećemo vam izveštaj o tome. I zaista, do toga
16 nikada nije ni došlo. Privremena vlada, niti bilo koji organ
17 vlasti, nije stupio u kontakt sa mnom i rekao: Hajte da
18 pogledamo ove konkretne slučajeve, da vidimo preporuke i da
19 razgovaramo o tome kako se ovo pitanje može rešiti.

20 G. TIEGER: [Prevod] Časni Sude, molim da se izveštaj
21 usvoji.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
23 mikrofon]

24 G. KEHOE: [Prevod] [Nije uključio mikrofon]

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Nema prigovora.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 27

1 K022-5096 do K022-5119 se usvaja u spis.

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, to će biti P379.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Zahvaljujem.

4 G. TIEGER: [Prevod] Molim da se sada prikaže dokazni
5 predlog IT-05-87.1 P00741.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da li je to već
7 usvojeno u spis?

8 G. TIEGER: [Prevod] Mislím da nije.

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Nije.

10 G. TIEGER: [Prevod] Ovo je referenca, pozivanje na jedan
11 drugi, na jedan dokazni predlog iz jednog drugog predmeta,
12 prethodnog predmeta.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da. U redu.

14 G. TIEGER: [Prevod]

15 P. Svedoče, da li prepoznajete ovaj izveštaj i da li ste
16 učestvovali u njegovom pisanju?

17 O. Da. Ja sam bio glavni autoru u pisanju i istraživanju koje
18 je vođeno za ovo istraživanje, za ovaj izveštaj.

19 P. Molim da pogledamo K0364789. To je sadržaj. Da li se u
20 izveštaju govori o kršenjima pravila rata, koja je izvršila
21 OVK?

22 O. Najveći deo ovog izveštaja, mogli bi smo da izbrojimo
23 koliko konkretno stranica, odnosi se na teška kršenja pravila
24 rata od strane srpskih i jugoslovenskih snaga, kao i ovo
25 poglavlje broj 10, koje se odnosi na OVK.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 28

1 P. Samo da bi sve bilo jasno, da li se taj odlomak suštinski
2 oslanja na primarne ili sekundarne izvore?

3 O. Ovaj deo izveštaja se u većoj meri i prvenstveno oslanja
4 na sekundarne izvore.

5 P. Da li ste se bez obzira na to, uverili da su zaključci
6 uglavnom dovoljni da opravdavaju da se izveštaj, takav kakav
7 je, objavio zajedno sa tim zaključcima?

8 O. Da. Mogu da objasnim i metodologiju i naše rezonovanje,
9 kako bi to bilo od pomoći Sudu.

10 P. Pa, samo da zaključim ovo svoje prvobitno pitanje, pa ćemo
11 videti da li je to neophodno. Pitao bih vas -- ali u stvari
12 izvolite. Zašto nam ne bi ste vi objasnili.

13 O. Da, svakako. Kad god je moguće, mi težimo tome da
14 istražimo primarne izvore koji o događajima govore iz prve
15 ruke. A, to su svedoci, žrtve itd. U ovom slučaju, kada je
16 bila reč o kršenjima ljudskih prava koje je izvršila OVK, to
17 se pokazalo kao teško zbog više razloga. Prvenstveni razlog
18 bila je bezbednost. Čak i pitati neko lice o tim kršenjima,
19 predstavljalo je vrlo osetljivu stvar. I to nije situacija
20 koja je jedinstvena za Kosovo. To vidimo i danas u našem radu
21 u Ukrajini, gde sam ja u velikoj meri angažovan.

22 G. EMMERSON: [Prevod] Izvinjavam se, uz sve dužno
23 poštovanje. Zanimljivo je čuti o tome kakva je generalno
24 njihova metodologija, ali konkretno u vezi sa ovim odlomcima
25 na koje je g. Tieger ukazao i u vezi sa kojima želi da dobije

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 29

1 odgovore, sa tim delovima izveštaja. Ovo je sada samo
2 ponavljanje nečega, što je izneto negde drugo. Ono što mi
3 treba da utvrdimo i da saznamo od ovog svedoka jeste, odakle
4 potiču informacije o OVK koje su objavljene u izveštaju. A,
5 odgovor koji smo dobili je da to potiče od neke druge
6 međunarodne organizacije.

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
8 mikrofon]

9 G. EMMERSON: [Prevod] Da, imamo prigovor na to da se
10 postavlja ovakvo pitanje, jer pitanje je zaista kako su
11 informacije koje su objavljene u izveštaju bile sastavljene,
12 tako da nema mnogo svrhe da se sada govori o poteškoćama, sa
13 kojima su se oni suočili, jer to ne objašnjava zašto ovde nema
14 primarnih materijala.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dozvoliću Tužilaštvu
16 da postavi pitanje onako kako ono želi. Ovo nije vaš svedok,
17 već svedok Tužilaštva.

18 G. TIEGER: [Prevod]

19 P. Svedoče, možda bi smo mogli da odmah pređemo na samu
20 suštinu tog procesa, pa ću vam zato postaviti sledeće pitanje:
21 Da li ste pokušali da navedete izvore informacija na kojima se
22 zasniva ovaj odeljak vašeg izveštaja, kako bi čitaoci i sami
23 mogli da vide šta je osnov za vaše informacije ili za
24 ograničenja koja u vezi sa tim postoje?

25 O. Da. Da objasnim. Ja se zaista ne slažem sa time da je ovaj

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 30

1 izveštaj nešto što se može okarakterisati kao ponavljanje ili
2 prepisivanje. Uopšte se sa time ne slažem.

3 U ovom slučaju, naši izvori su bili sledeći. U pitanju su
4 kredibilne međunarodne organizacije, bilo nevladine
5 organizacije kao što je Centar za humanitarno pravo ili
6 Amnesty International, već npr. i neka saopštenja koje je
7 izdavao recimo Međunarodni Crveni krst. Pomenio sam da su oni
8 javno objavili da nisu imali pristupa određenim informacijama.
9 To su bili neki njihovi izveštaji objavljeni u medijima. I ono
10 što je u svemu tome važno jeste kombinacija ovih izvora.

11 Tako da mi nikada ne bi smo uzeli samo jedan jedini izvor
12 ili neku tvrdnju i zatim sa svoje strane tvrdili da je to
13 nešto definitivno i da postoji određeni obrazac. Tu postoji
14 jedna ključna razlika. Naime, u istragama se bavimo
15 pojedinačnim slu -- odnosno postoje istrage u kojima se neko
16 bavi pojedinačnim slučajevima i istrage gde se povezuju
17 različite pojedinosti, različite tačkice i zatim se predočava
18 ceo raspon različitih kršenja, da bi se iznele određene
19 tvrdnje.

20 U ovom slučaju, primeri koji su izneti u ovom --
21 poglavlju, pričaju jednu koherentnu priču kada se svi povežu.
22 Tako da smo imali više izvora ili kredibilne sekundarne izvore
23 o nekim pojedinačnim slučajevima. Ali, mi smo to sagledali u
24 celini. I tako smo dostigli prag, gde smo imali dovoljno
25 samopouzdanja da iznesemo takve tvrdnje.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 31

1 Samo bih želeo da naglasim da je Human Rights Watch nije
2 sud, niti pravna ustanova. Mi prikupljamo dokaze da bi smo
3 izneli neke kredibilne slučajeve, koje javnost i kreatori
4 politike treba da razmotre. I mislimo da smo to i u ovom
5 slučaju uradili.

6 G. EMMERSON: [Prevod] Pre nego što moj cenjeni kolega
7 nastavi --

8 G. TIEGER: [Prevod] Pa, Časni Sude ja pokušavam --

9 G. EMMERSON: [Prevod] Uz sve dužno poštovanje, svedok je
10 sada odgovorio na pitanje i sada mogu da iznesem prigovor koji
11 se odnosi na osnov tih informacija o kojima je svedok
12 svedočio.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
14 mikrofoni]

15 G. EMMERSON: [Prevod] Prigovor je u tome da se ovakvi
16 iskazi ne mogu usvojiti u spis ni prihvatiti, samo na osnovu
17 izvora koji su navedeni Sudu još unapred, jer je ovo tri
18 koraka udaljeno od iskustva samog svedoka. To ne dolazi ni iz
19 jednog originalnog izvora. Izvori se ne citiraju. Ne možemo ih
20 ispitati da bi smo utvrdili njihov kredibilitet. To je sve
21 samo zajedno skupljeno, da bi se izneli određeni argumenti,
22 kako je sam svedok rekao. Drugim rečima, cilj je da se iznesu
23 argumenti, što se u ovom slučaju preklapa sa argumentima
24 Tužilaštva i to se ne može usvojiti u spis kao dokazi.

25 Sud ovde nema nikakav osnov po kome bi mogao da oceni

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 32

1 kredibilitet svedočenja, a pogotovu kada svedok kaže "Mi
2 smatramo da je to bilo kredibilno." Posao Suda je da utvrdi
3 šta se desilo, a nije posao Human Rights Watch-a da to radi,
4 tako što čita izveštaj koji su pisali drugi, a da nije obavio
5 razgovor sa samim izvorima. Dakle, to je najudaljenije moguće
6 od vrste dokaza kakvi se mogu usvojiti.

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Vaš prigovor se
8 odbacuje. Svedok je sasvim jasno naveo šta je bila
9 metodologija. On je jasno rekao kako su prikupljali
10 informacije. Možete ga unakrsno ispitati po tome. Sudski Panel
11 ima pravo takođe da to sve ispita i oceni, kada bude
12 prosuđivao u ovom predmetu. Ja ću dopustiti da to pitanje bude
13 postavljeno i to je sve.

14 Izvolite.

15 G. TIEGER: [Prevod]

16 P. Najzad Svedoče, kada je ovaj izveštaj objavljen posle
17 uspostavljanja kancelarije g. Demaçija u Prištini i pošto ste
18 vi obezbedili taj izveštaj toj kancelariji, šta se tada
19 desilo?

20 O. Izvinjavam se. Možete li da ponovite pitanje?

21 P. Da. Da li je taj izveštaj objavljen posle formiranja
22 kancelarije g. Demaçija i posle onog trenutka kada ste počeli
23 da im šaljete svoje izveštaje?

24 O. Da.

25 G. TIEGER: [Prevod] Nudim ovo na usvajanje, ove delove

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 33

1 koje smo pominjali, na stranama 75 do 86 tog dokumenta. I već
2 sam naveo relevantne ERN brojeve.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
4 mikrofon]

5 G. KEHOE: [Prevod] Časni Sude, imamo prigovor. To se ne
6 može usvojiti jer je reč o sekundarnim izvorima. To je procena
7 koju je dao neko drugi, o tome šta su rekli sekundarni izvori.

8 U ovom dokumentu, osim toga što je rekao g. Emmerson,
9 imamo samo nešto što je tip tvrdnji koje treba da iznosi
10 Tužilaštvo. Oni bi želeli da predoče dokaze o navodnim
11 pojedinačnim krivičnim delima. To smo već videli i u nekim
12 dokumentima po Pravilu 154 i drugim. Ali ovde imamo
13 destilovane informacije koje ne potiču ni od žrtava, već od
14 sekundarnih izvora, na 13, 14 strana ovog izveštaja. I
15 Tužilaštvo sada to pokušava da prikaže kao neke suštinske
16 dokaze.

17 A, ako kažete da možemo da izvedemo unakrsno ispitivanje,
18 to su sekundarni izvori, odakle oni potiču, kakvi su to
19 izvori? Hoću da kažem, ovo je prigovor koji se odnosi na taj
20 sekundarni ili čak tercijarni nivo i zbog toga se to ne može
21 usvojiti.

22 G. EMMERSON: [Prevod] I ja bih tome nešto dodao. Ako
23 pogledate fusnote koje se navode, videćete da se te tvrdnje
24 uglavnom zasnivaju ili na izveštaju Centra za humanitarno
25 pravo koji je objavljen neposredno pre ovog izveštaja i da je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Ispituje g. Tieger (Nastavak)

Strana 34

1 to bilo prvo telo koje o tome izveštava ili iz vesti iz
2 medija.

3 Moje pitanje je kako je to drugačije u odnosu na to da
4 dovedete ovde bilo kog komentatora koji komentariše
5 međunarodne odnose i da kažete, da pustite da on kaže, "pa ja
6 sam mnogo šta pročitao i evo, to je moje mišljenje." Na koji
7 način se ovo razlikuje.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
9 mikrofon]

10 G. ELLIS: [Prevod] Časni Sude, mi se pridružujemo ovim
11 prigovorima. Ja bih dodao da, za razliku od ovog pristupa, za
12 razliku od, odnosno u ovom slučaju, za razliku od drugog
13 izveštaja koji se odnosio na zatvaranje i zloupotrebe na
14 Kosovu, svedoku su ovde postavljena neka opšta pitanja. Tamo
15 su mu pokazani neki konkretni paragrafi i to se zasnivalo na
16 njegovim ličnim saznanjima. I na osnovu toga je taj izveštaj
17 bio usvojen u spis. A, sada mu se pokazuje celo poglavlje,
18 koje se zasniva na sekundarnim izvorima, a ne na njegovom
19 saznanju. Imamo prigovor na to.

20 [Konsultacije Sudskog panela]

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ovaj dokazni predmet
22 se usvaja, strane 75 do 86. Ovde nije pitanje u tome da li su
23 informacije iz druge ruke. O tome smo već govorili. Biće tu
24 informacija iz druge ruke, ali zbog toga to nećemo isključiti,
25 već ćemo mi sami odlučiti koju ćemo težinu pridati ovom

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 35

1 izveštaju. Samo zato što je to neki izveštaj, ne mora da znači
2 da je on i istinit. Mi smo toga svesni, kao što bi to bio
3 svako drugi. Ali, to je priremljeno na validan način. Njegova
4 autentičnost se ne dovodi u pitanje i stoga to usvajamo.

5 G. TIEGER: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

6 Samo da napomenem da se to u stvari nastavlja do strane
7 87. Tamo prelazi jedan paragraf.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dakle, strane 75, do
9 87?

10 G. TIEGER: [Prevod] Tako je. To je tačno.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Još jedno. Možemo li
12 da pretpostavimo ukoliko nam ne kažete suprotno, da su svi ovi
13 dokumenti materijal koji može biti dostupan javnosti?

14 G. TIEGER: [Prevod] Tako je, Časni Sude.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Navedenim stranama biće
17 dodeljen broj dokaznog predmeta P380.

18 G. TIEGER: [Prevod] Časni Sude, time je glavno ispitivanje
19 završeno. Hvala.

20 Unakrsno ispituje g. Kehoe:

21 P. Dobar dan, g. Abrahams. Ja sam Gregory Kehoe i zastupam
22 Predsednika Thačija. Postaviću vam nekoliko pitanja o nečemu
23 što ste rekli tokom svog jučerašnjeg i današnjeg svedočenja.
24 Ako ne razumete neko od mojih pitanja, molim vas da mi to
25 stavite do znanja. A, ako vas ja prekinem, unapred vam se

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 36

1 izvinjavam. Ali, takođe me opomenite ako se to desi.

2 Hteo bih da počnem preliminarno ispitivanje nekim od vaših
3 komentara u vezi sa g. Demaçijem, Ademom Demaçijem. Rekli ste
4 da ste se sa njim sastali jednom. Da li je to tačno?

5 O. Ne, susreli smo se više puta.

6 P. U redu. Koliko puta?

7 O. Pa, da li mislite dok je on bio predstavnik --

8 P. Pa, to je dobro pitanje.

9 O. -- ili pre toga?

10 P. Dobro pitanje. Pa, recimo onda kada je bio zvanični
11 predstavnik OVK?

12 O. Pa, najmanje dva puta, ali ne sećam se baš tačno.

13 P. Mislim da ste na strani 140, ako se ne varam, u redovima 3
14 i 4 jučerašnjeg transkripta rekli da mislite da je uticaj g.
15 Demaçija na donošenje odluka bio ograničen. Da li je to tačno?

16 O. Tačno.

17 P. Sada bih prošao sa vama kroz ovo. Juče ste pomenuli da je
18 g. Demaçi imao kancelariju, a ja sam razumeo da je on imao
19 otprilike dvanestak savetnika. Da li je to tačno?

20 O. Pa, ja ne bih mogao reći koliko ih je bilo.

21 P. Da li vam je poznato, da li su neki od njegovih savetnika
22 bili bivši generali JNA?

23 O. Ne znam odgovor na to pitanje.

24 P. Da li vam je poznato, da je on održavao redovne
25 konferencije za štampu, negde otprilike od početka septembra

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 37

1 1998. godine?

2 O. Da, on se redovno obraćao medijima. To je tačno.

3 P. Da li znate da je on predstavljao OVK na Kosovu i u drugim
4 državama? Da li je to tačno?

5 O. Da. Koliko je meni poznato, jeste. Mada mislim da nije bio
6 njihovi predstavnik na pregovorima u Rambujeu.

7 P. Ali, išao je u Albaniju, u Makedoniju, u Sloveniju i tamo
8 svuda predstavljao OVK, je li to tačno?

9 O. Po mom najboljem sećanju, da. To je tačno.

10 P. Vi ste tokom svog svedočenja pomenuli da je g. Demaçi bio
11 onaj koji je potpisivao dozvole za putovanja ljudima kao što
12 ste vi i drugi, za slobodan prolaz kroz teritorije pod
13 kontrolom OVK. Da li je to tačno?

14 O. Tačno.

15 P. Da li su te propusnice bile prihvaćene i priznate na
16 teritoriji celog Kosova?

17 O. Tako je. Kosovski Albanci su ih priznavali.

18 P. U redu. Kosovski Albanci, dobro je da ste to pomenuli u
19 odgovoru. Pripadnici OVK na kontrolnim punktovima itd., su
20 prepoznavali te propusnice koje je potpisao Adem Demaçi ili
21 koje je izdala njegova kancelarija, je li to tačno?

22 O. Uglavnom, da.

23 P. On je izdavao i saopštenja i deklaracije u ime OVK, je li
24 to tačno?

25 O. Nisam siguran, ali to je sasvim moguće.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 38

1 P. U redu. Kažete da je to sasvim moguće. Da li se toga
2 sećate?

3 O. On jeste govorio u javnosti u ime OVK.

4 P. Samo da pazimo da se ne preklapamo, jer imamo i
5 prevodioce. On je u stvari posredovao -- U stvari, vratiću se
6 na neke njegove istupe u javnosti, na međunarodnom planu. Da
7 li se sećate da je bio uključen u sporazum u Oslu, između OVK
8 i FARK-a, kada je bio pokušaj da se FARK i OVK dovedu zajedno
9 za sto, u maju 1998. godine?

10 O. Ne sećam se tog konkretnog detalja.

11 P. Da li znate da je putovao u Istanbul istim povodom?

12 O. Ne.

13 P. Da li znate da je on objavio i komentare u štampi, kada je
14 objavljen sporazum Milošević-Holbrooke i u kome se tvrdilo da
15 Oslobodilačka vojska Kosova treba da pokaže uzdržanost? Da li
16 vam je to poznato?

17 O. Možete li da me podsetite koji je to sporazum bio?

18 P. Ispravite me ako grešim, ali bio je jedan sporazum o
19 prekidu vatre ili barem pokušaju prekida vatre početkom
20 oktobra 1998. godine, koji su sklopili Milošević i ambasador
21 Holbrooke, je li to tačno?

22 O. Tačno.

23 P. A, osoba koja je javno proglasila da OVK treba da bude
24 uzdržana je bio Adem Demači? Nije li tako?

25 O. Ne sećam se tog saopštenja, ali prihvatam da je moguće da

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 39

1 je on izdao takvu deklaraciju.

2 P. Hoću reći, uz neke male izuzetke, možda OVK se pridržavala
3 te odluke o uzdržanosti u oktobru, što se nastavilo tokom
4 jesenjih meseci 1998. godine, je li tako?

5 O. Tako je.

6 P. Ostaćemo kod toga, pa bih ako nemate ništa protiv, želeo
7 tačno da vam citiram to što je tamo rečeno, prosto da bih bio
8 što precizniji. Dakle, ako hoćete mogao bih da vam to tačno
9 citiram. A, takođe ste vi rekli, što je zabeleženo na strani
10 jučerašnjeg zapisnika 140, u redovima 21 i 22.

11 G. KEHOE: [Prevod] Nažalost nemam kompletan transkript. To
12 je samo privremeni transkript. Pa me ispravite ako nešto
13 pogrešno čitam.

14 P. Vi ste tamo rekli u vezi sa g. Demaçijem:

15 "Ja sam uvek na kraju tih razgovora sa njim, imao utisak
16 da je njegov uticaj na one koji učestvuju u oružanoj borbi
17 ograničen."

18 Da li se sećate da ste to rekli?

19 O. Da.

20 P. Da vam pročitam i deo transkripta sa ovog suđenja.

21 G. KEHOE: [Prevod] To je strana 5611, red 23, do strane
22 5612, red 24.

23 P. To su bila pitanja koja je postavljao Tužilac --

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ali kome?

25 G. KEHOE: [Prevod] Rrustemu Mustafi.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 40

1 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] To je čovek koga
2 ispituju?

3 G. KEHOE: [Prevod] Da.

4 P. To je Rrustem Mustafa čiji je ratni nadimak bio Remi,
5 Komandant Remi.

6 "Dobar dan, g. Mustafa. Pomenuli ste tokom svog svedočenja
7 više puta g. Adema Demačija. Šta je bio njegov zvanični
8 položaj u OVK?"

9 "O. On je bio direktor Političkog direktorata
10 Oslobodilačke vojske Kosova, ali je iznad svega on bio lider
11 Albanaca, albanskog naroda tokom mnogo godina, dok smo bili
12 pod srpskom okupacijom."

13 "P. Da li mislite na opšti Politički direktorat OVK ili
14 na neku konkretnu političku kancelariju?"

15 "O. Za mene, to je bio najveći Politički direktorat
16 OVK."

17 "P. Koliko sam razumeo, za vas je to bio najvažniji, ali
18 koji je to direktorar bio?"

19 "O. Pa, za mene je ta kancelarija na čijem je čelu bio
20 Adem Demači u Prištini, bila je najvažnija."

21 "P. Dakle, on je bio na čelu političke kancelarije OVK u
22 Prištini, je li to tačno?"

23 "O. Tačno."

24 "P. Upravo ste pomenuli da je on bio neko ko je za vas
25 bio veoma važan. Da li ga dobro poznajete?"

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 41

1 "O. Da, dobro sam ga poznavao."

2 "P. Očigledno je da je on imao uticaja na politička
3 pitanja. Da li je to tačno?"

4 "O. Da. Generalno govoreći, ja sam se trudio da
5 saradujem koliko god mogu, sa profesorom Demaçijem."

6 "P. Da li bi ste rekli da ste vi više saradivali sa njim
7 od drugih pripadnika OVK?"

8 "O. On je generalno bio za albanski narod i za OVK u
9 celini. Ali za mene, zaista iskreno prihvatam da je on za mene
10 bio naročito važan. Meni je on bio specijalan."

11 Te je izjava Rrustema, Rrustema Mustafe, koji je ako vam
12 je to poznato bio komandant Operativne zone Lab, u okviru OVK?

13 O. Da, to mi je poznato.

14 P. Dobro. Da li smatrate da je g. Mustafa, Komandant Remi
15 jedan od ljudi koji su učestvovali u oružanoj borbi?

16 O. Da.

17 P. Da li vam je jasno da je Adem Demaçi u stvari imao uticaja
18 na ljude koji su bili uključeni u oružanu borbu, kakav je bio
19 g. Remi? Izvinjavam se, Komandant Remi.

20 O. Pa, ja ne bih mogao da komentarišem stavove g. Mustafe. Ja
21 njega nikada nisam upoznao, nikada nisam sa njime razgovarao.

22 Dakle, nisam u mogućnosti da komentarišem kako je on
23 doživljavao g. Demaçija ili bilo koga drugog. Ja ostajem pri

24 svom gledištu, a to je da, što se tiče vojnih pitanja ili
25 strateških odluka u vezi sa nekim konkretnim bezbednosnim

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 42

1 pitanjima, ja nikada nisam naišao na dokaze koji bi sugerisali
2 da g. Demaçi ima nekog uticaja.

3 P. Prihvatajući to da vi ne znate kakav je uticaj g. Demaçi
4 imao na Komandanta Remija, Rrustema Mustafu, prešao bih na
5 nešto drugo. A, želeo bih u tom smislu i da razjasnimo vaš
6 poslednji odgovor.

7 G. KEHOE: [Prevod] Pa, ću se ponovo pozvati na svedočenje
8 g. Mustafe, od 14. jula 2023., strana 5752, red 22, do strane
9 5753, red 5.

10 P. Pitanje postavljeno g. Mustafi:

11 "P. Da li se sećate, da li je Glavni štab OVK pokušao da
12 vas zamoli da se povučete sa te linije komunikacije?"

13 E, sad vama je jasno da je linija komunikacije neki put,
14 rečeno vojnom terminologijom. To je put koji nekuda vodi. To
15 je linija komunikacije. U redu?

16 O. Izvinjavam se, ali bojim se da bih morao da vidim te
17 materijale, da bih mogao tačno da vam odgovorim. Da li je to
18 pitanje koje je bilo postavljeno g. Mustafi?

19 P. Da. Samo da završim sa time.

20 O. U redu.

21 P. "Da li se sećate da je Glavni štab OVK nastojao da traži
22 od vas da se povučete sa te linije komunikacije?"

23 "O. Da, znam da je bilo takvih nastojanja, ali ja sam im
24 rekao da se manu tog pitanja. Jer, ja nisam imao nameru da ih
25 poslušam u vezi sa tim pitanjem."

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 43

1 Dakle, to je svedočenje Komandanta Remija, koji je ovom
2 Sudu rekao da nema nameru da poslušati ono što je Glavni štab
3 želeo da on uradi. Da li vam je to jasno?

4 O. Da, razumem to.

5 P. Evo, još jedno pitanje koje je postavljeno g. Mustafi:

6 "Razlog zašto niste želeli da poslušate Glavni štab je bio
7 taj što ste vi i vaša komanda bili najviša vlast u zoni Lab.
8 Da li je to tačno?"

9 "O. Tačno. A, ja sam imao sporazum i dogovor sa
10 načelnikom Političke kancelarije g. Ademom Demaçijem."

11 Tako da u ovom konkretnom slučaju, imamo čoveka koji je
12 uključen u oružanu borbu, kako ste vi to rekli i on ima
13 dogovor sa g. Demaçijem da uradi nešto što je suprotno onome
14 što od njega traži Glavni štab. I jasno vam je da on upravo to
15 kaže, zar ne?

16 O. Tako proizlazi iz ove izjave ili svedočenja koje ste vi
17 citirali, dakle iz toga, iz ovih reči g. Mustafe. Ali ja nemam
18 direktna saznanja o tome kakav je bio njihov međusobni odnos,
19 niti njihova komunikacija.

20 P. Da, gospodine. To mi je jasno. Ja pokušavam samo da vam
21 postavim neka dodatna pitanja u vezi sa vašom tvrdnjom da
22 Demaçi nije imao uticaja na ljude koji su bili uključeni u
23 oružanu borbu. A, vi ste to rekli, a da pri tome niste imali
24 informaciju ovog tipa, kao što je ovo što sam vam upravo
25 pročitao, što se odnosi na svedočenje jednog komandanta

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 44

1 određene zone Rrustema Mustafe, je li to tačno?

2 O. Pa, ja sam rekao da sve što sam ja znao o ovom sukobu, ne
3 ukazuje na to da ima dokaza da je g. Demaçi imao nekakvog
4 uticaja na oružane snage koje su se nalazile na terenu. Ja sam
5 napomenuo i da on nije bio njihov predstavnik prilikom
6 sporazuma u Rambujeu. Ne znam da li je neko konsultovao g.
7 Demaçija kada se g. Thaçi vratio na Kosovo da bi se
8 konstultovao o mogućnosti potpisivanja sporazuma u Rambujeu.
9 Odgovor na to pitanje ne znam. Ali, ukoliko je postojala neka
10 veza između g. Demaçija i g. Mustafe, to je nešto o čemu ja ne
11 mogu da iznesem nikakav komentar. Ja mogu samo da se oslonim
12 na to svedočenje koje vi citirate.

13 P. Samo trenutak, ja ću se pozvati na deo vašeg svedočenja.
14 Ali, da li bi ste se složili sa mnom da, kako bi neko mogao da
15 tvrdi da je uticaj koji je g. Demaçi imao na ljude uključene u
16 oružanu borbu bio ograničen, morali bi ste da imate važno,
17 značajno razumevanje toga kakav je bio odnos između g.
18 Demaçija i komandanta zona, zar ne?

19 O. Da.

20 P. Da li znate kakav je bio Demaçijev odnos sa Ramushem
21 Haradinajem, koji je bio komandant zone Dukađin?

22 O. Ne, ne znam.

23 P. Da li znate npr. da -- nešto -- izaberem. Kakav je bio
24 odnos g. Demaçija sa Sylejmanom Selimijem, koji je bio
25 komandant zone u Drenici i postao glavni komandant OVK? Da li

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 45

1 vam je to poznato?

2 O. Ne bih mogao ništa da kažem o njihovoj međusobnoj vezi.

3 P. Da li znate kakva mu je bila, kakav je bio njegov odnos sa
4 bilo kime, ijednim od komandanata zona na Kosovu tokom 1998. i
5 1999. godine?

6 O. Moja ocena zasniva se na ulozi i profilu g. Demaçija u
7 relevantno vreme, kao i na aktivnostima koje su sprovedene na
8 terenu. I ja nikada nisam znao za neki slučaj, koji bi
9 ukazivao na to da je on imao određenog uticaja na ljude koji
10 se bore, koji su uglavnom pripadali drugoj, mlađoj generaciji.
11 A, direktni odnosi koje je on imao sa pojedinačnim
12 pripadnicima OVK ili komandantima, su nešto što meni nije bilo
13 poznato.

14 P. U redu. Ako uzmemo u obzir tu činjenicu da vi to niste
15 znali, onda ne možete ni dati kompletan, verodostojan odgovor
16 na to kakav je bio Demaçijev uticaj, ako ga je bilo, na ljude
17 koji su učestovali u oružanoj borbi, jer vi to prosto ne
18 znate, je li tako?

19 O. Ja se sa tim ne slažem.

20 P. U redu. Recite mi nešto o tome u kakvim je odnosima on
21 bio sa komandantima zona, operativnih zona? U kakvim je on
22 odnosima bio sa Haradinajem, sa Sylejmanom Selimijem ili bilo
23 kojim drugim komandantom zone?

24 G. TIEGER: [Prevod] Prigovor. Pitanje je već postavljeno
25 i na njega je već odgovoreno.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 46

1 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Svedok je već rekao
2 da ne zna ništa o njihovim odnosima. Ali, ako Svedoče imate
3 drugi odnos, iznesite ga slobodno.

4 SVEDOK: [Prevod] Ne, ja ostajem pri tom odgovoru.

5 G. KEHOE: [Prevod]

6 P. Vi ste pominjali Rambuje, pregovore u Rambujeu. Da li
7 znate ga je g. Thaçi tokom tih pregovora otišao u Sloveniju da
8 se sastane sa g. Demaçijem i razgovara sa njim o sporazumu u
9 Rambujeu? Da li vam je to bilo poznato?

10 O. Ne, nije.

11 P. Da li znate -- Povlačim pitanje. Da li znate da je tokom
12 pregovora o sporazumu iz Rambujea, tadašnji komandant OVK Azem
13 Sula, dok su pregovori bili u toku i dok se Komandant Sula
14 nalazio u Rambujeu, da je on smenjen, da su njega smenili
15 komandanti zona na Kosovu? Da li vam je to poznato?

16 O. Izvinite, nisam, nisam dobro razumeo o čemu govorite.

17 P. Da, da, u pravu ste. Ja sam ovaj pogrešio. Loše sam
18 formulisao pitanje. Ponekad mi je jezik brži od pameti, pa ne
19 sročim dobro svoja pitanja.

20 Dok su vođeni pregovori u Rambujeu, u februaru 1999.

21 godine, Azem Sula, Azema Sulu koji je tada bio opšti komandant
22 OVK, komandanti zona su smenili na Kosovu. To se dogodilo dok
23 su Thaçi, Sula i drugi članovi delegacije se nalazil u
24 Rambujeu. Da li vam je to poznato?

25 O. Ne. I nije mi čak bilo ni poznato to da je g. Sula bio

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 47

1 opšti komandant, tako da o tome ne mogu da se izjašnjavam.

2 P. Da li vam je poznato da je g. Demaçi učestvovao u
3 razgovorima sa komandantima zona, u cilju da se na taj položaj
4 postavi Sylejman Selimi? Govorimo o februaru, martu 1999.

5 O. Ja za to nisam nikada ranije čuo i ne mogu da se
6 izjašnjavam da li je tačno ili nije.

7 P. Vi ste govorili o dva novinara Tanjuga ili o licima za
8 koje se navodi da su bili novinari -- Tanjuga. Da li vam je
9 poznato da je Demaçi organizovao njihovo -- puštanje na
10 slobodu?

11 O. Meni nisu poznate pojedinosti u vezi sa njihovim
12 puštanjem na slobodu, do kojeg je došlo 27. novembra. Ali, mi
13 smo se svakako obratili sa tim u vezi g. Demaçiju i on je bio
14 u dodiru sa čitavim nizom međunarodnih organizacija, koje su
15 bile aktivne na terenu u to vreme.

16 P. Molim da se predoči dokument SPOE00225229. Ovo je
17 saopštenje za štampu broj 63. Datum je 27. novembar 1998. I za
18 to je i tu stoji: Povodom novembarskih proslava, Oslobodilačka
19 -- Glavni štab Oslobodilačke vojske Kosova je odlučio da
20 amnestira jedan broj zatvorenika, uključujući dvojicu novinara
21 Tanjuga.

22 Mislím da se u jednom od vaših izveštaja navodi da je 27-
23 i ili 28-i svečan dan za proslavu za mnoge ljude na Kosovu.
24 Mislím da je to Dan zastave, je li to tačno?

25 O. To je tačno.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 48

1 P. I verujem da je to i rođendan Adema Jasharija, je li to
2 tačno?

3 O. To mi nije poznato.

4 P. Ali vam je poznato da su te proslave održavane i da je
5 OVK izdala saopštenje sa time u vezi?

6 O. Da, to mi je poznato.

7 G. KEHOE: [Prevod] Časni Sude, molim da se dokument
8 prihvati u spis.

9 G. TIEGER: [Prevod] Nemamo prigovora.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] SPOE00225229 se
11 prihvata u spis.

12 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, to će biti dokazni
13 predmet 1D47.

14 G. KEHOE: [Prevod] Molim da se sada predoči na ekranu
15 SPOE00225737. Potrebna mi je samo ta jedna stranica, kako u
16 verziji na engleskom, tako i u verziji na albanskom jeziku.

17 P. U pitanju je beleška u rukopisu. Ne očekujem od vas da
18 protumačite šta piše na albanskom g. Abrahams. Ali, ako
19 pogledate šta stoji u dnu stranice. Čitamo ovo je, citiram:

20 "Ovo je poruka Adema Demaçija."

21 I u potpisu stoji Albin Kurti. Znate ko je Albin Kurti,
22 zar ne?

23 O. Da.

24 P. U to vreme Albin Kurti je bio pomoćnik g. Demaçija, je li
25 to tačno?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 49

1 O. Tako je.

2 P. Ukoliko pogledamo tačku 5 u ovom dokumentu, tu stoji:

3 "Dobra je ideja da se novinari Tanjuga puste na slobodu,
4 pre nego što u celosti odsluže izrečenu kaznu. Jer, ukoliko
5 budu odslužili kaznu u celosti, delovaće kao heroji. Dobro bi
6 bilo da se njihovo puštanje na slobodu podudari sa proslavama
7 28. novembra. Vi lično treba da ih pustite na slobodu ili
8 zajedno sa Ademom Demaçijem, ali ne zajedno sa KDOM-om, zbog
9 toga što bi u takvom slučaju delovalo kao da je KDOM postigao
10 njihovo puštanje na slobodu."

11 I to jeste ono što se dogodilo. Mada dan ranije.

12 O. Pre nego što odgovorim na vaše pitanje, želeo bih da znam
13 kakav je izvor ovog dokumenta? Možemo li da vidimo vrh
14 stranice, da saznamo o kakvom je dokumentu reč?

15 P. To je dokument koji je upućen Glavnom štabu, a dokument
16 nam je obelodanilo Tužilaštvo.

17 O. Kažete da je dokument upućen Glavnom štabu. Da li su to
18 beleške sa nekog sastanka?

19 P. To je ovo što vidimo da jeste. To je beleška, koju je
20 Albin Kurti uputio Glavnom štabu.

21 O. U redu. Sada razumem.

22 P. U stvari --

23 G. TIEGER: [Prevod] Izvinite. Oprostite. Ali, možete li
24 da ukažete na deo dokumenta u kojem se to navodi.

25 G.KEHOE: [Prevod] U kojem se šta navodi?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 50

1 G. TIEGER: [Prevod] Pa, naravno vidimo svi šta piše u
2 dokumentu. To je u redu. Ali, vi ste rekli da se u jednom delu
3 dokumenta navodi kuda je on upućen, a ja to ne vidim.

4 G. KEHOE: [Prevod] Pa, mislim da nam je to Tužilaštvo
5 reklo, kada nam je prosledilo taj dokument. I vidite da u
6 tački 6 stoji:

7 "Morate da imenujete komadnanta Glavnog štaba."

8 G. TIEGER: [Prevod] Ja sada ne sporim i ne iznosim
9 argumentaciju da to nije tako kako vi kažete da jeste. Samo
10 želim da znam gde mogu da pronađem izvor, gde mogu da pronađem
11 kompletnu referencu.

12 G. KEHOE: [Prevod] Pa, ja sam shvatio da smo mi ovaj
13 dokument dobili od Tužilaštva.

14 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, u dokumentu ne
15 piše kuda je dokument upućen i kome. Moramo da imamo neki
16 dokaz o autentičnosti dokumenta.

17 G. KEHOE: [Prevod] Pa, Časni Sude moraću to da proverim.
18 Mi dobijamo gomile dokumenata od Tužilaštva.

19 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Za sada da kažemo
20 da je to beleška Albina Kurtija i postavljajte na taj način
21 pitanja.

22 G. KEHOE: [Prevod] Hvala, Časni Sude. Tako ću i
23 postupiti.

24 P. Dakle, ovo je beleška Albina Kurtija iz koje se vidi da
25 je planirano puštanje na slobodu zatvorenika, u vreme kada se

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 51

1 posle zaista -- i odigralo?

2 O. Pa, na osnovu ovoga što ovde vidimo, da. Mada, ovaj
3 dokument ne nosi datum. Možda je negde u vrhu ili pri dnu
4 stranice.

5 P. Ne. Iskren da budem, nema datuma na dokumentu.

6 O. Pa, onda ne mogu da govorim o tome kada se šta odigralo.

7 P. U redu. Ali možete da nam kažete da, očigledno je da je
8 ovaj dokument napisan pre nego što su dvojica novinara Tanjuga
9 puštena na slobodu?

10 O. To tako deluje.

11 G. KEHOE: [Prevod] Molim da se dokument prihvati u spis.

12 G. TIEGER: [Prevod] Nemamo prigovora.

13 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dokument

14 SPOE00225737 se prihvata u spis. U pitanju je jedna stranica i
15 u verziji na engleskom i u verziji na albanskom.

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Časni Sude, to će biti dokazni
17 predmet 1D48. I Časni Sude, situacija je ista kao i u vezi sa
18 dokaznim predmetom 1D47. Zaveden je kao poverljivi dokument.
19 Da li treba da ostane poverljiv ili treba da postane javni?

20 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Javni?

21 G. KEHOE: [Prevod] Da, javni Časni Sude.

22 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu.

23 G. KEHOE: [Prevod] I da budem sasvim iskren, upravo sam
24 se malo podrobnije obavestio o ovom dokumentu i mi zapravo
25 nemamo dodatne podatke o izvoru ovog dokumenta. Koliko

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 52

1 shvatam, dokument je zaplenjen kod g. Krasniqija.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
3 mikrofon]

4 G. KEHOE: [Prevod] Ali, udubućemo se i dalje u to
5 pitanje.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
7 mikrofon]

8 G. KEHOE: [Prevod] U redu.

9 P. Na datum kada su dati pojedinci pušteni na slobodu, da li
10 vam je poznato da je kancelarija g. Demaçija kontaktirala
11 Sokola Bashotu, u vezi sa puštanjem na slobodu tih lica?

12 O. Ne, -- nemam uvid ni u kakve konkretne pojedinosti sa
13 time u vezi.

14 P. Ali, da li znate ko je Sokol Bashota?

15 O. Pa, poznato mi je njegovo ime, ali ne znam kakvu je
16 funkciju obavljao.

17 P. Koliko ste vi shvatali, da li je on bio zamenik
18 komandanta OVK? Dakle, vojno lice?

19 O. Da, meni je poznato da je on bio pripadnik OVK, ali nisam
20 znao koju funkciju obavlja.

21 P. Ali, da li vam je jasno da je njemu Demaçi rekao da pusti
22 ove ljude na slobodu?

23 O. Ne.

24 P. Kada je u pitanju uticaj na postupak donošenja odluka,
25 želeo bih da pogledamo još jedan tekst.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 53

1 G. KEHOE: [Prevod] Koji nosi broj DHT1457.

2 P. Ovo je novinski -- članak objavljen u novinama Koha

3 Ditore. Izvinjavam se ako sam pogrešno to izgovorio.

4 O. Sve je u redu.

5 P. Ovde u naslovu stoji da ni jedna politička odluka ne može

6 da se donese bez pristanka Adema Demaçija. Možete slobodno da

7 pogledate ovaj članak. I vidite da g. Kurti ističe:

8 "Ni jedna politička odluka ne može da se donese bez

9 pristanka i odobrenja opšteg političkog predstavnika OVK Adema

10 Demaçija."

11 Da li to vama ukazuje na to da je g. Demaçi imao

12 ovlašćenja da donosi odluke? Da je on imao određena ovlašćenja

13 i da ih je i vršio?

14 O. Ne, ja se sa tim ne slažem i ako mi dozvolite, objasnio

15 bih vam zašto.

16 P. Izvolite.

17 O. Pa, postojali su međusobno suprotstavljeni interesi

18 različitih pojedinaca. I u to vreme je postojao sukob u

19 pogledu toga ko će, ko će biti glavni politički predstavnik u

20 to vreme. A i da ne govorimo o sukobu sa Ibrahimom Rugovom i

21 LDK. Ja ne sumnjam da ovaj članak odražava želju i nameru g.

22 Demaçija i g. Kurtija da oni imaju ovlašćenja kakva se ovde

23 opisuju.

24 Ja isto tako ne tvrdim suprotno. Ja ne kažem da g. Demaçi

25 nije imao nikakve nadležnosti i nikakva ovlašćenja. Ako sam

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 54

1 tako nešto nagovestio u bilo kom trenutku, to mi nije bila
2 namera. G. Demaçi je imao moralni autoritet i imao je i
3 izvesna politička ovlašćenja. A, po mom mišljenju i ovaj
4 članak to mišljenje ne menja, on nije imao ozbiljnije
5 nadležnosti nad vojnim i bezbednosnim pitanjima, kada su u
6 pitanju snage koje su učestvovala u prijateljstvima. I ja
7 dalje verujem da je to tačno.

8 G. KEHOE: [Prevod] Časni Sude, predlažem da se ovaj
9 dokument prihvati u spis.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ima li prigovora?

11 G. TIEGER: [Prevod] Ne, Časni Sude.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dokument DHT01457
13 se prihvata u spis.

14 G. KEHOE: [Prevod] I dozvolite samo --

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Samo trenutak,
16 molim vas.

17 G. KEHOE: [Prevod] Izvinjavam se.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Strpite se, molim
19 vas.

20 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dokument je dobio broj
21 dokaznog predmeta.

22 G. KEHOE: [Prevod] Izvinjavam se, još jednom Sudu. Događa
23 mi se tako da upadnem ljudima u reč, s vremena na vreme.

24 P. Sada bih -- g. Abrahams želeo da pređem na drugu temu i
25 da govorimo o metodologiji koju sledite u vašoj organizaciji.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 55

1 O tome mislim da ste opširno juče govorili i naglasili ste
2 koliko je metodologija važna u radu organizacije Human Rights
3 Watch, zar ne?

4 O. Tako je.

5 P. I mislim da ste juče, na stranici 113 zapisnika, redovi
6 22 i 23, Panelu rekli sledeće:

7 "Ja sam odgovoran za nadzor i obuku osoblja koje se bavi
8 istraživanjima, novog osoblja i zadužen sam da ih podučim
9 našoj metodologiji."

10 Sećate li se toga?

11 O. Da, sećam se.

12 P. Koja je glavna svrha Human Rights Watch-a? Vaš glavni
13 cilj jeste da dokumentujete kršenje ljudskih prava širom
14 sveta, je li to tačno?

15 O. Da, to je tačno.

16 P. I juče, ponovo bih uputio na jučerašnji zapisnik, samo
17 trenutak strpljenja. U pitanju je stranica 118, a redovi od 1
18 do 10. Vi ste istakli da se u srži vašeg posla, to stoji u
19 redu 9, da se u srži posla Human Rights Watch-a nalazi vođenje
20 razgovora sa svedocima i kada je to moguće, sa licima za koje
21 se navodi da su krivična dela izvršila?

22 O. Tako je.

23 P. I metodologija koju vi sledite i vi me slobodno ispravite
24 ako grešim, jer ja ću pokušati sada da sažmem vaše jučerašnje
25 svedočenje. Koliko ja shvatam, vi dokumentujete ono što su

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 56

1 istraživači o ljudskim pravima čuli i videli i hvatate beleške
2 na terenu, iz razgovora sa svedocima i kako se navodi,
3 počinocima. Tako ste nam rekli.

4 O. Tako je.

5 P. I kada hvatate beleške sa razgovora, vi to posle kasnije
6 koristite kao referencu u budućim izveštajima koje naknadno
7 pripremate, je li to tačno?

8 O. Da.

9 P. Važno je da vi možete u budućnosti da se poslužite tim
10 beleškama, kako bi ste mogli da ih dostavite sudovima ili
11 drugim organima kojima su te informacije potrebne, je li to
12 tačno?

13 O. Tako je.

14 P. Dok ste juče svedočili i sada prelazim na stranu 123
15 jučerašnjeg zapisnika, vi ste istakli da je "bilo slučajeva
16 kada sam...vodio razgovore" sa žrtvama i svedocima, koji su
17 izrazili strah da sa vama razgovaraju o mogućim zločinima OVK.
18 Da li se sećate toga?

19 O. Da.

20 P. Da li vi danas možete da se setite tih imena, tih žrtava
21 i svedoka?

22 O. Sada, u ovom trenutku, ne.

23 P. Pa, vi ste svakako hvatali beleške, dok ste sa žrtvama i
24 svedocima vodili razgovore i dok su vam oni govorili o svom
25 strahu od odmazde?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 57

1 O. Da.

2 P. A, da li ste vi ponovo pregledali te beleške, kada ste se
3 spremali za razgovor koji ste vodili sa Tužilaštvom?

4 O. Ne, nisam.

5 P. A, da li ste ponovo pregledali te beleške, da bi ste se
6 pripremili za svoje sadašnje svedočenje pred Panelom?

7 O. Ne.

8 P. Dakle, vi nama govorite o strahu koji su osećale žrtve
9 ili neki pojedinci, međutim vi niste pregledali beleške kako
10 bi ste razgovarali sa Tužilaštvom, niste pregledali svoje
11 beleške kako bi ste ovde danas svedočili i zbog toga niste
12 kadri da nam kažete ko su bile te žrtve i ti svedoci?

13 O. Moj je odgovor na prvi deo vaše izjave je potvrđan, ali
14 ja se sa izvesnošću sećam da neki pojedinci jesu meni izrazili
15 svoju zabrinutost. Ja sa time u vezi, uopšte nemam nikakve
16 sumnje.

17 P. Pa, složićete se sa mnom g. Abrahams, da je važno da
18 shvatimo ko je izrazio takve strahove i zabrinutost, kada i
19 gde? Zar vam se ne čini da je tako?

20 O. Ja vama prenosim svoja sećanja i razmišljanja, na osnovu
21 svih istraživanja koja sam vodio u celini. Siguran sam da su i
22 u zvaničnim razgovorima koje smo vodili sa pojedincima i u
23 nezvaničnim konverzacijama, da je bilo govora o takvim
24 osećanjima. Da su ljudi stavljali do znanja da su uplašeni i
25 da ih je strah da govore o tim zločinima. I sa time u vezi,

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 58

1 nemam nikakvu sumnju.

2 P. Uz vaše dopuštenje, tako nije glasilo moje pitanje. Ja ću
3 vam sada pročitati kakvo sam vam ja tačno pitanje postavio:

4 "...vi ćete se složiti sa mnom g. Abrahams, da je važno
5 shvatiti ko izražava strah ili zabrinutost, kada i gde? Zar
6 ne?"

7 O. Slažem se da je važno raspolagati tim konkretnim
8 podacima. Ali, u stvari za koje svrhe?

9 P. Ako vi svedočite o tome da su neki ljudi izražavali
10 strah, važno nam je da shvatimo ko su ti ljudi koji su to
11 izjavili, kada i gde? Slažete li se sa tim?

12 O. Da.

13 P. Ali mi danas to ne znamo, niti smo to znali, niti smo
14 išta slično čuli juče.

15 O. Pa, vi imate naše izveštaje koji sadrže reference.

16 P. A, gde se nalaze beleške sa tih razgovora?

17 O. Pa, beleške sa razgovora koje sam vodio na Kosovu u
18 predmetno vreme se nalaze na više različitih mesta u
19 Sjedinjenim Američkim Državama, a ja više tamo ne stanujem.

20 P. Ali vi i dalje radite za Human Rights Watch. Mogli bi ste
21 da pronađete te beleške, ako bi ste hteli, zar ne?

22 O. Ako bi to bilo potrebno, mogao bih da ih pronađem.

23 P. U redu. Ali u pripremi za ovo svedočenje, vi ih niste
24 potražili?

25 O. Nisam ih potražio za svrhe ovog svedočenja. Koliko se

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 59

1 sećam, nisam te beleške pregledao ni uoči davanja izjave
2 Tužilaštvu. Sada nisam 100 posto siguran da li možda uoči
3 davanja izjave, možda nisam pogledao te beleške. Ne mogu više
4 da to kažem sa sto odsto sigurnosti. Ali, sasvim sigurno te
5 beleške nisam pogledao pre ovog svedočenja.

6 P. A, da li je Tužilaštvo od vas tražilo da im predočite
7 beleške?

8 O. Ne, oni to nisu tražili. A, da su to i tražili, ja im ne
9 bih izašao u susret.

10 P. A, da li je Tužilaštvo tražilo organizaciji Human Rights
11 Watch da dostavi te beleške?

12 O. Nije. A i da jesu, organizacija im ne bi izašla u susret.

13 P. Pa, prema vašem prethodnom svedočenju, vaša organizacija,
14 pravno odeljenje vaše organizacije bi moralo najpre da
15 razmotri taj zahtev i da onda odluči da li će ga prihvatiti
16 ili ne, zar ne?

17 O. Šta bi oni trebalo da prouče?

18 P. Da je Tužilaštvo tražilo od Human Rights Watch-a beleške
19 o razgovorima koje ste vi vodili sa žrtvama, onda bi pravno
20 odeljenje u vašoj organizaciji moralo da prouči taj zahtev?

21 O. Da, u pitanju je pravno savetodavno odeljenje. Da.

22 P. Pravno savetodavno odeljenje, izvinjavam se.

23 O. Ali, u pravu ste.

24 P. U redu. Međutim, oni to nikada, taj zahtev nisu proučili,
25 jer taj zahtev nikada nije ni uloženo?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 60

1 O. Koliko je meni poznato, zahtev nije uložen. Ne.

2 P. Govorili ste nam takođe i o kolaboracionistima. O tome je
3 bilo dosta reči juče.

4 G. KEHOE: [Prevod] Želeo bih da se predoči jedan
5 dokument. Potrebna mi je strana 131. Zapravo, ne u dokumentu,
6 nego je u pitanju strana 131 u jučerašnjem zapisniku.

7 P. Vi tu govorite o kolaboracionistima i g. Tieger vam
8 postavlja pitanje, da li ste dobili informaciju o tome -- da
9 OVK naziva ljude -- kolaboracionistima i da ih kao takve uzima
10 na metu. I onda verujem da ste na stranici 132 rekli:

11 "...mi smo kao organizacija, vodili razgovore sa
12 članovima porodice koji su imali rođake za koje su tvrdili da
13 ih je otela OVK ili da ih je uzimala za metu, zbog toga što ih
14 je doživljavala kao kolaboracioniste."

15 Da li se toga sećate?

16 O. Pa, ne sećam se od reči, do reči, ali verujem vam da ste
17 vi tačno pročitali jučerašnji zapisnik.

18 P. Pa, dajem sve od sebe. Naglašavam da je u pitanju 14.
19 red, na toj stranici jučerašnjeg zapisnika. Da li ste vi lično
20 vodili razgovore sa članovima porodice, tokom kojih je bilo
21 reči o ovom pitanju?

22 O. Da li me pitate, da li sam razgovarao sa članovima
23 porodice ljudi koji su bili oteți ili optuženi da su
24 kolaboracionisti?

25 P. Da, to je moje pitanje.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 61

1 O. Pa, ne mogu da posvedočim da jesam. Zato što se ne sećam
2 da sam konkretno ja lično vodio razgovor, ali moje kolege
3 svakako jesu.

4 P. U redu. Dakle, možete li vi nama danas da kažete ko su
5 bili ti članovi porodica koji su o tome razgovarali sa
6 istraživačima Human Rights Watch-a?

7 O. Pa, ako bih prelistao naše izveštaje, mogao bih da vam
8 dam tu informaciju.

9 P. Ali, ovako sada na pamet, ne možete da nam pružite tu
10 informaciju?

11 O. Ne.

12 P. Pretpostavljam da su beleške vođene i tokom tih
13 razgovora, koje su vodile vaše kolege?

14 O. Da.

15 P. Ponavljam slično pitanje kao i ranije. Da li ste vi
16 pregledali beleške o razgovorima sa ljudima koji su govorili o
17 kolaboracionistima. Da li ste pregledali beleške pre nego što
18 ste dali izjavu Tužilaštvu?

19 O. Kao što sam prethodno već odgovorio, ne sećam se da li
20 sam pregledao beleške, pre nego što sam dao izjavu Tužilaštvu.
21 Ali svakako ih nisam pregledao pre nego što sam došao ovde da
22 sčim.

23 P. I, te beleške se takođe nalaze u rukama Human Rights
24 Watch-a, je li to tačno?

25 O. Te beleške se nalaze u mom posedu, ali mi njih ne bismo

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 62

1 predali ni Tužilaštvu niti bilo kome drugom. Mi smatramo da su
2 to zaštićeni materijali.

3 P. Dakle, vi te konkretne beleške imate u svom posedu, ali
4 ih niste pregledali pre razgovora sa Tužilaštvom, ili pre svog
5 današnjeg svedočenja, je li to tačno?

6 O. Kao što sam već rekao, nisam siguran, da li sam ih
7 pregledao pre davanja izjave.

8 P. U redu.

9 O. Jednostavno se ne sećam.

10 P. A, onda nam recite kada je do toga došlo?

11 O. Do čega?

12 P. Pa, kada ste pregledali te beleške?

13 Mislim da je došlo do nesporazuma. Mislim da je svedoku
14 najmanje dva a možda i tri puta rekao da se ne seća da li je
15 pregledao beleške ili nije.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Tako je. Svedok
17 nije rekao da je pregledao, on je rekao da se ne seća da li je
18 pregledao beleške ili nije.

19 G. TIEGER: [Prevod] U tom slučaju, ja sam pogrešio, Časni
20 Sude.

21 P. Dakle, kada je reč o tim beleškama, da li je Tužilaštvo
22 tražilo da vam da, da te beleške vi njima obelodanite?

23 O. Ne. I da je to Tužilaštvo tražilo što -- tražilo, mi
24 bismo im rekli da je to zaštićeni materijal i ne bismo im
25 udovoljili.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 63

1 P. Da, ali to nije odluka koju vi donosite. To je odluka
2 koju donosi Savet za pravna pitanja u okviru Human Rights
3 Watch-a zar ne?

4 O. Naša organizacija ima politiku, da ne deli sa drugima
5 zaštićene materijale.

6 P. Ponovo ću vam postaviti pitanje. Tu odluku donosi pravnik
7 Human Rights Watch-a. On odlučuje da li treba da se obelodani
8 bilo koji deo beležaka. Je li to tačno?

9 O. Tako je.

10 P. No, taj zahtev Tužilaštvo nikad nije uputio, zar ne?

11 O. Da.

12 G. TIEGER: [Prevod] Pitanje je već postavljeno, na njega
13 je već odgovoreno.

14 G. KEHOE: [Prevod] Da, ali sad pitamo u vezi s nečim
15 drugim.

16 SVEDOK: [Prevod] Koliko je meni poznato, zahtev nije
17 uložen.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sada ćemo poći na
19 pauzu.

20 G. Abrahams, idemo na pauzu od pola sata. Sudska
21 poslužiteljka će vas ispratiti iz sudnice. Nastavićemo sa
22 radom u 11:30h

23 [Svedok privremeno napušta sudnicu]

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sednica se prekida.

25 --- Pauza u 11:02h

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 64

1 --- Nastavak sa radom u 11:30h

2 [Svedok nastavlja sa svedočenjem]

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sada ćemo nastaviti
4 sa vašim svedočenjem. G. Kehoe će nastaviti sa ispitivanjem.

5 G. KEHOE: [Prevod]

6 P. G. Abrahams, nadam se da ste se odmorili i nastavićemo da
7 govorimo o nekim stvarima o kojima ste i juče i danas
8 govorili. Najpre bih želeo da se osvrnem na sastanak koji ste
9 imali sa predsednikom Tačijem i g. Limajem, o kom ste nam
10 govorili.

11 Mislim da ste nam juče rekli, a to je na stranici 141, u
12 redovima 2 -- 1 i 2, da ste tražili da se održi sastanak sa
13 predstavnicima OVK, kako biste govorili o slučaju dva novinara
14 *Tanjuga* i nekim drugim stvarima?

15 O. Da. I nekim drugim stvarima.

16 P. I na posletku je održan sastanak o kome smo juče i danas
17 govorili, koji je održan 10. novembra 1998., je li tako?

18 O. Da.

19 P. Da li ste smatrali da su g. Tači ili g. Limaj
20 potencijalni izvršitelji krivična dela pre, tokom ili nakon
21 tog sastanka?

22 O. Svakako ne pre sastanka. Nisam bio upoznat sa njima ni
23 njihovim imenima. Tokom sastanka takođe nisam. Mi smo se
24 predstavili, mi smo izneli koje su naše bojazni, saslušali smo
25 ih i onda smo otišli zadovoljni i ohrabreni činjenicom da smo

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Poluzatvorena sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 65

1 uspostavili kontakt i da smo počeli da govorimo o pitanjima
2 ljudskih prava, i nadali smo se doći do poboljšanja zaštite
3 ljudskih prava.

4 P. I između ostalog, vi ste u ime Human Rights Watch-a i g.
5 Bouckaerta, i g. Bouckaert je tražio to da se održi, je li
6 tako?

7 O. Da.

8 P. I vi ste obojica bili prisutni?

9 O. Da.

10 P. I prevodilac je bio prisutan?

11 O. Da.

12 P. To je bio [BRISANO]?

13 O. Ne bih hteo ni da potvrdim ni da poreknem bez njegovog
14 pristanka.

15 G. KEHOE: [Prevod] Molim da pređemo na poluzatvorenu
16 sednicu.

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim poluzatvorenu
18 sednicu.

19 [Poluzatvorena sednica]

20 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Poluzatvorena sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 66

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Poluzatvorena sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 67

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Poluzatvorena sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 68

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Poluzatvorena sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 69

1 [Tekst sa poluzatvorene sednice izbrisan]

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11 [Javna sednica]

12 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Sada smo na javnoj sednici.

13 G. KEHOE: [Prevod] Molim da se na ekranu ponovo prikaže
14 dokument koji ima oznaku IT0366. Mislím da je P, to je P212.7.
15 mislim da mu je već dodeljen dokazni broj.

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] To je P375.

17 G. KEHOE: [Prevod] Molim da se to prikaže na ekranu. Ovo
18 je P375. Vi ga možete pročitati, ali znam da vam je poznat
19 dokument. To je dokument o kom ste govorili sa g. Tiegerom
20 juče. Datum je 24. oktobar 1998., i u njemu se iznosi
21 zabrinutost zbog zatvaranja i osuđuju se ta zatvaranja, je li
22 tako?

23 O. Da.

24 P. Mislím da ste nam juče rekli, odgovarajući na pitanje g.
25 Tiegera, da metod rada Human Rights Watch-a, bio je da

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 70

1 informacije dostave što višem -- što većem broju medijskih
2 kuća, i ljudima koji su potencijalno uključeni u date stvari,
3 je li tako?

4 O. To je tačno, u zavisnosti od konteksta i konkretnih
5 situacija.

6 P. I kada ječ o ovom saopštenju za štampu, prepostavljam da
7 je ono upućeno medijskim kućama na Kosovu, je li tako?

8 O. Da.

9 P. Pre vašeg sastanka od 10. novembra 1998., složićete se sa
10 mnom da je bilo puno informacija o zatvaranju novinara
11 *Tanjuga*. I u međunarodnoj zajednici se znalo da se taj događaj
12 odigrao, je li tako?

13 O. Da.

14 P. Kada ste došli na sastanak sa g. *Thaçijem*, g. *Limajem*, to
15 je informacija kojima ste raspola -- kojom ste raspolagali,
16 koja je bila poznata ljudima?

17 O. Ne znam da li je bila poznata većini ljudi, ali bila je
18 poznata onima koji su pratili pitanja ljudskih prava u
19 kontekstu tog sukoba.

20 P. U redu. I kada ste razgovarali sa g. *Limajem*,
21 predsednikom *Thaçijem*, želeli ste da saznate šta se desilo, je
22 li tako?

23 O. Da. I na koji način se to pitanje odnosilo na pitanje
24 ljudskih prava.

25 P. Prepostavljam da ste vodili neke beleške tokom sastanka

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 71

1 u pogledu toga šta su rekli predsednik Thaçi i g. Limaj?

2 O. Nisam siguran. Mislím da jesam, ali nisam siguran.

3 P. Niste sigurni da su vođene beleške?

4 O. To je bila uobičajena praksa da se radi, ali sećam se da
5 sam nakon sastanka napisao memorandum koji sam poslao svojim
6 nadređenim i objasnio o čemu smo govorili na sastanku.

7 P. Složićete se da je razlog zašto se vode beleške tokom
8 razgovora, je taj, da je potrebno da imate neku osnovu za
9 kasnije pisanje memoranduma itd., drugih dokumenata, je li
10 tako?

11 O. Ja ne bih rekao da je to zapisnikom i ovde smo -- ovo je
12 svakako drugačija situacija u odnosu na razgovore koje smo
13 vodili sa svedocima i žrtvama kad smo prikupljale dokaze o
14 zlostavljanjima, ali ja se ne sećam da li smo vodili beleške -
15 - da li sam vodio beleške ili ne, ali beleške vođene u tom
16 trenutku, ne znam da li ih je bilo, ali nakon sastanka sam
17 napisao memorandum.

18 P. G. Abrahams, pre nego što ste došli danas ovde, da li ste
19 pogledali te beleške?

20 O. Pre početka svedočenja?

21 P. Pre početka svedočenja, juče, 5. septembra i danas, 6.
22 septembra. Da li ste ih pogledali?

23 O. Pogledao beleške nisam. Ali jesam napisao taj memorandum.

24 P. Moje pitanje se odnosi na beleške. Da li ste pogledali
25 beleške?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 72

1 O. Ne.

2 P. A, beleške koje su vođene u tom trenutku, u to vreme, ako
3 su vođene, onda su vođene u istom trenu -- napisane u to
4 vreme, je li tako?

5 O. Pa, ne razumem vaše pitanje.

6 P. Beleške su vođene tokom razgovora sa tim pojedincima, je
7 li tako?

8 O. Da.

9 P. I da li ste pronašli taj memorandum o kome govorite?

10 O. Ne. Nažalost ne.

11 P. Da li znate da li on još uvek postoji?

12 O. On svakako postoji zato što sam ga napisao.

13 P. U redu.

14 O. Ali, ja ga nisam pronašao, nisam uspeo da ga pronađem.

15 P. Da razjasnimo, vi niste pogledali te beleške, ako uopšte
16 postoje, i niste pogledali memorandum, za koji kažete da ste
17 ga napisali nakon sastanka, je li tako?

18 O. Ja sam pregledao materijal koji smo objavili.

19 P. Zadržimo se na pitanju ovog memoranduma. Gde ste ga
20 tražili?

21 O. Tražio sam ga u svojoj digitalnoj arhivi, ali nažalost
22 nemam digitalnu arhivu iz tih godina, jer smo apdeji --
23 ažurirali naše sisteme u proteklih 25 godina i moj nadređeni u
24 to vreme je bila gđa Halimi Cartner, i ja sam je pitao da li
25 ona može da ga pronađe, ali ona nije mogla.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 73

1 P. Dakle, nema beleški, nema memoranduma, i vi niste sigurni
2 da li ste uopšte i vodili beleške tokom tog sastanka, je li
3 tako?

4 O. Da.

5 P. Osvrnimo se na izjavu g. Bouckaerta, koju je dao MKSJ-u.

6 G. KEHOE: [Prevod] To je U0081344 do 81346. Pogledajmo
7 sedmi pasus. Možda sam pogrešno rekao 36, treba mi sedmi
8 pasus.

9 P. Ovo su reči vašeg kolege, g. Bouckaerta. I on je rekao
10 predstavnicima MKSJ-a, 2004. godine, da:

11 "Nema pisane evidencije, niti da su vođene beleške sa
12 sastanka -- sačuvane beleške sa sastanka."

13 Dakle, "nema ni tih beleški, niti bilo kakve
14 dokumentacije" koja je nastala nakon tog sastanka po rečima g.
15 Bouckaerta.

16 G. TIEGER: [Prevod] Prigovor. Transkript je sasvim jasan.
17 Mislím da nema potrebe da se -- mislim da nema potrebe da
18 uopšte tumačim i da, da, da odgovara onome što govori
19 Branilac.

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Usvaja se.

21 G. KEHOE: [Prevod]

22 P. Da li se slažete sa g. Bouckaertom, da nema pisanog traga
23 beleški, koje su sačuvane sa tog sastanka?

24 O. To odgovara mom stavu. Ja se ne sećam da smo vodili
25 beleške, ja primam k znanju komentare koje je izneo ovde g.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 74

1 Bouckaert, ne mogu da potvrdim da smo vodili beleške.

2 P. I složićete se sa mnom, da 2004. godine, ta godina je
3 svakako mnogo bliža tim događajima, nego ova, 2023.

4 O. Slažem se s vama.

5 P. Kome ste poslali taj memorandum?

6 O. On je upućen mom nadređenom, to je bila gđa Carter koju
7 sam pomenuo i s kojom sam stupio u kontakt, i moguće je da je
8 bilo i još nekih drugih ljudi, rukovodioca organizacije koji
9 su takođe dobili primerak, ali se ne sećam ko su ti ljudi
10 bili.

11 P. Da li ste proverili, kontaktirali s tim ljudima? Da li ga
12 imaju?

13 O. Ne, nisam.

14 P. A, ovde piše:

15 "Nema pisanog traga".

16 Znači ne pominje se nikakav memorandum?

17 O. Ja mislim da on ovde govori o beleškama sa sastanka.

18 P. Ovde piše:

19 "Nema nikakvog pisanog traga niti beleški koje su
20 sačuvane sa tog sastanka".

21 Da li hoćete da kažete da to ne obuhvata i memorandum
22 koji ste vi navodno poslali svom nadređenom.

23 O. Ja mislm da on misli na beleške koje su vođene tokom
24 sastanka, ali ja jesam napisao memorandum, u kome je rezimiran
25 sadržaj našeg razgovora.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 75

1 P. Kada je reč o tom memorandumu koji ste navodno poslali
2 svom nadređenom, da li ste proverili šta je u arhivi Human
3 Rights Watch-a?

4 O. Da, jesam.

5 P. I niste taj memorandum pronašli, zato što je on iz
6 vremena pre nego što imate -- iz vremena, iz dana -- do kojih
7 ne doseže vaša arhiva, je li tako?

8 G. TIEGER: [Prevod] Nisam hteo da prekinem, ali Branilac
9 postavlja pitanje, na koje je već dobio odgovor.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pitanje je
11 postavljeno, dobili ste odgovor.

12 G. KEHOE: [Prevod] U redu, Časni Sude. Preći ću sada na
13 sledeću temu.

14 I podsetili su me da imam još jedno pitanje koje bih hteo
15 da postavim, kako bih pojasnio pitanje.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izvolite, videćemo
17 šta hoćete da pitate.

18 G. KEHOE: [Prevod]

19 P. Kada ste izvršili pretragu, ta pregraga je bila u vašoj
20 ličnoj arhivi?

21 O. Da.

22 P. Dakle, kažete da ste izvršili pretragu u vašoj ličnoj
23 arhivi, i u arhivi Human Rights Watch-a. Je li tako?

24 O. To su mahom jedna te ista arhiva, zato što sve što sam ja
25 sačuvao u pogledu mog rada na Kosovu, je bilo, bilo u formi

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 76

1 *email-a*, ili u formi moje digitalne arhive. I tu sam vršio
2 pretragu, zato što sam ja bio glavni istraživač zadužen za
3 Kosovo u to vreme. Dakle, sve što ste vi imali, je prebačeno u
4 digitalni oblik, i sve što ste imali na vašem kompjuteru je
5 nestalo u međuvremenu.

6 O. Me razumem šta hoćete da kažete, jer ako kažete da ste to
7 poslali drugima, može biti da je recimo to u njujorškoj
8 arhivi.

9 O. Može biti da je to u *inbox-ima email-ova* nekih ljudi
10 tamo. I zato sam stupio u kontakt sa gđom Cartner.

11 P. I ona nije to imala je li tako? Nije imala taj
12 memorandum?

13 O. Nije ga imala.

14 P. Sada bih se osvrnuo na nešto o čemu ste jutros govorili,
15 i pokazao bih vam dokazni predmet P376, a to je izveštaj Human
16 Rights Watch-a.

17 G. KEHOE: [Prevod] Da li imamo pogrešan broj, to je P376,
18 to bi trebalo da bude izveštaj Human Rights Watch-a. To su dve
19 stranice koje je Tužilac ponudio na usvajanje jutros, samo da
20 proverimo u beleškama.

21 377, moja greška, Časni Sude.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da. To su dve
23 stranice iz P377.

24 G. KEHOE: [Prevod] Tačno. Napravio sam grešku, mislio sam
25 da je 376.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 77

1 P. Mikrofon nije uključen.

2 O. Molim mikrofon.

3 G. KEHOE: [Prevod] Hvala. Sudija i ja često zaboravimo da
4 ga uključimo. U izveštaju se navode informacije -- molim da se
5 uveća pasus o kome je jutros govorio g. Tieger. Molim da se
6 prikaže na celom ekranu. To je na drugoj stranici ovog
7 dokumenta. Vratite molim vas.

8 P. Na ovoj stranici vi kažete, da:

9 "Na tom sastanku OVK je kasnije potvrdila da se oni
10 nalaze u pri -- da ih je OVK zatvorila, i da su optuženi za
11 špijuniranje." I onda piše: "Početkom novembra, dva novinara
12 su osuđena na 60 dana, koja treba da provedu u zatvoru broj 7
13 OVK, i nakon suđenja, po informacijama OVK, suđenje nije bilo
14 na nivodu međunarodnih standarda." Kraj citata.

15 Pogledajmo sada šta piše pri dnu toga, u fusnoti 65. A,
16 evo, evo je. U fusnoti 65, se pominje vaš razgovor sa g.
17 Limajem, g. Thačijem od 10. novembra 1998., je li tako?

18 O. Da.

19 P. G. Tieger vam je takođe pokazao P378, a to je saopštenje
20 za štampu OVK, od 1. novembra 1998. Molim da se to prikaže na
21 ekranu. U ovom dokumentu, od 1. novembra, dakle 10 dana pre
22 vašeg susreta sa g. Thačijem i g. Limajem, gde piše da vojni
23 sud direkcija pravosuđa OVK Glavnog štaba navodi da je izdata
24 -- da je doneta presuda izrečena kaznom od 60 dana, za tzv.
25 Novinare, i da će oni biti odvedeni u zatvor br. 7.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 78

1 Da li se sećate, da ste govorili odgovarajući na pitanja
2 Tužilaštva, da ste rekli da se ne sećate da ste videli ovaj
3 dokument pre nego što je objavljen. Vi ste rekli na stranici
4 60 -- 16 današnjeg transkripta, u redovima 20 do 21, rekli
5 ste:

6 "Ne, ne sećam se da sam ovo video pre objavljivanja naše
7 -- našeg saopštenja." Kraj citata.

8 Je li tako?

9 O. Da, sećam se.

10 P. Dakle, vi kažete, da niste videli ovaj članak pre nego
11 što ste objavili ono što smo pogledali na one dve stranice, je
12 li tako?

13 O. Ja kažem da se ne sećam da sam video pre nego što smo to
14 objavili.

15 P. Sada bih vam pokazao svedočenje g. Bouckaerta na suđenju
16 g. Limaju

17 G. KEHOE: [Prevod] To je DHT01827 do DHT01940, i počecu
18 od stranice 01898. Ako možemo da počnemo od trećeg reda.

19 P. G. Bouckaert svedoči na suđenju u predmetu Limaj. I tu se
20 kaže:

21 "Pre nego što nastavimo o tome, ako se vratimo i
22 pogledamo šta ste nam već rekli o tom razgovoru, o dvojici
23 novinara. Vi ste rekli: Oni su odgovorili, pri tome ste
24 mislili na dvojicu predstavnika OVK. Ako možete, recite nam
25 malo preciznije, ko je govorio?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 79

1 Odgovor: "Koliko se sećam, obojica su aktivno učestvovala
2 u diskusiji, i obojici su bile poznate pojedinosti ovog
3 suđenja. Mi smo konkretno pitali našeg posrednika, da
4 organizuje sastanak sa OVK, kako bismo raspravili ovaj slučaj.
5 Mislím da je g. Celiku bio Član delegacije OVK na tom
6 sastanku, jer je on bio zadužen za pravne poslove."

7 I tu ću se zaustaviti na trenutak. Slažete li se sa g.
8 Bouckaertom, da je g. Celiku bio taj ko je rekao da je on
9 zadužen za pravna pitanja, a ne g. Thaçi, da li je to tačno?
10 O. Ne Celiku.

11 Da. On se predstavio kao načelnik pravosudnog odseka ili
12 pravnog odeljenja. Pretpostavljam da je to jedno te isto.

13 P. A, na pitanju se kaže:

14 "Kažete da se pominju potencijalno i ozbiljnije optužbe
15 od špijuniranja. Da li na osnovu toga možemo da razumemo, da
16 su ova lica osuđena na osnovu optužbe za špijunažu. Da li im
17 je to objašnjeno ili je rečeno? Izvinjavam se, treba da
18 spustimo transkript. Da li pratite ovo što sam vas pitao, g.
19 Abrahams?

20 Dakle, ja sam čitao ovaj deo od 12. reda nadalje, pa ako
21 možete, to nastavite da pratite.

22 U 12. redu kažete:

23 "Da se pominju potencijalno možda i teže optužbe od
24 špijuniranja. Da li na osnovu toga mogu razumeti da je
25 špijunaža optužba na osnovu koja su ta lica osuđena. Da li im

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 80

1 je to objašnjeno, ili ste se time bavili?

2 Odgovor: "Da. Mi smo iz naših izvora već znali da su ti
3 ljudi osuđeni za špijunažu i da im je izrečena kazna od 60
4 dana u zatvoru OVK br. 7, što je zatvor koji nam nije bio
5 poznat, niti smo znali gde se on tačno nalazi.

6 Pitanje: "Možete li da budete malo jasniji?"

7 Molim da još malo spustimo. Ako možete da budete malo
8 jasniji, ko vam je to rekao da su oni u zatvoru br. 7?

9 O. Pa, bili su preko novinara lista Koha Ditore smo dobili
10 tu informaciju. Nisam siguran da li je OVK objavila neko
11 zvanično saopštenje u kome je to potvrdila ili nije.

12 Niste to tačno pročitali.

13 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Preskočili ste reč
14 "OVK".

15 G. KEHOE: [Prevod]

16 P. Preko novinara lista Koga Ditore smo dobili tu
17 informaciju. Nisam siguran da li je OVK objavila zvanično
18 saopštenje koje to potvrđuje ili ne. Samo da bismo bili jasno,
19 da li se na tom sastanku pominjao zatvor br. 7?

20 O. Ne znam da li je bilo reči o konkretnoj lokaciji,
21 međutim, pitali smo kasnije, trebalo bi dalje da vam govorimo
22 šta se dešavalo tokom tog sastanka.

23 P. Da li se slažete sa g. Bouckaertom, da su novinari iz
24 lista Koha Ditore, bili ti koji su vam rekli, da su ta dvojica
25 navonih novinara zatvorena u zatvoru br. 7?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 81

1 O. Ne radi se o tome da li se ja slažem ili ne slažem sa
2 time, ali ja nemam isto sećanje na to, tako da ne mogu da
3 komentarišem o rečima g. Bouckaerta koje su ovde citirane, a
4 ja se ne sećam da smo mi na taj sastanak došli sa saznanjem da
5 su zatvorenici odn. novinari u zatvoru br. 7. I da li smo to
6 znali ili ne. Sećam se da smo tražili da nam se obezbedi
7 pristup tim ljudima, ali se ne sećam da li smo tu informaciju
8 imali još pre sastanka.

9 P. U redu. Hvala. Ali, kao i g. Bouckaert, vi niste sigurni,
10 da li je prebacivanje te dvojice navodnih novinara u zatvor
11 br. 7 bila jedna od tema na kojoj je bilo reči na tom
12 sastanku. Je li to tačno?

13 O. Da, tako je. Što ste tiče zatvora br. 7, ne sećam se da
14 li je o tome bilo reči.

15 P. A, u vašem objavljenom izveštaju o stanju ljudskih prava,
16 i radi toga bi bilo dobro da se vratimo na dokazni predmet
17 5377. Fusnota 65, koja je u stvari na sledećoj strani, tu se
18 kaže, odn. jasno je da ste vi pripisali informaciju o kazni od
19 60 dana i prebacivanju zatvorenika u zatvor br. 7, vašem
20 sastanku sa g. Thačijem i g. Limajem, sudeći po fusnotama, je
21 li tako?

22 O. Pa, teško mi je da to potvrdim, jer ja sad vidim fusnotu
23 65, ali ne vidim odgovarajući tekst na koji se ona odnosi.

24 P. Onda ćemo se vratiti, jer ponekad se dešava da se to
25 prenese na sledeću stranu.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 82

1 G. KEHOE: [Prevod] Moliću da prikažemo prethodnu stranu
2 gde se vidi tekst, na koji se odnosi fusnota 65.

3 P. Evo, tu se pominju informacije o kojima govorimo, zatim:

4 "Dva predstavnika Glavnog štaba OVK, pripadnici
5 političkog i pravnog direktorata, rekli su Human Rights Watch-
6 u da je suđenje bilo pravično i da optuženi nisu bili
7 zlostavljani."

8 O. Da.

9 P. Priznali su da optuženi nisu imali svoje braniocce, i da
10 nisu bili prisutni na suđenju. Human Rights Watch-u je odbijen
11 zahtev da poseti ove zatvorenike, zbog razloga vojne tajne.

12 I na sve te informacije odnosi se vaša fusnota 65. Sve je
13 to samo na osnovu tog jednog razgovora.

14 O. Nisam siguran da je to tačno. Fusnota 65 navedena je kao
15 referenca posle druge rečenice.

16 P. U redu, da se vratimo na prethodnu stranu. Fusnota 65 je
17 posle druge rečenice.

18 "OVK je kasnije potvrdila da su oni u zatvoru OVK, da ih
19 optužuju za špijunažu. Početkom novembra, dvojica novinara su
20 optuž -- osuđena na 60 dana zatvora u zatvoru br. 7 posle
21 suđenja na osnovu informacija same OVK, koje nisu zadovoljile
22 međunarodne standarde."

23 Na osnovu čega je to navedeno?

24 O. Pa, nema fusnote za ovu rečenicu, odn. tu su dva dela, da
25 odgovorim na vaše pitanje. Drugi deo se zasniva na

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 83

1 informacijama same OVK, što proističe iz sastanka, sa
2 sastanka, jer to su bile informacije koje smo mi dobili o
3 Odbrani, pravu na žalbu i u vezi sa drugim pitanjima koje smo
4 mi postavili.

5 A, što se tiče zatvora br. 7 OVK, nisam siguran po mom
6 najboljem sećanju, o tome nije bilo reči na tom sastanku, tako
7 da je moguće, da je to bilo sadržano u saopštenju za javnost
8 odn. *communiqué-u*, saopštenju za javnost. Ne sećam se tačno
9 gde smo pribavili tu informaciju.

10 P. Dakle, vi kažete da oni na sastanku nisu pominjali zatvor
11 br. 7?

12 O. Ne, ja tvrdim da se ne sećam da je o tome bilo reči na
13 sastanku.

14 P. Ovde nema fusnote. Slažete li se sa mnom da međunarodni
15 standardi pravičnog suđenja, nisu bili zadovoljeni, i da je
16 diskusija o tome i zaključak izveden u vezi s tim, nešto što
17 je poteklo sa sastanka.

18 O. Da, nisu zadovoljili, tako je, tačno je.

19 P. U redu. Da to sada zaokružimo. Vi ste dakle pisali ovaj
20 izveštaj i navodili fusnote na osnovu svog sećanja, jer niste
21 vodili nikakve beleške na samom sastanku, da li je to tačno.
22 Da li nam ovo ukazuje na to?

23 O. Ja bih to drugačije okarakterisao. G. Bouckaert i ja smo
24 odmah posle sastanka raspravili taj sastanak bez ikakve
25 sumnje. To je bio važan događaj, što naglašavam, događaj koga

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 84

1 se do danas sećam. To je bio važan trenutak, taj susret sa
2 relevantnim i važnim figurama iz OVK. Posle toga sam ja
3 pripremio memorandum za svoje pretpostavljene.

4 Informacije koje sam saznao na tom sastanku, su nešto što
5 sam dobro zapamtio i zatim dalje preneo i na to se mogu i te
6 kako osloniti.

7 P. Recite mi, pošto smo utvrdili da nemate beleške, nemate
8 taj memorandum, da li Human Rights Watch na neki način
9 dokumentuje sastanke i razgovore ovog tipa, vođene na ovom
10 nivou, a da istovremeno ne postoji neko -- neka centrala gde
11 se čuvaju takve beleške i memorandumima.

12 O. Pa, to je u skladu sa našom praksom, da lica koja su u
13 nešto uključena, u ovom slučaju dvojica istraživača su
14 zapamtila sastanak, na način na koji se smatra tačnim i
15 prihvatljivim.

16 P. Zar nije moguće, g. Abrahams, da vi prosto ne želite da
17 te beleške budu objavljene.

18 O. Razlog zašto naše beleške smatramo poverljivim, treba da
19 nam omogući da obavljamo svoj posao u sukobima i državama
20 širom sveta bezbedno i tačno, poštujući poverljivost naših
21 izvora, kada se to od nas traži.

22 P. U redu. Ali da vidimo šta je sada rek -- šta kažu ova
23 konkretna lica o kojima ste odgovorili.

24 G. KEHOE: [Prevod] Zamoliću da prikažemo dokazni predmet
25 300.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 85

1 P. Ako mogu, postaviću vam još jedno pitanje, koje proističe
2 iz vašeg poslednjeg odgovora. Uzgred budi rečeno, da li ste i
3 g. Bouckaertu prosledili taj memorandum koji ste napisali?

4 O. Ne sećam se.

5 P. Kako bismo to sve zaokružili. Imamo ovaj izveštaj iz
6 2023., ali kakva je svrha da se dokumentuju kršenja ljudskih
7 prava, ako ne možete da pronađete dokumente koje to
8 potkrepljuju kada su vam potrebni?

9 O. Izvinjavam se, nisam razumeo vaše pitanje. Pomenuli ste
10 2023. godinu.

11 P. Pa, vi imate jedan dokument o kome svedočite u ovoj
12 sudnici, i iznosite određene navode koji se odnose na mog
13 klijenta. A, moje pitanje za vas je, kakva je svrha da se
14 Human Rights Watch time bavi i izveštava o tome, ako ne možete
15 da pronađete dokumente koji to potkrepljuju, onda kada vam je
16 po potrebno?

17 G. TIEGER: [Prevod] Prigovor. Ovo je iznošenje
18 argumenata. Svi relevantni faktori su već pomenuti u pitanjima
19 i na njih je odgovoreno.

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Prigovor se
21 odbacuje.

22 G. KEHOE: [Prevod] Povuci ću to pitanje.

23 P. U stvari, možete odgovoriti na to pitanje. Kakva je svrha
24 toga.

25 O. Pa, svrha je da se razumeju činjenice i da se afirmiše i

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 86

1 postigne odgovornost pred zakonom, odgovornost za teška
2 krivična dela.

3 P. I to tvrdite, čak i sad kad je jasno da niste u
4 mogućnosti da pokažete dokumenta ili memorandume koje ste
5 napisali, a koji bi potkrepili takve tvrdnje. Nije li to
6 tačno?

7 O. Pa, to kažem oslanjajući se na naše javno objavljene
8 izveštaje, na moje profesionalno iskustvo i na moje sećanje.

9 P. U redu, sada ću preći na sam zatvor i na ekran ćemo
10 postaviti dokazni predmet 300. To je dokument koji se odnosi
11 na dvojicu navodnih reporeta odn. novinara Tanjuga. Tu se
12 kaže, u ovom dokumentu sledeće:

13 "Pošto im je dat znak da stanu, oni su se zaustavili, ali
14 sa izvesnim zakašnjenjem, što im je omogućilo da prikriju svoj
15 identitet. To je izazvalo i sumnje u pogledu njihovog
16 identiteta, odn. u mogućnost da oni nisu zaista novinari i da
17 je svrha njihovog dolaska u stvari špijunaža.

18 Pre nego što ste se 10. novembra 1998., sastali sa
19 ljudima koji smo pominjali na onom sastanku, da li vam je bilo
20 -- da li ste znali za ova konkretna lica, naročito za g.
21 Dobričića, da je on u stvari bio umešan u neka ratna dejstva,
22 u Republici Srpskoj Krajini, na području Benkovca, gde je
23 počinjeno više ubistava i za šta je više ljudi osuđeno. Da li
24 vam je to bilo poznato?

25 O. Nisam siguran da li je to istina, i nisam nikada čuo za

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 87

1 te navode, ali takođe ne znam da li je to tačno?

2 P. U redu, ali vi ste svedočili i pred drugim telima. Da li
3 vam je iko iz MKSJ-a rekao da su ljudi zaključili, da je g.
4 Dobričić okoreli Četnik i ne samo što je bio umešan u ubistva
5 u Benkovcu 1991. godine, već da je takođe prebacivao oružje
6 Bosanskim Srbima 1992. godine. Da li vam je to poznato?

7 O. Nisam nikad čuo te optužbe. Ne.

8 P. Da li ste se potrudili pre nego što ste otišli na
9 sastanak sa g. Thačijem i g. Limajem da saznate nešto o tim
10 novinarima, i ako jeste, kome ste se obratili?

11 O. Mi smo otišli na taj sastanak upravo da bismo se
12 obavestili o svim pojedinostima tog slučaja.

13 P. Pa, vaš kolega da je on pročitao jedan novinski članak u
14 vezi sa tim događajima. To je ovaj dokument o kome smo
15 govorili članak od 1. novembra, ako se ne varam. Da li ste vi
16 uopšte --

17 G. TIEGER: [Prevod] Imam jedan mali prigovor. Možda mali,
18 ali mislim da to nije tako pomenuto u transkriptu. Mislim da
19 je tamo rečeno da je to saznao od novinara, pre nego da je
20 pročitao sam dokument. Možda to nije od suštinskog značaja,
21 ali mislim da je važno biti precizan.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da, budimo što je
23 moguće precizniji.

24 G. KEHOE: [Prevod] Apsolutno.

25 P. Znate li da je vaš kolega, g. Bouckaert, napomenuo u svom

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 88

1 svedočenju, da je za zatvor br. 7 saznao od novinara, drugih
2 novinara. Da budemo što precizniji, a kada je reč o ovoj
3 dvojici novinara, da li ste preduzeli bilo kakve korake, da
4 biste utvrdili ko su oni zaista.

5 O. Mi smo otišli na taj sastanak, zainteresovani da saznamo
6 ko su oni.

7 P. Da li je vaš odgovor na moje pitanje, da niste nikoga sa
8 srpske strane na primer, ili nikoga od kosovskih Albanaca
9 pitali ko su ti ljudi?

10 O. Pitali smo dvojicu ljudi sa kojima smo se sastali tom
11 prilikom na tom sastanku.

12 P. Ne, ne. Pre tog sastanka, pre sastanka. Pre nego što ste
13 došli na taj sastanak, da li ste s nekim razgovarali, sa nekim
14 sa srpske strane ili sa nekim iz Tanjuga, da proverite ko je
15 Vladimir Dobričić?

16 O. Ne, ne sećam se da smo vodili neke razgovore o tome ko su
17 ti ljudi, kakav je njihov istorijat ili profil.

18 P. Niste na primer pozvali neke od svojih prijatelja,
19 novinara, da saznate ko su ti ljudi. Jeste li to uradili ili
20 ne?

21 O. Pa, ne sećam se.

22 P. Dakle, vi ste došli na taj sastanak, sa tim ljudima, i
23 niste imali pojma da MKSJ na primer, optužuje Dobričića da je
24 učestvovao u nekim zločinačkim aktivnostima?

25 O. U vreme tog sastanka ne sećam da sam imao takve

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 89

1 informacije na raspolaganju. Ne.

2 P. I složili biste se sa mnom da ukoliko postoji -- ukoliko
3 je postojala sumnja, da su ti ljudi u stvari nisu ono za šta
4 se predstavljaju da bi onda i njihovo zatvaranje bilo
5 opravdano.

6 O. Pa, ja moram da povučem tu razliku između optužbe protiv
7 njih i dokaza koji bi to potkrepili. Mislm da je to važno kao
8 deo vašeg pitanja.

9 U mom radu postoji razlikovanje optužbi, dokaza koje
10 potkrepljuju određene dokaze i pravičnog sudskog postupka, a
11 mi smo se bavili tim poslednjim pitanjem.

12 P. A, vama je jasno da kad postoje sumnje u vezi sa nekim,
13 da vlasti koje nekoga zatvaraju, imaju određeni vremenski rok
14 u kome mogu da pokušaju da utvrde ko su ti ljudi i šta su oni
15 tačno radili.

16 O. Pa, uopšteno govoreći, da.

17 P. A, takođe vam je jasno, u stvari da se vratim i unazad.
18 Kada ste vi putovali po teritoriji pod kontrolom OVK, imali
19 ste propusnicu od g. Demaçija, je li tako?

20 O. Tako je.

21 P. Da li vam je jasno, da ova dvojica ljudi kada su tamo
22 putovali, nisu imali propusnicu koju bi im izdao g. Demaçi?

23 O. To nisam znao, niti se sećam da nam je to tako bilo
24 rečeno, ali svakako prihvatom da je to bilo moguće.

25 P. Hoću reći, da li ste pitali još nekoga osim g. Thaçija i

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 90

- 1 g. Limaja, a čini se da niste. Da li ste pitali nekoga
2 drugoga, da li su ti ljudi imali odobrenje ili propusnicu g.
3 Demaçija da se kreću po teritoriji pod kontrolom OVK?
- 4 O. Ne sećam se da smo tako nešto pitali. Ja ne osporavam to
5 da su oni možda mogli da budu zatvoreni pod optužbom da su
6 špijuni ili iz nekih drugih razloga.
- 7 P. Vi ste pomenuli, da vam se g. Limaj predstavio kao neko
8 ko je zadužen za pravna pitanja, tako nekako, zar ne?
- 9 O. Mislim da je on bio načelnik odeljenja za pravosudne
10 poslove.
- 11 P. A, g. Thaçi je sebe predstavio kao predstavnika zaduženog
12 za politiku?
- 13 O. Ne. Mislim da je on bio načelnik Direktorata za politička
14 pitanja.
- 15 P. U redu. Vratićemo se kasnije na to precizno zvanje. Ali,
16 činjenica je, da su oni u tom razgovoru tvrdili da je ovo
17 civilno pitanje, je li to tačno?
- 18 O. Pa, tu ima određene zbrke, jer šta su civilna a šta su
19 vojna pitanja, to se koristilo naizmenično u izvesnoj meri.
20 Koliko se ja sećam, u jednom trenutku su oni rekli da ne mogu
21 da intervenišu u sudski proces koji se vodi pred civilnim
22 sudom, a s druge strane bilo je reči o vojnim sudovima i
23 vojnim postupcima, čak i kasnija saopštenja, objavila je
24 vojska i pozivalo se na to, tako da tu ima zbrke u određenoj
25 meri.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 91

1 P. Baš tako. G. Thaçi vam je rekao, i vi tvrdite da je on
2 rekao da oni ne mogu da se mešaju u civilne pravosudne
3 poslove, je li tako?

4 O. Tako je.

5 P. U redu. Ako sada na ekranu prikažemo dokazni predmet
6 5378, što je novinski članak od 1. novembra 1998. godine, to
7 je članak koji ste i vi pročitali, zar ne?

8 O. Da. Danas i ovde.

9 P. Ako možete da pročitate prvi red gde se kaže:

10 "Vojni sud Direktorata OVK za pravosuđe"

11 I činjenica je da predsednik Thaçi u stvari nije znao da
12 li je reč o postupku pred civilnim ili vojnim sudom, je li to
13 tačno?

14 O. Ja ne mogu da svedočim o tome šta je on znao ili nije
15 znao.

16 P. Pa, on je vama pominjao civilni sud, a ovaj dokument koji
17 je pokazalo Tužilaštvo, pominje vojni sud i vojna pitanja.
18 Nije li tako?

19 O. Pa, kao što sam rekao, mislim da je postojala zbrka, i da
20 su poruke koje su nam upućene tom prilikom bile različite. S
21 jedne strane pomenuto je da je OVK -- drži te ljude zatvorene.
22 S druge strane, oni su tvrdili da OVK ne može da se meša pred
23 proces civilnim sudom, tako da je to donekle protivrečno.

24 P. Ja govorim o predsedniku Thaçiju. Thaçi je taj koji je
25 rekao, odn. vi tvrdite da je on rekao, da on ne može da se

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 92

1 meša u rad civilnog suda, nije li tako?

2 O. Da.

3 P. I to je bio Taçi.

4 O. Da mora da poštuje nezavisnost pravosuđa.

5 P. Civilnog pravosuđa?

6 O. Tako se ja toga sećam.

7 P. A, iz ovog dokumenta P378 proističe da je reč o vojnom
8 sudu?

9 O. Tako je.

10 P. I vi sad -- vama bi sada trebalo da bude jasno ovde u
11 sudnici, da šta god da je Taçi govorio, o čemu god da ste vi
12 razgovarali, ukoliko je sve što vi kažete tačno, da on nije
13 znao je li u pitanju vojni ili civilni sud, zar ne?

14 O. Pa, ja ne mogu da tvrdim šta je on znao ili nije znao.

15 P. Ali, jasno je da njemu nisu bile poznate te činjenice,
16 zar ne?

17 O. Ne, meni nije. On je prilično detaljno govorio o tom
18 predmetu.

19 P. A, izgleda da je ključnu činjenicu u vezi s tim
20 predmetom, on pogrešno razumeo, sudeći po vašem svedočenju.

21 O. Ja ne bih rekao da je to najvažnija stvar u vezi sa time.
22 Ne.

23 P. Molim samo za jedan trenutak strpljenja. Da li ste vi ili
24 g. Bouckaert -- odn. da se vratimo na onaj dokument.

25 G. KEHOE: [Prevod] A to je dokazni predmet 378. Zamoliću

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 93

1 da se to prikaže na ekranu. On je u stvari već sada na ekranu.

2 Da li ste vi i g. Bouckaert pitali g. Thačija, zašto on

3 pominje proces pred civilnim sudom, kad je OVK sasvim

4 očigledno još 10 dana ranije, objavila da je reč o vojnom

5 sudu. Da li ste ga to pitali?

6 O. Ne sećam se. Ne sećam se da smo postavili pitanje u vezi

7 sa tom konkretnom pojedinošću, ali se sećam da smo u detalje

8 raspravili taj postupak, i da su oni obojica imali konkretne

9 informacije o tom predmetu.

10 P. Ali, g. Abrahams, da li biste se složili sa mnom, da je

11 jedno od suštinskih pitanja u ovom predmetu -- jeste gde se

12 nekome sudi, gde se suđenje održava, i kako ste vi sami

13 priznali, postoje dve različite verzije o tome, da li je to

14 bilo pred vojnim ili civilnim sudom, a moj klijent, g. Thači

15 je rekao da je to bio civilni sud, a u stvari je ipak bio

16 vojni sud. Nije li to tačno?

17 O. Ja sam tada razumeo, i sada to tako razumem, da su oni

18 bili u vojnom zatvoru, a saopštenja za štampu i za javnost se

19 sa tim poklapaju.

20 P. A, moj klijent nije čak ni znao, sudeći po tome šta

21 kažete da je rekao u razgovoru sa vama da su oni u stvari u

22 vojnom zatvoru. Nije li tako?

23 G. TIEGER: [Prevod] Mislím da je vreme da se kaže da je

24 ovo pitanje već postavljeno i na njega odgovoreno.

25 G. KEHOE: [Prevod] Preći ću na nešto drugo, g.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 94

1 Predsedavajući.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim vas i Hvala.

3 G. KEHOE: [Prevod]

4 P. Ali, u sred ovog razgovora, vi -- inače nemamo vaše
5 beleške niti memorandum, ali u sred razgovora, čini mi se da
6 ste kazali da je g. Thači rekao, da se u ratu neke stvari
7 dešavaju, nije li tako?

8 O. Tako je.

9 P. On je takođe napomenuo da određene strukture, pravosudne
10 strukture, moraju da imaju određeno vreme na raspolaganju, da
11 bi bile izgrađene. To je rekao, zar ne?

12 O. Jedan od njih je to rekao.

13 P. Pa ko?

14 O. Ne sećam se sasvim tačno, ali to je bio argument, koji su
15 oni obojica izneli i oko toga se usaglasili.

16 G. KEHOE: [Prevod] Da pogledamo izjavu g. Bouckaerta,
17 pasus 36, koji sam maločas pročitao.

18 P. Sada ću vam to pročitati: "Tada je Thači objasnio -- g.
19 Thači je objasnio, da je UÇK nova vojska, i dat tek osnivaju
20 osnovne komponente, da ih tek obrazuju."

21 To je zapravo rekao g. Thači, zar ne?

22 O. Da, slažem se s tim.

23 P. I onda je naglasio koliko je teško obrazovati takve
24 strukture dok su borbe u toku, kao što je to bio slučaj, sa
25 borbama koje su se tada vodile sa Srbima, je li to tačno?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 95

1 O. Tako je.

2 P. I govorimo sve vreme o decembru 1998.?

3 O. O novembru.

4 P. Izvinjavam se, o novembru mesecu. Dakle, u novembru
5 1998., OVK je prolazila kroz težak period tokom jula, avgusta,
6 septembra, pa sve do oktobra, dok nije zaključen sporazum o
7 prekidu vatre između Holbrookea i Miloševića. Je li to tačno?

8 O. Bez sumnje.

9 P. Dakle, sa vojne tačke gledišta, ovo je bila vrlo teška
10 situacija za snage koje se bore, i koje su u nepovoljnom
11 položaju. Je li to tačno?

12 O. Slažem se da je situacija bila napeta.

13 P. Da li znate šta je sve potrebno da se uspostavi sudski
14 odn. pravosudni sistem, i koliko je vremena za to potrebno?

15 O. Pa, ja ne mogu iz ličnog iskustva da govorim, koliko je
16 vremena potrebno da se u takvom kontekstu uspostave sudske
17 strukture, ali priznajem da je to težak zadatak.

18 P. Pa, gospodine, vi se ovim poslom bavite širom sveta. OVK
19 je pokret koji je počeo da se razvija 1997., 1996., 1997.,
20 posle ubistva porodice Jashari. To je vrlo kratak vremenski
21 period. Za to vreme je teško uspostaviti jedan sistem.

22 O. Mogu s tim da se složim.

23 P. I ono što se obično događa tokom borbenih situacija, a to
24 smo videli i na osnovu svega što -- na osnovu suđenja pred
25 MKSJ, jeste da se suđenja vode tek po završetku sukoba.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 96

1 O. Nema nikakve sumnje, da je veoma teško uspostaviti
2 pravosudne ustanove tokom sukoba. Međutim, to ne oslobađa
3 strane u sukobu, od obaveze i dužnosti koje imaju da poštuju
4 prava lica lišenih slobode, i mi smo na to ukazali.

5 P. Primam to k znanju, ali vam kažem sledeće: vrlo je teško
6 nekoga kazniti dok je rat u toku. Obično se takve mere izriču
7 kada -- po okončanju borbenih dejstava, je li to tačno?

8 O. Ja bih na to odgovorio nešto drugačije. Vi kažete
9 najčešće, međutim, sve zavisi od konteksta, i ima situacija,
10 kada se disciplinske mere sprovode, i izriču odmah, i to čine
11 čak i pobunjenične [sic] -- pobunjeničke grupe. Međutim, kao
12 organizacija koja se bavi ljudskim pravima, mi posmatramo ima
13 li pokazatelja da se ulažu naponi u to da se krene u pravom
14 smeru, da se započne istraga, da se ljudi uklone sa funkcije
15 na kojoj su izvršili neko krivično delo. Mi gledamo da li se
16 uopšte uzev ulaže napor da ne dolazi do zloupotreba položaja.

17 P. G. Abrahams, da govorimo uopšte uzev o vremenskom
18 periodu, kada ste vodili razgovor sa g. Tačijem i Limajem,
19 dakle u novembru 1998. Složićete se sa mnom da u to vreme i
20 tokom čitavog ratnog perioda, nije bilo zakona, nije bilo
21 Tužilaštva, nije bilo sudova. U tom trenutku, OVK nije
22 raspolagala nikakvim sudskim strukturama, u okviru kojih bi
23 ljudi mogli da odgovaraju za krivična dela. Postojali su samo
24 sudovi Miloševićevog režima, slažete li se s tim?

25 O. Ne, ja se s tim ne bih složio.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 97

1 P. Pa, da li vi onda kažete, da je OVK imala zakone na
2 osnovu kojih bi mogla da pokrene istragu i pokrene krivično
3 gonjenje. I ako to tvrdite, a koji su to bili zakoni?

4 O. Ne. Ja se ne slažem sa načinom na koji ste sročili
5 pitanje.

6 P. Pa, ne možete da se ne slažete sa pitanjima koje ja
7 postavljam, možete samo na njih da odgovorite.

8 O. U redu. Na nama je tokom tog sastanka rečeno, da je
9 postojao kodeks pravilnog postupanja. Postojao je Pravilnik o
10 tome kako OVK treba da postupa, i mi smo tražili da taj
11 Pravilnik pogledamo, jer to bi mogao predstavljati osnov, da
12 se protiv pripadnika OVK vode istrage, da se oni krivično gone
13 i da se preduzmu mere da se kazne počinioči krivičnih dela.

14 P. Recite mi g. Abrahams, znate li kakve je korake preduzeo
15 Glavni štab, kako bi uspostavio nekakav sudski sistem 1998.
16 godine?

17 O. Pa, mi smo pokušavali o tome da se raspitamo, i nama je
18 rečeno da je to proces koji je u toku.

19 P. Ja govorim o saznanjima koja vi imate, s obzirom na to da
20 ste vi dugo vremena proveli na Kosovu i u Albaniji. Danas, u
21 2023. godini, da li znate kakve korake Glavni štab OVK
22 preduzeo, u tom vremenskom razdoblju, kako bi uspostavio
23 nekakve sudske strukture?

24 O. Pa neki koraci navodno jesu preduzeti.

25 P. A, kakvi koraci?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 98

1 O. Pa, navodno je usvojen taj Pravilnik o postupanju, mada
2 ja imam samo njihovu reč o tome. Ja taj dokument nikada nisam
3 video, ali takođe, po njihovim vlastitim rečima, oni su
4 osnovali vojne sudove, i postojalo je sudske odeljenje unutar
5 Glavnog štaba, postojala je direkcija za sudska pitanja.
6 Dakle, koliko shvatam, na osnovu informacija koje su mi oni
7 neposredno pružili, sudovi su postojali.

8 A takođe, znam da je postojala i vojna policija, jer sam
9 na pripadnike vojne policije nailazio tokom svojih putovanja,
10 u okviru svog posla.

11 P. Dakle, oni jesu tokom 1998. pokušali da preduzmu neke
12 korake da se osnouju sudske ustanove?

13 O. Oni su preduzeli korake koje sam ja nabrojao, odn. oni su
14 najavili da preduzimaju te korake, a koliko je to sve to
15 funkcionisalo ili nije, ja to ne znam.

16 P. Upravo tako. Mi sad govorimo o tome kako su stvari
17 funkcionisali u praksi. Da li su komandanti zona poštovali
18 uputstva Glavnog štaba?

19 O. Tako je.

20 P. I, ukoliko komandant operativne zone reši da prenebregne
21 pošiljke Glavnog štaba, onda to dodatno otežava uspostavljanje
22 pravosudnog sistema, slažete li se sa mnom?

23 O. S tim se slažem.

24 P. Znači, ako imamo nekoga kao što je Rustem Mustafa, zvani
25 Remi, komandant zone, i sada se ponovo osvrćem na njegov

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 99

1 iskaz, 5752, u redu 22 i strana 5753, 5. red. Citiram njegovu
2 izjavu: "Ja sam im rekao da se ne bakću tim pitanjem, jer ja
3 nemam nameru da se povinujem naređenjima koje oni izdaju s tim
4 u vezi." Kraj citata.

5 Dakle, ako vi imate komandanta operativne zone koji
6 odbija da se povinuje naređenjima Glavnog štaba, ili nekim
7 uputstvima Glavnog štaba, zato što se s tim uputstvima ne
8 slaže, onda je još komplikovanije uspostaviti pravosudni
9 sistem. Da li se slažete s tim?

10 O. Slažem se.

11 P. Da se vratimo na sastanak koji ste održali sa g.
12 Thačijem, čini mi je u avgustu 1999.?

13 O. Da. Mislim da je sastanak održan u to vreme.

14 P. I vi ste njemu dostavili jedan dokument o nečemu što ste
15 vi smatrali prekršajima, ili krivičnim delima, izvršenim na
16 Kosovu u posleratnom periodu?

17 O. Da. Reč je o krivičnim delima, u vezi kojih smo mi
18 sproveli opširna, odn. opsežna istraživanja.

19 P. A, kada smo već kod toga u stvari ne. Izvinjavam, se,
20 povlačim pitanje. U stvari -- vama je poznata -- ne, ne.

21 Povlačim i to pitanje. Vi ste upoznati sa rezolucijom 1244
22 Ujedinjenih nacija, je li tako?

23 O. Uopšte uzev.

24 P. I, vama je poznato da je organ koji je bio zadužen za
25 istraživanje, hapšenje, krivično gonjenje, i lišavanje slobode

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 100

1 počinilaca krivičnih dela, da je taj organ bio UNMIK?

2 O. Tako je.

3 P. I, niko drugi nije imao pravnu nadležnost da vrši te
4 radnje, da vodi istrage, da krivično goni i da lišava slobode.
5 Je li to tačno?

6 O. Tako je.

7 P. Dakle, kada ste vi se sastali sa g. Thačijem i dostavili
8 mu taj izveštaj, zapravo je privremena vlada OVK, pravno
9 odgovarala UNMIK-u. Dakle, vi ste dostavili izveštaj o temi
10 koja se tiče pravnih ovlašćenja UNMIK-a, a ne OVK?

11 O. Vi ste u pravu kada kažete, da je situacija bila složena
12 shodno rezoluciji 1244. Dakle, UNMIK i njegovi nadležni
13 organi, su jedini imali nadležnost, da vode istrage, krivično
14 gone, i lišavaju lica slobode. Međutim, mi smo otišli kod g.
15 Thačija u vreme kada je obavljao funkciju šefa privremene
16 vlade, imajući u vidu njegova ovlašćenja, i vlast koje je imao
17 na tom privremenom položaju.

18 P. Pa, hajde da potkrepimo ovo što sam sad rekla. Pravno
19 govoreći, privremena vlada Kosova, nije bila nadležna ni za
20 šta 1999. godine. Je li to tačno?

21 O. S pravne tačke gledišta, nije.

22 P. A, u avgustu mesecu, čak i ako se sad ponavljam, jedino
23 je UNMIK imao pravna ovlašćenja i nadležnosti. Je li to tačno?

24 O. Tako je.

25 P. Uz dužno poštovanje, svi smo bili mnogo mlađi 1999., nego

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 101

1 što smo danas, ali očigledno je da g. Taçi nije bio pravno
2 dužan da vama polaže račune?

3 O. Niko nije pravno obavezan da polaže računa nevladinoj
4 međunarodnoj organizaciji kakva je moja, ali oni moraju da
5 odgovaraju pred nacionalnim i međunarodn -- po nacionalnom i
6 međunarodnom pravu.

7 P. A, da li je, koliko vi znate, g. Taçi uzeo vaš izveštaj,
8 dostavio ga UNMIK-u i KFOR-u?

9 O. To ne znam da li je učinio ili nije.

10 P. A, da je on to učinio, zajedno sa vama, da li bi UNMIK i
11 KFOR mogli nešto da preduzmu?

12 O. Kako da ne. I mi naš izveštaj jesmo dostavili i UNMIK-u i
13 KFOR-u.

14 P. Dozvolite mi da vam postavim sledeće pitanje. Vi ste u
15 to vreme bili na Kosovu, sigurno znate za ambasadora Kouchnera
16 za specijalnog predstavnika Ujedinjenih nacija?

17 O. Ne poznajem ga lično.

18 P. Da, ali znate kakvu je funkciju obavljao?

19 O. Da.

20 P. A, da li znate njegovog pomoćnika?

21 O. Poznato mi je ime, ali lično ga nisam upoznao.

22 P. I svakako ste čuli za ime generala Mikea Jacksona, koji
23 je bio na čelu KFOR-a?

24 O. Da.

25 P. Za sve vreme dok ste se nalazili na licu mesta, da li ste

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Kehoe

Strana 102

1 dobili bilo kakve informacije, o bilo kojem slučaju u kojem je
2 ambasador Kouchner, general, njegov savetnik, ili general
3 Jackson, ili neko od njegovih potčinjenih, nešto tražio od g.
4 Thačija, a da je ovaj odbio to da izvrši?

5 O. O tome ne mogu da govorim, jer o tome ne znam ništa.

6 P. Dakle, koliko je vama poznato, sve ovo vreme, g. Thači
7 javno osuđuje nasilje.

8 O. On je javno govorio suprotstavljajući se napadima protiv
9 Srba.

10 P. O tome je govorio u bezbroj navoda.

11 O. Pa, to bih morao da proverim, ali u više navrata je o
12 tome govorio.

13 P. A, istovremeno, vi u tom trenutku, kao neko ko nadzire
14 pitanja koja se tiču ljudskih prava, vi nemate nikakve
15 informacije o tome da je g. Thači odbio da postupi prema bilo
16 kakvom zahtevu ili uputstvu ili naloga UNMIK-a, KFOR-a, ili
17 njihovih organa?

18 O. Ja ne mogu da se izjašnjavam o razgovorima koje je on
19 vodio sa UNMIK-om, sa KFOR-om ili sa bilo kojim drugim
20 organom.

21 G. KEHOE: [Prevod] Časni Sude, mogu li samo na trenutak
22 da se konsultujem sa kolegama?

23 [Konsultacije Odbrane]

24 G. KEHOE: [Prevod] Znam da sam završio ispitivanje znatno
25 ranije nego što sam bio najavio, ali više nemam pitanja za g.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 103

1 Abrahamsa.

2 P. G. Abrahams, veliko vam hvala.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

4 G. Emmerson, imate reč.

5 G. KEHOE: [Prevod] U Odbranu g. Emmersona, moram da
6 priznam da sam ja očekivao da ću ispitivati svedoka bar do
7 ručka.

8 G. EMMERSON: [Prevod] [nije uključio mikrofona] Izvinjavam
9 se.

10 Unakrsno ispituje g. Emmerson:

11 P. Na početku bih želeo da vam postavim nekoliko pitanja
12 opšte prirode, u vezi sa ulogom organizacije Human Rights
13 Watch u situacijama kada dođe do sukoba i molio bih da nam
14 kažete nešto više o ulozi koju trenutno obavljate kada je u
15 pitanju obuka istraživača. Mogli biste da nam kažete nešto o
16 tome šta vi osoblju kažete o tome, kako treba da postupa dobar
17 istraživač u oblasti ljudskih prava.

18 Pre svega, vi ste u više navrata rekli, da se Human
19 Rights Watch između ostalog i zalaže za određena pitanja. Šta
20 ste pod tim podrazumevali?

21 O. Naš mandat i naša namera jeste, da promovišemo politike,
22 koje služe zaštiti ljudskih prava.

23 P. Da li govorimo o politikama pravne prirode, ili govorimo
24 o političkim politikama, odn. o politikama u punom smislu te
25 reči na nivou Ujedinjenih nacija, na nivou nevladinih

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 104

1 organizacija, na nivou državnih tela?

2 O. I jedno i drugo.

3 P. Dakle, između ostalog, kada se zalažete za neko pitanje,
4 vi takođe treba da ukazujete na neke -- hitno ukazujete na
5 neke problematične situacije.

6 O. Da. Mi upozoravamo i javnost i lica koja donose odluke,
7 da dolazi do ozbiljnih kršenja ljudskih prava.

8 P. Kada kažete da dolazi do teških kršenja ljudskih prava,
9 da li mislite na situacije, u kojima se postavlja pitanje ko
10 je odgovoran za kršenja ljudskih prava, ili govorite o
11 razmerama kršenja, ili govorite o situacijama kada ste vi
12 ustanovili da je jedan broj žrtava, da su njihova prava
13 prekršena?

14 O. Izvinite, ali nisam shvatio pitanje.

15 P. Preformulisaću. Kada govorite o problematičnim
16 situacijama u vezi sa ljudskim pravima, to je izuzetno
17 neodređen izraz. Šta vi pod tim izrazom podrazumevate? Vi
18 želite da skrenete na takvu problematičnu situaciju
19 međunarodnoj zajednici.

20 Pretpostavljam, da najpre želite da skrenete pažnju na
21 to, da je jedna strana nešto učinila drugoj strani, ali u
22 ranoj fazi, vi ne znate koliko su navodi koje ste u vezi sa
23 kršenjima čuli tači [sic] -- dok ne sprovedete istraživački
24 proces?

25 O. Tako je.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 105

1 P. A, sa druge strane, može da se dogodi, da raspolazete
2 vrlo konkretnim i dovoljnim informacijama, kako biste mogli
3 nekog pojedinca da optužite da je odgovoran za ratne zločine i
4 ponekad može da se dogodi, da međunarodnim organima, zaduženim
5 za istrage, dostavite neke poverljive informacije. Da li se
6 događalo da dostavite takve informacije Tužilaštvu
7 Međunarodnog krivičnog Suda, ili Kancelarije Visokog
8 predstavnika UN-a?

9 O. Ne.

10 P. Da li ikada iznosite tako konkretne navode?

11 O. Ne. Mi u javnom izveštavanju, iznosimo konkretne
12 pojedinosti, ali zahtevi da bismo iz -- izrekli [sic]
13 konkretnu optužbu na račun nekog konkretnog pojedinca, su
14 izuzeto visoki.

15 P. I, kada ne iznosite opšte -- optužbe protiv nekog
16 pojedinca, onda sčite pred sudom.

17 O. Ja svedočim?

18 P. Molim vas odgovorite na svoje pitanje. Vi sada u svom
19 svedočenju, ne iznosite optužbe na teret ni jednog pojedinca?

20 O. Ne.

21 P. Ne?

22 O. Ne.

23 P. Hvala. Dakle, kada predajete svojim studentima, g.
24 Abrahams, o tome kakva je uloga istraživača Human Rights
25 Watch-a, vi njima kažete, kao što ste nam rekli jutro [sic] --

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 106

1 da, oni nisu istražitelji, da svrha njihovih istraživanja nije
2 učestvovanje u sudskom postupku, ili u krivičnoj istrazi, je
3 li to tačno?

4 O. Da, to je tačno.

5 P. Da pogledamo razlike između sudskog postupka i posla
6 kojim se vi bavite. Pre svega, da li vi smatrate, da je
7 organizacija Human Rights Watch protosudska organizacija?

8 O. Ne.

9 P. Ne?

10 O. Ne.

11 P. Ali, vi ste kao organizacija spremni da iznosite vrlo
12 izričite zaključke?

13 O. Zavisi od toga šta podrazumevate pod "izričitim".

14 P. Pa, primera radi, vi ste spremni da kažete govoreći o
15 sukobu 1998. godine, da je komandant područja oko jezera
16 Radonjić, u zoni Dukađin, svakako morao da zna za jednu
17 lokaciju na kojoj je život -- na kojoj je ubijeno između 30 i
18 40 pojedinaca.

19 O. Pa, morao bih to da proverim.

20 P. Ne, ne. Vi to jeste rekli.

21 O. Pa, morao bih to da pogledam tokom ručka.

22 P. Bavićemo se time znatno detaljnije posle ručka, ali u
23 izveštaju koji ste vi potpisali se navodi u stvari, iznosi se
24 kao činjenica, da je komandant u zoni Dukađin, morao da zna za
25 nešto što vi opisujete kao jedna od najgorih zverstava koju je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 107

1 OVK izvršila 1998. godine, tj. za jednu -- da je morao da zna
2 za lokaciju, koja se nalazila nedaleko od jezera Radonjić u
3 području Dukadin, lokaciju na kojoj je ubijeno između 30 i 40
4 ljudi.

5 O. Pa, kako glasi vaše pitanje?

6 P. U stvari, neću vam s tim u vezi postaviti pitanje, dok ne
7 pogledate dokument, ali verujte mi na reč. U stvari, imam i
8 referencu, mogu i da citiram, ali verujte mi na reč da ste vi
9 to napisali u svom izveštaju, pa mi recite onda po čemu ste vi
10 i to što vi radite, različito od onoga što radi jedan sud, i
11 recite mi kako to nije protosudski postupak, postupak koji vi
12 sledite i svojevrсна krivična istraga. Da li se slažete sa
13 mnom, da istraga koja se vodi, da bi se smatralo valjanom i
14 prihvatljivom u očima suda, mora da poštuje pretpostavku o
15 nevinosti?

16 O. Da.

17 P. Kada su u pitanju ljudska prava, prava na pravično
18 suđenje su izuzetno važna tačka. Dakle, sve što predstavlja
19 kršenje pretpostavke nevinosti, ako to učini država, Human
20 Rights Watch bi to osudio, zar ne?

21 O. Da.

22 P. Izjaviti, da je neko odgovoran za vrlo teško krivično
23 delo, bez ikakve istrage o činjenicama i o tom licu, to bi
24 predstavljalo kršenje pretpostavke nevinosti, koja je važna u
25 očima Human Rights Watch-a, zar ne?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 108

1 O. Pa, morao bih da pogledam dokumente na koje se pozivate.

2 P. Pa, ne morate da pogledate dokumente da biste odgovorili
3 na moje pitanje, no da pokušamo da predočimo šta možemo ono
4 malo vremena što nam je ostalo.

5 G. EMMERSON: [Prevod] Mislím da dokument koji nameravam da
6 predočim nije još prihvaćen u spis i nije mu dodeljen P broj,
7 ali je već pokazan svedoku. K036-0808 do K036-1247. Potrebna
8 nam je stranica na kojoj je pečatom utisnut broj 0935.

9 P. U pitanju je dokument iz oktobra 2001., u pitanju je
10 kompilovani izveštaj, koji nosi naslov "Po naređenju ratna
11 zločin -- ratni zločin na Kosovu". I u tom izveštaju se bavite
12 krivičnim delima, za koje navodite da su -- da ih je izvršila
13 OVK 1998. godine.

14 G. EMMERSON: [Prevod] Mislím da nije predočena
15 odgovarajuća stranica. Aha. Treba nam 0934 i 0935. Vratićemo
16 se na 0934, ali da na trenutak pogledamo 0935. To -- u gornjem
17 desnom uglu piše da je u pitanju stranica 101.

18 P. Nasuprot ovom tekstu odštampanim krupnijim slovima s
19 desne strane, vidimo odlomak koji me zanima. Govorimo o 1998.:

20 "S obzirom na regionalne podele unutar OVK, ponekad je
21 bilo teško razabrati kako izgleda glavni komandni lanac. Čak i
22 unutar operativnih zona, nije uvek bilo jasno, u kojoj meri
23 različiti komandanti, kontrolišu svoje jedinice."

24 Da počnemo najpre od toga. Tokom tog vremenskog perioda,
25 pa sve do kraja 1998. godine, vi kažete, da su postojale

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 109

1 regionalne podele, pretpostavljam da tu mislite na različite
2 operativne zone, je li tako?

3 O. Tako je.

4 P. I iznosite stav, prema kojem je tokom 1998. godine, bilo
5 teško utvrditi i razaznati ko je tu glavna komanda?

6 O. Tako je.

7 P. Ali, kažete da je to bilo lakše razaznati na regionalnom
8 nivou?

9 O. Kažem da je to bilo donekle lakše.

10 P. Da. Dakle, i dalje je bilo teško utvrditi, kada se izvrši
11 zločin, u zoni odgovornosti nekog komandanta, koji je
12 odgovorni komandant, ali ponekad bi to bilo moguće utvrditi,
13 da li sam u pravu?

14 O. Pa sve bi zavilo [sic] -- zavisilo --

15 P. -- od okolnosti?

16 O. Od situacije i od --

17 P. Da, i od okolnosti, ali kada je u pitanju stepen viši od
18 stepena zone -- komandanta zone, niste tokom 1998. godine,
19 imali dokaze da postoji neki glavni komandni lanac?

20 O. Ne, s tim se ne bih složio.

21 P. Dobro, vratićemo se na to pitanje poslelat [sic] -- ali
22 biste rekli da je teško razabrati, gde je i ko sačinjava taj
23 glavni komandni lanac.

24 O. Da, to je bilo teže razabrati.

25 P. Pa, da li je bilo teško ili lako to ustanoviti?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 110

1 O. Ne, nije bilo --

2 PREVODILAC: [Prevod] Prevodioci napominju da govornici
3 govore u glas.

4 G. TIEGER: [Prevod] [nije uključio mikrofoni]

5 G. EMMERSON: [Prevod] Pa, samo pogledajte pitanje,
6 poslednje pitanje i odgovor.

7 G. TIEGER: [Prevod] Pa ja ne mislim da je komentar
8 zapravo isto što i odgovor.

9 G. EMMERSON: [Prevod] Pa, ja se nadam da će svedok
10 odgovarati na pitanja.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da, nastavite sa
12 ispitivanjem. Nije potrebno da slušamo komentare.

13 G. EMMERSON: [Prevod] Hvala.

14 P. Pogledajte poslednji pasus koji počinje rečima "uprkos
15 tome", jer se tu govori o situaciji koju vi bez ikakvog
16 ustučavanja opisujete kao slučaj, kada je komandant zone
17 izvršio teško krivično delo.

18 O. O kom pasusu govorite?

19 P. To je pretposlednji odgovor na stranici. Počinje rečima
20 "uprkos", i želim da pogledate negde tri reda niže.

21 Jasno je da u izvesnim slučajevima, na primer u septembru
22 1998., kada su OVK izvršile ubistvo, 34 ljudi nedaleko od
23 glođana, da su lokalni komandanti, morali da znaju za to
24 ubistvo, ako ga nisu i sami neposredno naredili."

25 Vidite li taj odlomak?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 111

1 O. Da, vidim.

2 P. Samo da bude sasvim jasno. Možete li da nam kažete šta
3 znate o ubistvima u Glođanu i možete li da okarakterišete šta
4 o tome znate?

5 O. Pa, ja bih naglasio --

6 P. Ne, odgovorite sa da ili ne. Kako biste to
7 okarakterisali?

8 O. Da okarakterišem? Ne. Mogu da vam objasnim, ali ne mogu
9 da okarakterišem u jednoj reči.

10 P. Pa, dobro u tom slučaju objasnite.

11 O. Pa, ja bih želeo da stavim naglasak na element da je on
12 morao da zna.

13 P. Pa, ja bih naglasio čitavu rečenicu "morao je da zna za
14 ta ubistva, ako i sam lično nije za njih izdao neposredno
15 naređenje."

16 G. TIEGER: [Prevod] Može li svedoku da se dozvoli da
17 završi rečenicu?

18 G. EMMERSON: [Prevod] Dobro, u redu, izvolite.

19 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Jeste li vi
20 završili odgovor, Svedoče?

21 SVEDOK: [Prevod] Ne, nisam, Časni Sude.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Onda ga završite.

23 Ono što je ovde najvažnije istaći jeste, da mi kažemo da
24 je on morao za to da zna. Ako on nije naredio da se to ubistvo
25 izdrži, onda je standard na koji se mi pozivamo to da je on

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 112

1 znao za to.

2 G. EMMERSON: [Prevod]

3 P. A, to je zasnovano na vašem zaključku, da je u pitanju
4 lokacija koja je redovno korišćena za ubijanja?

5 O. To je zasnovano na našem zaključku da je približno 39
6 tela pronađeno u jezeru ili oko njega.

7 P. Da li vi znate da su 9 tih leševa, ljudi koji su i dalje
8 živi, i koji su kasnije viđeni u rukama Srba. Da li to znate?

9 O. Ja ne znam iden -- ne poznajem identitet svakog
10 pojedinačnog -- pojedinačne žrtve.

11 P. Ali, nije vam problem da kažete, ne znajući ništa o
12 činjenicama ovo što ste rekli, da iznesete tu tvrdnju?

13 O. Da.

14 P. I stojite pri toj tvrdnji.

15 O. Pri kojoj tvrdnji?

16 P. Pa, vi ste ovo opisali kao jedan od najtežih ratnih
17 zločina koje je OVK izvršila 1998. godine.

18 O. Pa, znajući ovo što danas znamo, ja bih tu rečenicu nešto
19 drugačije sročio.

20 P. Zar vi ne mislite da ste vi prekršili pretpostavku
21 nevinosti i da je taj čovek zapravo nevin, i da nije kriv za
22 ta krivična dela.

23 O. Pa ja ne znam da li je on nevin. Ja ne znam da je on
24 nevin.

25 P. Pa, zar niste pratili suđenje?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 113

1 O. Ja znam da on nije osuđen.

2 P. Pa, da li ste pročitali presudu?

3 O. Nisam.

4 P. Pa, nije bilo udruženog zločinačkog poduhvata po
5 mišljenju suda, nije bilo nikakve lokacije na kojoj su vršena
6 pogubljenja, ljudi su bacali leševe u reku, leševe koje bi
7 zatekli, nije ni na koji način dokazano postojanje udruženog
8 zločinačkog poduhvata, niti je to pripisano komandantu u tom
9 regionu. Presuda pokazuje da je čitava vaša analiza pogrešna.

10 O. Ja se ne bih složio sa tom ocenom.

11 P. Pa, jel' niste pročitali presudu ili se ne slažete sa
12 ocenom?

13 O. Ne. Način na koji ste vi to predočili --

14 P. Kako to možete da kažete?

15 O. Ne slažem se sa načinom na koji ste vi to sada predočili.

16 P. Pa, činjenice koje sam vam predočio, su činjenice sa
17 kojima ste mogli i sami da se upoznate, da ste pratili suđenje
18 i pročitali Odbranu.

19 O. U redu.

20 P. Ne, vi ste pročitali izveštaj Dicka Martyja i
21 predomislili ste -- na osnovu toga.

22 O. Ne, sa tim se ne slažem.

23 P. Niste pročitali izveštaj?

24 O. Ne, pročitao sam ga.

25 P. Ali se ne slažete s njim?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 114

1 O. Ne. Ne slažem se sa činjenicom da sam ja promenio
2 mišljenje i da sam se predomislio.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sada ćemo otići na
4 pauzu, ako vam to nije problem.

5 G. KEHOE: [Prevod] Ne.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sada idemo na pauzu
7 od sat i po vremena. Nastavljamo sa radom u 15 -- u 14:30h.

8 Sudska poslužiteljka će vas izvesti iz sudnice.

9 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Časni Sude, samo bih jedno kratko
10 pitanje želeo da pokrenem.

11 [Svedok privremeno napušta sudnicu]

12 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Samo bih hteo da kažem Panelu i
13 Tužilaštvu da je -- su Odbrane Thaçi i Selimi podnele odgovor
14 na zahtev za video vezu dan ranije, zato što kao što ćete
15 videti, tu ima čitav niz pitanja koje se pokreću, i možda je
16 potrebno da dobijemo odgovor Tužilaštva. Hteli smo da vam to
17 kažete -- da kažemo kako biste pogledali tokom pauze za ručak.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da li još neko
19 namerava da podnese podnesak?

20 G. ELLIS: [Prevod] Mi nećemo podneti podnesak.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Vi podržavate
22 njihov zahtev?

23 G. ELLIS: [Prevod] Da.

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Roberts.

25 G. MIŠETIĆ: [Prevod] To je zajednički odgovor Odbrana

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 115

1 Selimi i Thaçi.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da li Tužilaštvo
3 treba da odgovori, ili smo rekli da neće biti replike?

4 Da li Tužilaštvo želi da odgovori?

5 G. TIEGER: [Prevod] Ja sam shvatio da je g. Mišetić
6 ljubazno nama rekao da su ranije podneli odgovor kako bismo
7 milve [sic] -- vremena da ga pogledamo i damo svoj odgovor
8 Sudu.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu, Hvala.

10 --- Pauza za ručak u 13:05h

11 --- Nastavak sa radom u 14:30h

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dve stvari pre nego
13 što se uvde svedok.

14 Pod 1 i što je najbitnije, moramo praviti pauzu od 5
15 sekundi pre nego što se postavi pitanje. Zaista se puno
16 preklapate i prevodiocima je teško da prate, i izrazili su nam
17 svoje negodovanje. I ja isto radim, ali upozoravam vas, molim
18 vas pazite da pravite pauzu pre nego što postavite sledeće
19 sasvim logično pitanje.

20 I pod 2, imam jedan usmeni nalog u pogledu replike
21 Tužilaštva F0176.

22 U podnesku F01768, Odbrana Thaçi i Selimi su odgovorile
23 na zahteve Tužilaštva da svedočenje Svedoka 3827 putem video-
24 konferencijske veze. To je podnesak 1759.

25 S obzirom da Svedok 3827 treba da svedoči sledeće

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 116

1 nedelje, Panel nalaže Tužilaštvu da podnese eventualnu
2 repliku, najkasnije do sutra u podne.

3 G. TIEGER: [Prevod] Hvala, Časni Sude, podnećemo repliku.
4 Ja bih samo zatražio, s obzirom na više pitanja koja su
5 pokrenuta da nam date malo više vremena. Svakako ćemo to moći
6 dostaviti sutra, ali malo više vremena bi nam bilo od koristi.

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ja sam napisao u
8 podne ili 16:00h, a mislim da sam rekao u podne. Vaš odgovor
9 je --

10 G. TIEGER: [Prevod] Da li mogu da zaključim da je 16:00h
11 popodne rok?

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da. Očigledno da
13 pali kad čovek moli.

14 Molim da se uvede svedok.

15 G. KEHOE: [Prevod] Imaću to na umu, Časni Sude.

16 [Svedok nastavlja sa svedočenjem]

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Abrahams, želim
18 vam dobrodošlicu. Podsetiću vas da polako govorite, govorite u
19 mikrofona, i molim vas, molim vas sačekajte, napravite pauzu
20 pre nego što date odgovor, kako bi prevodioci stigli da
21 prevedu. To je bio problem tokom prepodnevno delo zasedanja.

22 SVEDOK: [Prevod] U redu.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] I podsećam vas da
24 ste i dalje u obavezi da poštujete svečanu izjavu koju ste
25 dali na početku svedočenja.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 117

1 G. Emmerson će nastaviti sa ispitivanjem.

2 G. EMMERSON: [Prevod]

3 P. G. Abrahams, ja sam vas pitao o izveštaju po naređenju,
4 koje je iz 2001., i postavljao sam vam pitanja u vezi sa
5 pasusom, na stranici 101 tog izveštaja. To je druga polovina
6 pretposlednjeg pasusa, gde ste vi rekli:

7 "Uprkos tim strukturama, nije bilo poznatih slučajeva da
8 su vojnici OVK kažnjeni, zato što su zlostavljale civile, ili
9 zato što -- ili vladine snage koje nisu više učestvovala u
10 neprijateljstvima." Kraj citata.

11 Kada kažete "nema poznatih slučajeva" to znači da vi
12 niste znali za njih?

13 O. To je tačno.

14 P. To ne znači da nije bilo takvih slučajeva?

15 O. To je tačno.

16 P. Ili da vi niste znali, da je neko možda imao bolju
17 informaciju nego vi?

18 O. Da, to je tačno.

19 P. I dalje stoji:

20 "Jasno je da u nekim slučajevima poput ubistva iz
21 septembra 1998., koje su izvršile snage OVK, kada je 30 do 40
22 ljudi ubijeno blizu Glođana, da su lokalni komandanti nužno
23 morali znati za to."

24 I onda dalje govorite o tome da -- pitanju discipline, i
25 slučaju drugih novinara itd.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 118

1 O. Da.

2 P. Da li prihvatate, da do 2001. godine, odn. do kraja
3 vremena, kada ste izveštavali o onome što se desilo 1998., da
4 pre nego što ste dali ovakvu izjavu, bilo je važno da utvrdite
5 konkretne činjenice?

6 O. Čitajući ovu izjavu sada, prihvatam da je ona morala biti
7 drugačije sročena.

8 P. Hvala vam što to prihvatate, ali stvari idu malo dalje,
9 zar ne? Zato što najpre vi govorite o ubistvu iz septembra
10 1998., koje su izvršile snage OVK. Koje ste dokaze imali da je
11 u septembru 1998., izvršeno ubistvo?

12 O. Da. Sad kad čitam, trebalo je da stoji "navodno ubistvo",
13 dakle da se tvrdilo da je izvršeno ubistvo.

14 P. A, to su tvrdili Srbi?

15 O. Da.

16 P. Dakle, vi ste reciklirali srpsku propagandu, zar ne?

17 O. To je trebalo biti drugačije sročeno.

18 P. I vi ste čuli te optužbe sa srpske strane? Oprostite,
19 prekinuo sam vas.

20 O. Da. Mi smo dobili te informacije, od zvaničnih izvora
21 srpskih vlasti.

22 P. Vi nikada niste otišli na lice mesta?

23 O. Pokušali smo.

24 P. Pokušali ste?

25 O. Odbijen nam pristup.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 119

1 P. Srbi su vam odbili?

2 O. Tačno.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim da pa -- da
4 se ne preklapate.

5 G. EMMERSON: [Prevod]

6 P. Da li ste bili svedok nekog navodnog ubistva?

7 O. Ne.

8 P. Kada govorite o ubistvu iz septembra 1998., da li znate
9 danas da niko nije u optužnici naveden da je ubijen u
10 septembru 1998.?

11 O. Da, to je bilo loše sročeno.

12 P. Ako želite da to tako opišete, možete, ali to nije bilo
13 samo loše sročeno, već je potpuno netačno. Tu je bilo devet
14 žrtava -- radilo se o -- koji su posle bili -- koji više nisu
15 bili navedeni u optužnici, zato što su ih Srbi zapravo ubili,
16 i tu su bili pojedinci koji su umrli u nepoznatim okolnostima,
17 na različitim mestima širom Dukadina, a njihovo telo je
18 pronađeno na kraju u jezeru, odn. u kanalu jezera Radonjić.
19 Tako da, kada govorite o ubistvu koje su izvršile snage OVK u
20 septembru, nije bilo takvog ubistva.

21 O. Pa, prihvatam to što kažete.

22 P. Dakle, ne samo da je to loše sročeno, već je potpuno
23 netačno.

24 O. Ja nisam rekao da je neelegantno sročeno.

25 P. Da, rekli ste da je moglo biti bolje sročeno, ali to je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 120

1 sad samo pitanje terminologije. Ovo je zapravo činjenično
2 gledano bilo potpuno netačno. Pitanje je potpuno netačno. Ako
3 želite da podržite neki deo ovog, ove izjave, možete ali --
4 O. Tačno je da kada se radi o septembru 1998., da to nije
5 tačno.

6 P. I nije tačno da se tvrdi da je to uradila OVK. Trebalo je
7 da stoji navodno ubistvo. Možda je to sve.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Oprostite, ali
9 morate usporiti.

10 SVEDOK: [Prevod] Ali, kada govorimo o onome, kad kažete
11 "potpuno netačno", morali bismo to razložiti.

12 G. EMMERSON: [Prevod]

13 P. Govorićemo onda sada o dokazima u vezi sa tim ubistvima,
14 ali ovde se ne radi o predmetu za ono što se desilo u Glođanu,
15 već postoji razlika između mišljenja koja mislite da možete
16 slobodno da iznesete, i da dođete i da dođete i da svedočite
17 pred sudom, i načina na koji vi predajete svojim studentima
18 kako čovek mora da postupa.

19 G. TIEGER: [Prevod] Ja čekam da se postavi pitanje, pa
20 bih onda odreagovao.

21 G. EMMERSON: [Prevod]

22 P. Mene interesuje kako vi iznosite ovakve zaključke, i u
23 čemu se to razlikuje, jer vi ste rekli da svoje studente učite
24 da postoji razlika u načinu -- da se to razlikuje recimo od
25 forenzičkog ispitivanja dokaza.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 121

1 I ja ću vam sada reći da jedini tačni deo u celom tom
2 pasusu, je da su tela pronađena bliđu [sic] Glođ -- blizu
3 Glođana, u septembru 1998. I to je jedini deo koji možete
4 zaista da odbranite kao tačan.

5 O. Ja to svakako mogu da odbranim kao tačno. Pronađena su
6 tela i bilo je optužbi da je OVK odgovona za to, ali prihvatam
7 da je ova rečenica morala biti drugačije sročena. I primam to
8 k znanju.

9 P. Te optužbe su izneli Srbi, zar ne?

10 O. Srpski zvaničnici su iz izneli.

11 P. A, mi sada znamo da su oni tu u blizini odneli i ostavili
12 neke leševe?

13 O. Ja to ne znam.

14 P. Ali, oni jesu na različite lokacije odnosili leševe. Vama
15 je to poznato?

16 O. Ja mogu da vam navedem jedan drugi primer, gde se tvrdilo
17 da je navodno OVK izvršila krivična dela u Klečkoj. I mi jesmo
18 istražili o tome.

19 P. I ja ću o tome govoriti.

20 O. Da, to je tako. I mi smo sproveli detaljniju istragu.

21 P. Nešto više?

22 O. Da.

23 P. Da li ste ovo istražili sa -- na neki striktniji način?

24 O. U pogledu Glođana, ne.

25 P. Razlog zašto je ovo bitno je zato što ste nam rekli u

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 122

1 svojoj izjavi, da ste proveravali činjenice kad god je to
2 moguće, ali u ovom slučaju vi to uopšte niste uradili?

3 O. Vi ste ovde naveli slučaj koji nije bio na nivou tih
4 standarda.

5 P. Da, ali vi ste to naveli kao jedno od dva najveća
6 zverstva?

7 G. TIEGER: [Prevod] G. Emmerson, ne znam -- ja znam -- ne
8 znam da li je to namerno, nije da optužujem, ali on stalno
9 prekida svedoka koji pokušava da odgovori.

10 G. EMMERSON: [Prevod] Oprostite, to nije bilo namerno.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Vi to radite i ja
12 sam vas već upozoravao.

13 G. EMMERSON: [Prevod] Izvinjavam se, nije bilo namerno,
14 praviću pauzu.

15 P. Vi niste sproveli bilo kakvu istragu u pogledu toga što
16 su srpske vlasti navele?

17 O. Mi nismo sproveli detaljnu istragu, ali ovo nije bilo
18 navedeno kao neki istaknuti slučaj. Ovo je u poglavlju gde se
19 govori o lancu komandovanja, ako se ne varam, ali mi nikada
20 nismo slučaj u Glođanu, ili u -- kod jezera Radonjić kao neki
21 predmet, niti tvrdili da smo mi sproveli istragu o tome.

22 P. Najpre, dakle, idemo korak po korak. Vi nikakvu istragu
23 niste sproveli?

24 O. Ne, to nije tačno. Mi smo pokušali da idemo na lice
25 mesta?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 123

1 P. I niste uspeali, i niste sproveli nikakvu istragu?

2 O. Bili smo sprečeni u tome.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ponovo se
4 preklapate.

5 G. EMMERSON: [Prevod] Ovog puta nisam ja kriv, ako se ne
6 varam. Zbog transkripta i prevodilaca, zaista moramo da
7 napravimo -- da uložimo napor.

8 P. Dakle, vi, Human Rights Watch niste vodili istragu. Možda
9 ste pokušali, možda ste želeli, ali niste je sproveli?

10 O. Možda sada 'cepamo dlaku'. U redu. Mi smo pokušali,
11 otišli smo na lice mesta.

12 P. Otišli ste na lice mesta?

13 O. Pokušali smo da odemo do jezera Radonjić. Koliko se ja
14 sećam, u tom trenutku su leševi već bili uklonjeni, i bili su
15 odneti u hotel, gde su bili privremeno ostavljeni -- da su
16 ostavljeni u privremenu improvizovanu mrtvačnicu.

17 P. Tačno.

18 O. Ali, mi nismo mogli da odemo do hotela.

19 P. Ali, jeste otišli do jezera?

20 O. Do samog jezera? Mislím da nismo otišli do samog jezera.

21 P. Do mesta gde su pronađeni leševi.

22 O. Otišli smo do te improvizovane mrtvačnice.

23 P. Vi ništa niste mogli da uradite u pogledu onoga što
24 obično radite, kako kažete, što radi Human Rights Watch kada
25 ispituje takve stvari pre nego što da izjavu, ili iznese

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 124

1 zaključak?

2 O. Mi nismo sproveli detaljniju istragu i nismo se -- ni
3 rekli da jesmo.

4 P. Pitaću vas dve stvari. U vašoj izjavi, kao svedoka, jasno
5 stoji, da nikada ne biste nešto izjavili o nekom konkretnom
6 događaju, a da nemate više izvora koji potkrepljuju navode. Da
7 li ste ovde imali i jedan, da li ste imali više izvora koji
8 potkrepljuju bilo šta u pogledu ovog slučaja?

9 O. Ova izjava, i pozivanje na Glođane, se temelje na
10 informacijama kojima smo raspolagali u to vreme, i ja
11 prihvatom da nismo sproveli potpunu istragu i nismo ni tvrdili
12 da jesmo. Ja prihvatom šta kažete, i vašu kritiku.

13 P. I vi prihvatate, da makar u još jednom slučaju, u slučaju
14 Klečke, ispostavilo se da je to bilo namešeteno krivično delo
15 koje su Srbi podmetnuli, inscenirano krivično delo?

16 O. Ja bih mogao o tome nešto više da kažem.

17 P. Dobro. Ali, ja prihvatom da vi jeste okvalifikovali
18 prirodu svojih zaključaka, ali vi jeste bili svesni, da je
19 postojala praksa srpskih vojnih snaga, da premeštaju leševe,
20 bilo sa teritorije Kosova, i da prave grobnice i da ih odnose
21 u dakle Srbiju, a isto tako, su i -- bi inscenirali mesto
22 zločina, kako bi OVK bila lažno optužena. To su dva pitanja.

23 O. Da, dva dela. Što se tiče prvog dela pitanja, u
24 potpunosti se slažem sa vama. Postojala je dobro organizovana,
25 sistematska kampanja srpskih snaga, da se odnose leševi sa

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 125

1 Kosova i odvoze u Srbiju. I niko zbog toga još uvek nije
2 kažnjen. I ja sam lično naveo slučajeve gde su leševi bili
3 odneti. Što se tiče sada drugog dela, da, tih lažnih operacija
4 pod 'lažnom zastavom', odgovor, da, tog drugog dela vašeg
5 pitanja. Slučaj 'Klečka' je izazvao velike probleme.

6 P. O tome ćemo govoriti.

7 O. Ja nemam dokaze da su oni odneli tela što se tiče Klečke.
8 Možda jesu, ali ono što verujem kada je reč o Klečki je --
9 Klečkoj, je da su dokazi koje su oni predočili bili izuzetno
10 problematični.

11 P. O tome ćemo govoriti za jedan trenutak. Ali, da li ste
12 znali, da na suđenju Haradinaju, se pokazalo da su srpske
13 snage namerno koristile kinesku municiju, kako bi delovalo kao
14 da je napade izvršila OVK, jer je OVK koristila kinesku
15 municiju, za razliku od jugoslovenske. Da li vas ste zn -- da
16 li vam je to poznato?

17 O. Ne. Prvi put za to čujem sada.

18 P. Dobro, postoje jasni dokazi o tome. I bilo je naređenja
19 srpskih snaga koje su dejstvovala na tom području sa tom
20 namerom. E sad, što se tiče prvog dela ovog pitanja, vi ste
21 svakako čuli, da je na dnu duva [sic] -- Dunava pronađen
22 kamion pun leševa albanskih civila sa Kosova?

23 O. Da, znam.

24 P. I, da je veliki broj leševa Albanaca pronađen na objektu
25 -- u objektu PJP-a, specijalne srpske vojne policije u Srbiji?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 126

1 O. Da.

2 P. I, uopšteno govoreći, mislim da možemo reći, da kako je
3 rat išao, dakle od kraja 1998., pa početkom 1999., postojala
4 je koordinisana akcija da se očiste mesta zločina gde su Srbi
5 izvršili zločine na Kosovu.

6 O. Moje istrage su se ticale operacije iz juna, iz 1999.

7 P. Kako se to zvalo?

8 O. Ta operacija čišćenja? Ne znam, ne znam. Može biti.

9 P. Postoji dokumentacija da je postojala praksa, strategija
10 sprske vojske da se što više Albanaca prenese, a koji su
11 stradali od srpske ruke, kako ne bi bili izloženi tokom
12 istraga o ratnim zločinima.

13 O. Ja jesam pisao o tome, i nažalost, malo ko je odgovarao
14 za to.

15 P. Vratimo se sada na ovu vašu rečenicu još jedan put.
16 Očigledno je da želite da -- da biste danas to drugačije
17 sročili, međutim, da li se slažete da čak i Human Rights --
18 može ponekad neke stvari potpuno pogrešno da protumači i
19 shvati?

20 O. Ja prihvatom da je ova rečenica morala biti drugačije
21 napisana.

22 P. I svakako da ste tada znali što znate danas, vi je ne
23 biste tako napisali?

24 O. To je tačno. Ja bih napisao, da lokalni komandant je
25 morao znati za postojanje leševa. Da, to verujem.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 127

1 P. A, zašto?

2 O. Moje mišljenje je da, kada je 30, 40 ljudi, kada je bačeo
3 bez obzira na okolnosti, mora biti da je on morao znati.

4 Dakle, najverovatnije bi znao.

5 P. Da li znate gde su bačeni?

6 PREVODILAC: [Prevod] Prevodilac napominje da se govornici
7 preklapaju.

8 G. EMMERSON: [Prevod] Zaista se trudim da ne govorim u
9 isto vreme kad i svedok, mada ne uspevam uvek u tome.

10 P. Da li danas znate, ili da li ste znali u to vreme, da su
11 svi ti leševi pronađeni, odn. da su nestali na različitim -- u
12 različitim delovima regiona Dukadžin, i da su njihova tela
13 prebačena u kanal, u različitim trenucima. Da li ste to znali?

14 O. Ja ne znam ništa o tome.

15 P. Ali, on mora biti da je znao. Komandant mora biti da je
16 znao da je veliki broj leševa za koje niko nije znao, da su --
17 kako su ubijeni, i da su se našli tamo u kanalu.

18 O. Ja bih re -- ja kažem da je morao znati. Ja sam rekao
19 morao je znati.

20 P. Ali, ovde piše na engleskom "must have known" [engl.],
21 "mora biti da je znao".

22 O. Ne. Ja sam hteo da kažem, da je trebalo da zna.

23 P. A, oprostite, razumem. Možete li nam reći, na šta ste se
24 pozvali kada ste izneli taj zaključak?

25 O. Na vlast regionalnih komandanata, njihovih saznanja o

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 128

1 aktivnostima u njihovoj zoni komandovanja. Svakako, ta vlast
2 nije bila apsolutna i saznanja nisu bila apsolutna, i zato
3 kažem "morao je znati".

4 P. Haj'mo da kažemo, da nema nikakvih dokaza o tome, da, da
5 je neko iz kanala ubijen od OVK, jer to nije možda -- neki
6 jesu bili ubijeni od, od strane pripadnika OVK u nekom drugom
7 mestu i nekom drugom trenutku, ali vaša saznanja se zasnivaju
8 na hipotetičkim činjenicama za koje znate, za koje ne znate da
9 li postoje, je li tako?

10 O. Temelje se na analizi situacije. Postoji razlika između
11 "da sam morao -- da moram danas da ponovo napišem ovu
12 rečenicu", to je drugo od toga "da kažem šta bih danas napisao
13 da pišem o tome". Da li vidite razliku?

14 P. Mislím da je razlika vrlo tanana.

15 O. Ne slažem se.

16 P. Da li se slažete da biste ovu rečenicu, da pišete danas
17 drugačije, da biste izbacili u engleskom "must" i stavili
18 "might", dakle nije nužno, nego moguće?

19 O. Da, slažem se.

20 P. I slažete se da ni jedan sud ne bi mogao da se temelji na
21 -- donese bilo kakav zaključak na temelju toga što ste rekli.

22 O. Mislím da smo utvrdili da ta rečenica nije na nivou naših
23 standarda, i ako mi dopustite, vi ste se pozivali na obuku i
24 ono što predajemo, i ja studentima kažem da moraju biti
25 spremni da budu kritikovani, i da prihvate kada nešto može da

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 129

1 se poboljša. To je ključni aspekt kako biste profesionalno
2 izveštavali.

3 P. Ja apsolutno privhatam, da je važno prihvatiti vlastite
4 greške kao način da se poboljšate. Da li prihvatate da je ovo
5 školski primer lošeg izveštavanja?

6 O. Do sada nisam, ali prihvatam, budući da ću ga navoditi
7 kao takav.

8 P. Hvala. I vi -- dakle, ovaj -- ovo krivično delo se -- je
9 prisutno u izveštajima, u svim izveštajima, od samog početka
10 kada ste izveštavali.

11 O. Kada govorite -- govorite o Glođanu?

12 P. Da.

13 O. I Radonjiću, taj slučaj se pominje u više izveštaja.

14 P. Pominje se u vašem prvom izveštaju, kršenje humanitarnog
15 prava, pa zatim ga ponovo citirate u drugom izveštaju,
16 izveštaj po naređenju koje smo upravo videli, ali čak i u
17 izjavu koju ste dali Tužilaštvu, vi navodite dva primera, kao
18 najteže, najteža krivična dela. To je ovaj i drugi je Klečka.
19 Pogledaćemo Klečku za minut, ali molim da sada pogledamo, odn.
20 dok smo još ovde, još jedan pasus -- dakle, gledamo ovaj
21 dokazni predmet.

22 G. EMMERSON: [Prevod] Hteo bih da pogledamo još nešto.

23 Molim da pogledamo 935. To je stranica br. 100.

24 P. Hteo bih da vas pitam -- Oprostite, to je trebalo da bude
25 934. Dakle, 2. pasus:

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 130

1 "Tokom početka 1998., OVK je prevashodno bila
2 neorganizovana skupina naoružanih meštana, često organizovana
3 oko porodičnih struktura, bez jasnog lanca komandovanja."

4 Slažete se sa time?

5 O. Da, prevashodno i početkom 1998. Da.

6 P. I tako je bilo sve do kad, juna, jula?

7 O. Da, rekao bih da je to tačno. Jula, avgusta. Prvih --
8 prva veća operacija je bila u julu, u Orahovcu.

9 P. Da, čućemo kasnije vaše mišljenje o Orahovcu. I onda
10 dalje piše:

11 "Jak regionalizam je prisutan u organizaciji, što ukazuje
12 na posleratno razbijanje na šačice pobune. Operativna područja
13 su skupljale vlastite fondove, i kupovala oružje za sebe."

14 Da li vidite to?

15 O. Da.

16 P. Da li mogu da smatram da bi teste [sic] -- onda složili
17 da su u tom periodu prvi komandanti zona, naime nisu bili
18 imenovani sve do juna meseca, što [nejasno] iz drugih dokaza.
19 Da li je vaša ocena da su komandanti zona uživali veliki
20 stepen autonomije u svojim zonama?

21 O. Da, to je moje razumevanje. Tako sam smatrao u to vreme
22 kada sam ovo pisao.

23 P. Ovo je iz dokumenta po naređenjima, zar ne?

24 O. Da.

25 P. Dobro.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 131

1 O. Dakle, 2001. godine.

2 P. Vrat ćemo se kasnije na to, kako su se vaši stavovi od
3 tada promenuli, ali to je svakako bio vaš stav u to vreme, da
4 je postojao veliki nivo decentralizacije u dejstvima, pri čemu
5 su komandanti zona u suštini bili sopstveni gospodari.

6 O. To je tačno, i njihovi odnosi sa bilo kakvim centralnim
7 vlastima bili su nejasni u to vreme.

8 P. Dobro.

9 O. Odnosno, meni su nejasni.

10 P. Dobro. A, onda je ubrzo posle toga, usledio u periodu u
11 junu, julu, usledila je velika srpska ofanziva koja je razbila
12 OVK. Da li je to tačno?

13 O. To je tačno. Od 19. do 21. jula, ako se ne varam.

14 P. Da. I nas -- to se nastavilo sve do septembra.

15 O. Tako je.

16 P. Svi centri aktivnosti OVK, kao što je područje Dukadina,
17 u njima je svuda OVK razbijena, i uništena je čak i
18 rudimentarna komandna struktura koja je u to vreme postojala,
19 za vreme i kao posledica te srpske ofanzive.

20 O. Da, svakako je da su oni bili razbijeni.

21 P. Dobro.

22 O. Ali, meni nije bilo sasvim jasno na koji način je srpska
23 ofanziva, ofanziva sprskih i jugoslovenskih snaga, uticala na
24 komandnu strukturu.

25 P. U redu. Pa, nešto ste u prošlosti o tome i rekli na šta

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 132

1 ću se vratiti. Ako dalje pogledamo paragraf negde polovinom
2 sledećeg paragrafa je rečenica gde se kaže:

3 "Period prekida vatre od decembra 1998., do marta 1999.,
4 iskorišćen je da bi se ojačala centralna komanda i da bi se
5 operativni poslovi reorganizovali."

6 Vidite li to?

7 O. Da.

8 P. "Do marta 1999., OVK je već bila bolje organizovana
9 pobunjenička sila, mada je tu bilo snažnih ličnosti u raznim
10 područjima, koje se nisu uvek međusobno slagale."

11 Vidite li to?

12 O. Da.

13 P. Čini se da vi ovde kažete, da je nivo dezorganizacije i
14 nedostatka centralnog komandaovanja, ispravljen tek negde u
15 martu 1999. godine?

16 O. Pa, da. Pretpostavljam da ovo treba da znači da je to
17 ojačano u tom periodu, da je u izvesnoj meri postojalo i pre
18 toga, ali da je zatim u većoj meri formalizovano do marta
19 1999.

20 P. A, naravno, 24. mart je datum kada je počelo
21 bombardovanje NATO-a?

22 O. Tačno.

23 P. I, kao što znamo iz dokaza, srpska kampanja zločina
24 protiv čovečnosti širom Kosova je tada započela, a to je bio
25 predmet na suđenjima Đorđeviću i Milutinoviću, u kojima ste vi

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 133

1 svedočili.

2 O. Tačno. I Milošević takođe.

3 P. I Milošević, tako je. To je bio period intenzivnog i
4 sistematskog izvršenja zločina protiv čovečnosti, kada je
5 otprilike 10.000 ljudi izgubilo život -- Albanaca.

6 O. Pa, procene su da je to bio broj.

7 P. To je bilo odmah pošto se OVK, da tako kažem sabrala?

8 O. Mislite vreme kada je počelo NATO bombardovanje?

9 P. NATO je počeo bombardovanje 24. marta.

10 O. Izvinjavam se, nije mi sasvim jasno šta ste hteli da
11 kažete. Izvinjavam se.

12 P. U redu. NATO bombardovanje je počelo 24. marta. I to je
13 odmah izazvalo kampanju masovnog etničkog čišćenja, koja je
14 bila osnov za optužbe u predmetima Milutinović, Đorđević, i
15 kao što ste vi dodali Milošević, i tada je došlo do
16 intenziviranja neprijateljstava, a na meti su se posebno našli
17 civili i o tome je već bilo reči i ranije. Ljudi koriste
18 nekada izraz 'Operacija potkovica', što je ja mislim, u to se
19 može sumnjati, jer je da li je to baš pravi naziv te
20 operacije, ali su te snage delovale u formaciji potkovice, sa
21 severoistoka Kosova, i hteli su da potisnu one koji su bežali
22 preko granice, u Makedoniju, Albaniju, i u manjoj meri u Crnu
23 Goru. Da li je to tačno?

24 O. Slažem se sa tim opisom.

25 P. Dakle, srpski zločini protiv čovečnosti, počeli su tada

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 134

1 kada je OVK postala bolje organizovana.

2 O. Pa, hronologija se poklapa.

3 P. Da. Hoću da kažem da je važno da se pomene taj kontekst
4 kada se ko kako organizovao. Vi kažete da je do marta meseca,
5 OVK bila bolje organizovana pobunjenička snaga, a onda dalje
6 kažete:

7 "...iako je i dalje bilo snažnih ličnosti na različitim
8 područjima, koje se nisu uvek međusobno slagale."

9 Da li je to tačno?

10 O. Tačno.

11 P. Te snažne ličnosti na različitim područjima, pri tome
12 mislite na komandante zona?

13 O. Tako je.

14 P. Dobro. Dakle, komandanti zona nisu se međusobno slagali
15 oko toga šta treba da rade. To proističe iz ovoga, zar ne?

16 O. Da, tako je. Po mom mišljenju bilo je dosta neslaganja i
17 nisu se uvek u potpunosti slagali oko toga kakvu politiku odn.
18 strategiju treba sprovesti.

19 P. Tačno tako. Ali, najveće neslaganje izbilo je na videlo u
20 Rambujeu, kada su predstavnici OVK pokušali da potpišu
21 sporazum, koji bi im se -- kojim bi se odložilo konačno
22 rešenje za status Kosova na tri godine. Hoću reći, nadam se da
23 sada ne zadirem ni na koji način u vaše svedočenje, ali to je
24 bila delegacija na čijem čelu je bio g. Taçi, koja je
25 pokušala da postigne mirovni sporazum, kojim bi se odmah

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 135

1 obustavilo nasilje, ali bi se konačno rešenje Kosova i pitanja
2 nezavisnosti Kosova, odložilo, i postojao bi jedan prelazni
3 period autonomije?

4 O. Tačno.

5 P. A, vama je poznato da su komandanti zona bili žestoko
6 protiv tako nečega?

7 O. Ja sam shvatio da je bilo neslaganja, jer bi potpisivanja
8 sporazuma iz Rambujea, podrazumevalo autonomiju, što je bilo
9 manje od pune nezavisnosti.

10 P. Dobro.

11 O. I zato ja na mogu da kažem da li su se oni žestoko
12 protivili ili ne, ali svakako je postojalo neslaganje što je
13 od g. Tacija i drugih zahtevalo da se vrate na Kosovo i da
14 razgovaraju odn. da se konsultuju sa njima.

15 P. Zato što oni nisu imali ovlašćenja da potpišu sporazum
16 zbog komandta zona, tih snažnih ličnosti, jer su oni tako
17 čvrsto kontrolisali sopstveno područje. Da li se to tako može
18 reći?

19 O. Mogu li da odgovorim?

20 P. Samo izvolite.

21 O. Po mom mišljenju, ta odluka da se potpiše sporazum u
22 Rambujeu bila je od velikog značaja. To je bio ključni događaj
23 u istoriji Kosova, i to je sasvim jasno ukazivalo na
24 postojanje nesuglasica. Ja sam uvek smatrao da g. Thaçi i
25 delegacija, da njihov povratak, njihovo oklevanje i ta

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 136

1 neophodnost da se konsultuju, odražavaju ozbiljnost tog
2 trenutka.

3 P. Da. I poznato vam je takođe, da kada je kasnije izmenjena
4 i dopunjena verzija, ispregovarana, i kada je delegacija OVK u
5 Parizu to potpisala, još uvek je među komandantima zona
6 postojalo veliko neslaganje a i da je Adem Demači koji je do
7 tada bio na čelu političkog direktorata u Prištini, dao
8 ostavku, jer je bila doneta takva odluka. To vam je poznato?

9 O. Da. Svestan sam da se nisu svi sa tim slagali.

10 P. Dobro.

11 O. Sa potpisivanjem tog sporazuma.

12 P. Dobro. Ono što mene u ovim pitanjima u stvari zanima
13 jeste komanda i kakvo je vaše mišljenje o njoj bilo 2001.
14 godine? Sad ćemo pogledati šta je na sledećoj strani, kako
15 bismo videli drugi pasus koji smo pomenuli.

16 "To je na strani 0935 pri vrhu, drugi paragraf. To smo
17 nakratko već pogledali, ali u kontekstu prethodnog pasusa, i
18 vašeg mišljenja koje je tamo izraženo.

19 Imajući u vidu regionalne podele unutar OVK, ponekad je
20 teško utvrditi postoji li centralni lanac komandovanja, čak i
21 u operativnim zonama nije uvek jasno, kolike -- koliku
22 kontrolu su različiti komandanti imali nad svojim trupama."

23 Kao opis perioda koji pokriva 1998. godinu, pa negde
24 otprilike do marta 1999., to bi se moglo tako manje-više
25 rezimirati, je li tako?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 137

1 O. Da. Mislim da je to tačno.

2 G. EMMERSON: [Prevod] U redu. Sada bih pogledao nekoliko
3 vaših odgovora datih tokom svedočenja u predmetu Đorđević, što
4 je na spisku dokumenata koje je Tužilaštvo najavilo u vezi sa
5 periodom 1998. godine, i sada to moramo da prikažemo na
6 ekranu, a ERN broj je IT0587-1 ili P00740.

7 Izvinjavam se. Izgleda da postoji malo nepoklapanje
8 između referenci jedne na dokumentu pdf formatu u verziji u
9 .pdf formatu je strana 77, takva nam je potrebna

10 Ne. Izgleda da nam je ipak potrebna sledeća strana. Da,
11 to je to.

12 P. I nadam se da sam ovo dobro rekao, da možemo da počnemo
13 od redova 4 do 10.

14 Pitanje glasi:

15 "Hvala" -- to je inače vaše svedočenje:

16 "Imate li bilo kakve informacije" --

17 O. Izvinjavam se, samo mi recite gde je to?

18 P. Počinjemo od 4. reda.

19 O. Aha, izvinjavam se, sada vidim to.

20 P. Pitanje je glasilo:

21 "Hvala, imate li neke informacije, još uvek govorimo o
22 1998. godini, o tome kakva je bila snaga OVK, koliko
23 pripadnika je imala, kako je bila organizovana?"

24 Vi odgovarate, što je sasvim razumno:

25 "Na kojim mesec 1998. godine. Mislite?"

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 138

1 Pitanje: "Govorimo o junu, julu i avgustu."

2 A, vi kažete: "U to vreme, OVK je još uvek bila slabo
3 organizovana naoružana grupa. Koliko sam ja shvatio, od tog
4 trenutka -- koliko sam ja razumeo, tada a i tokom kasnijeg
5 istraživanja, ona je bila vrlo decentralizovana, tako da je
6 postojala centralna komanda, ali su ovlašćenja u velikoj meri,
7 odn. vlasti u velikoj meri bila preneti na regionalne
8 komandante na terenu."

9 Da li je to drugi način da se kaže jedno te isto?

10 O. Pa, mislim da se to poklapa.

11 P. Dakle, vrlo decentralizovani, a da se vlast na celom
12 području tokom leta 1998., u velikoj meri je počivala, odn.
13 vlast su imali komandanti zona, da li je to tačno?

14 O. Mislim da je to tačno.

15 P. Hvala. Ako pogledamo sada malo niže, na odeljak koji je u
16 redovima od 10 do 13:

17 "U to vreme, ali ako se ne varam, to smo upravo malopre
18 pročitali. Izvinjavam se.

19 [Konsultacije Odbrane]

20 G. EMMERSON: [Prevod] To smo već u stvari obuhvatili
21 prethodnim pitanjem, izvinjavam se.

22 P. To je bio prvi odlomak o kome sam hteo nešto da vas
23 pitam.

24 A, zamoliću da sada takođe pogledamo i kako ste to
25 opisali u belešci sa pripremnog razgovora sa Tužilaštvom ili

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 139

1 vašoj izjavi datoj Tužilaštvu.

2 G. EMMERSON: [Prevod] A to je 07ET07552 do 0755578,
3 izvinjavam se. 075578. Dakle, počinje od 075552. I ako bismo
4 mogli sada da prikažem stranu, izvinjavam se, ja sam to negde
5 zabeležio da su to paragrafi 103 i 104. Trebalo bi da je u
6 pitanju strana 22.

7 P. Jer vi tu govorite o nasilju posle jula meseca i o tome
8 da su ljudi mogli da samo stave oznaku OVK, i da onda krenu i
9 da napadnu svoje komšije, ali ja bih hteo da ispitamo kako su
10 stvari stajale kada je reč o autonomiji komandanata zona, jer
11 vi kažete:

12 "Iako je tačno da svako može da našije amblem na
13 uniformu, ja nisam verovao ni tada, ne verujem ni sada da to
14 objašnjava celu situaciju. Moje mišljenje je da učestalost i
15 raširenost tih zločina ne bi bili mogući bez u najmanju ruku
16 odobrenja lokalnih komandanata OVK, koji su uglavnom imali
17 efikasnu kontrolu nad aktivnostima u svojim zonama
18 odgovornosti i ti komandanti mogli su u znatnoj meri da
19 umanje, ako ne i da spreči te zločine, da su to želeli."

20 Vidite taj pasus?

21 O. Da.

22 P. Sada ponovo govorimo o ljudima koji su se vratili na
23 Kosovo posle sporazuma u kumanovu od 12. juna, a vi ste
24 opisali da je tada bilo više zločina počinjenih protiv srpskih
25 civila i o razgovorima koje ste imali sa g. Tacijem o tome i

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 140

1 da li su ljudi sebi stavljali ambleme ili nešto je odvojeno
2 pitanje.

3 Ali, ono što se smatra vašom izjavom pred ovim Sudom je,
4 da najviše što se može reći jeste da su lokalni komandanti OVK
5 koji su i dalje imali efikasnu -- efektivnu kontrolu nad
6 aktivnostima u svojim zonama odgovornosti, možda mogli to da
7 spreče, da su želeli?

8 O. Pa, ja ostajem pri ovoj izjavi, ali ću odgovoriti nešto i
9 na vaš sadašnji komentar, jer vi kažete ono najviše što bi se
10 moglo reći.

11 P. Pa, ja gledam i ovu formulaciju gde se kaže u najmanju
12 ruku lokalni komandanti, što se -- iz čega proizlazi da se to
13 ne može pripisati nekome na višem nivou.

14 O. To znači da ja smatram da su lokalni komandanti mogli da
15 preduzmu određene korake, i da, manje-više to se pod tim
16 podrazumeva.

17 P. Vi ste nam već rekli da vi ne optužujete nikoga od
18 prisutnih u ovoj sudnici za to da su imali komandnu
19 odgovornost ili da su počinili neke zločine na osnovu toga.
20 Tako da pretpostavljam da ne možete ništa dodatno reći ni o
21 lokalnim komandantima zona, ništa više od toga da su lokalni
22 komandanti zona mogli da to spreče da su želeli, po vašem
23 mišljenju.

24 O. To je moje mišljenje.

25 O. U redu. U sledećem paragrafu 104. Počinjete da govorite o

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 141

1 sporovima oko imovine, jer smo čuli o tome da je bilo
2 dugogodišnjih sporova oko imovine između Albanaca itd., ali
3 bilo je ozbiljnih problema, kada bi ljudi zauzeli neke kuće
4 ili bi stanovali u kućama gde su stanovali ljudi srpske
5 nacionalnosti. Albanci su verovali da to pripada njima. Je li
6 to tačno?

7 O. Samo da budem siguran da sam razumeo.

8 P. Pa, to su bili dugogodišnji sporovi oko imovine što je
9 bio i jedan od faktora koji su eksplodirali kada su se sve
10 izbeglice vratile.

11 O. Pa, sporovi oko imovine su bili među raznim pitanjima,
12 koja su tada izbila na videlo.

13 P. To su bili neki -- dugogodišnja zameranja što je poticalo
14 još iz vremena od pre rata.

15 O. To ne bih mogao da kažem, nije mi poznata priroda svih
16 stih sporova, ali ono što znam jeste da odn. što sam saznao
17 jeste da je bilo slučajeva da su srpske porodice pobege,
18 ostavile svoje stanove ili kuće, i da su onda ti stanovi bili
19 zauzeti i onda je ponekad bilo sporova oko toga ko ima pravo
20 da stanuje, ko je vlasnik te imovine i takva vrsta sporova
21 nije bila retka.

22 P. A, bilo je puno oružja na terenu i nije zaista postojala
23 pravna država odn. red i zakon, i nema sumnje da su posledice
24 takvih sporova često bila i ubistva, je li to tačno?

25 O. Nisu mi poznati pojedinačni slučajevi gde je dolazilo do

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 142

1 ubistava, ali istina je da je i bilo mnogo naoružanja i mnogo
2 tenzija što je nekada rezultiralo nasiljem.

3 P. U redu, ali ako želite da pomognete ovom Sudu svojim
4 mišljenjem, onda ćete smatrati vrlo verovatnim zar ne, da kada
5 ima mnogo oružja, ono je svakome dostupno i postoje takvi
6 sporovi, da onda neki dugotrajni sporovi mogu da dovedu do
7 pucnjave i do ubistava.

8 O. Pa, mogli bi.

9 P. Mogli bi, tačno, tako je. Ako sada pogledamo malo dalje,
10 tu se kaže:

11 "Ovih sporova oko imovine, bilo je mnogo u Prištini, jer
12 su neki kosovski Albanci zauzeli stanove lokalnih Srba koji su
13 pobjegli često zato što su im pretili, slično tome, čuo sam da
14 je bilo ljudi koji su se obraćali komantima OVK i tražili
15 odobrenje da otvore neki biznis, tako da je verovatno bilo
16 primera komandanata OVK ili uticajnih pripadnika OVK, koji su
17 vršili takvu vrstu *de facto* vlasti."

18 Vi opet govorite o komandantima zona i drugima, njihovim
19 potčinjenima, lokalnim komandantima?

20 O. Da. Ovde govorim konkretno o Prištini.

21 P. Da, vidim da je to tako.

22 O. Da. To su bili komandanti koji su imali vlast na tom
23 području.

24 P. U redu, ali to nije bilo samo u Prištini. Isto su se samo
25 tamo dešavale takve stvari, zar ne?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 143

1 O. Tako je. Mada je meni više poznato ono što se događalo u
2 Prištini.

3 P. U redu. To je sasvim razuman odgovor i primedba. Pre nego
4 što pređem na sledeću temu, molim vas da nam rezimirate one
5 navode o Pećima i navodima da je -- da su te Peći u Klečkoj
6 korišćene kao krematorijum da bi se spalili posmrtni ostaci
7 žrtava OVK. Ispričajte mi priču kada ste prvi put čuli za to
8 do uloge koji je imao sprski sudija na to da izvučete takav
9 zaključak?

10 O. Prvi put sam čuo za te optužbe u septembru ako se ne
11 varam, kada sam bio na Kosovu, država Srbija je tvrdila da je
12 otkrila dokaze koji ukazuju na teške zločine OVK, i da su
13 otkrili leševe u tom mestu. To nije zaista grad Klečka.

14 I mi smo onda to ispitali i utvrdili smo da te tvrdnje
15 srpske strane povlače neka ozbiljna pitanja i zabrinutost, ja
16 ne mogu da tvrdim da tamo nisu počinjeni nikakvi zločini, ne
17 mogu reći ni da OVK nije odgovorna za nasilje protiv ljudi
18 koji su tamo pronađeni, ili za koje se tvrdi da su tamo
19 pronađeni, ali ono što mogu da kažem jeste, da je to što su
20 nam Srbi predstavili, izazivalo neke ozbiljne sumnje.

21 Na primer, ako želite da nastavim, mogu, oni su čini mi
22 se doveli jedno lice ili možda dva, da svedoče za medije i tog
23 čoveka je ispitivao istražni sudija iz Prištine, odn. ona je
24 bila na zlom glasu, Danica Marinković, jer je ona bila poznata
25 po predmetima koji su se vodili protiv političkih zatvorenika

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 144

1 i u slučajevima gde je bilo i mučenja. Oni su nekad bili
2 izloženi mučenjem, a ona je ispitivala sada tog čoveka, u
3 prisustvu medija, što je za nas, ne treba ni reći,
4 predstavljalo znak za sumnju.

5 P. I da li bi se moglo reći, ne moram sada da vam citiram te
6 paragrafe, ali kako ste vi to opisali u svom izveštaju od
7 samog početka, da su to bili vrlo upitni navodi koje su srpske
8 vlasti možda iskonstruisale.

9 O. Da. Mi smo to tako prikazali, da bismo razjasnili da još
10 uvek imamo nekih pitanja u vezi sa tim navodima.

11 P. U redu. Dva primera koje ste naveli u svojoj izjavi koju
12 ste dali kao svedok u vezi sa najvećim zločinima koje je
13 izvršila OVK, mada samo jedan tako kvalifikujete, ali vi to ne
14 možete zaista potkrepiti, odn. od početka ste to jasno stavili
15 do znanja, a drugo je istraga u vezi sa zločinom na
16 Radonjićkom jezeru koje niste vi sproveli. Ja ne bih želeo da
17 budem nepristojan, ali to je u stvari reciklirana srpska
18 propaganda o tome, mada ste je vi preuzeli nesvesno, je li to
19 tačno?

20 O. Pa, ja bih zatražio da vidim gde je to u mojim izjavama,
21 pošto se vi na to pozivate.

22 P. Samo trenutak, mislim da ću uspeti to da pronađem. Samo
23 trenutak pa ću proveriti referencu, onda ćemo se na to
24 vratiti. U stvari, možda možemo i da počnemo od izveštaja o
25 kršenju ljudskih prava. To je 0364783 do 0364787.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 145

1 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Možete li molim vas da
2 ponovite broj ili da nam navedete koji je broj ovog dokumenta
3 na spisku najavljenih dokumenata?

4 G. EMMERSON: [Prevod] Da, to je izveštaj koji smo gledali
5 danas popodne ili ranije, to je izveštaj naslovljen na kršenja
6 lj -- humanitarnog prava na Kosovu, ERN broj 0634783, a
7 izgleda da to sada K063, odn. da mu je dodeljen već broj sa
8 slovom P. Dakle, P380.

9 P. Tamo govorite o ova dva incidenta zajedno, ako počnemo od
10 strane 75 ovog izveštaja koje je pod šifrom 36486. Tako je,
11 baš to, i sada ovaj podnaslov kršenja zakona i običaja ratova
12 i onda će se videti da vi tu citirate nešto i saopštenja OVK,
13 a kada pređete na konkretne primere na strani 77, to je
14 sledeća strana, pa posle citata, vi onda prelazite baš na te
15 konkretne slučajeve, pre svega prvo govorite o Radonjićkom
16 jezeru, a onda kažete da je pre objave od 9. septembra
17 najozbiljniji navodi protiv OVK, jer su bile optužbe koja je
18 iznela jugoslovenska vlada, da su u selu Klečka, pripadnici
19 OVK pogubili 22-je civila, uključujući i žene i decu i spalili
20 njihova tela. Policija je tvrdila da je okрила posmrtno
21 ostatke i peć koja je korišćena za kremiranje tih leševa, kada
22 je ponovo zauzela Klečku od snaga OVK, 27. avgusta, detalji
23 ovih ubistava koja su bila u stilu pogubljenja, navela su dva
24 etnička Albanca, za koje su jugoslovenske vlasti tvrdile da su
25 borci OVK, jedan od njih Bekim Mazreku, predstavljen je

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 146

1 stranim dopisnicima u vreme dok je bio u zatvoru. A, zatim ga
2 je ispitivala Danica Marinković, istražni sudija iz Prištine,
3 koja je bila umešana u mnoga suđenja u kojima je bilo i
4 mučenja. Mazrekuu nije bilo dozvoljeno da govori, direktno da
5 se obrati novinarima. Prema tvrdnjama *New York Times-a*, 'jedan
6 čovek čije ispitivanje je snimljeno na video traku,
7 predstavljen je danas predseniku *New York Times-a* i ispričao
8 je nešto što nije imalo mnogo smisla i što policija tvrdi da
9 ne može da potvrdi.'

10 Dakle, taj predstavnik, odnosno imamo i portparola OVK
11 koji je to porekao, a vi zaključujete:

12 "Od 1. septembra 1998., Human Right Watch nije bio u
13 mogućnosti da potvrdi optužbe u vezi sa Klečkom, odnosno do 1.
14 septembra 1998."

15 Dakle, tu je sasvim bilo jasno izgleda od samog početka,
16 da postoje ozbiljne sumnje da li je to zaista mesto zločina
17 ili su to neke iskontruisane optužbe i navodi koje treba da
18 potkrepe priznanja, ako je to prava reč, koja su dobijena pod
19 prinudom.

20 U zagradi ovde se pominje 9. septembar, objava. Istog
21 dana -- kada su Srbi objavili da su pronašli leševe kod
22 Radonjičkog jezera. Vidite li to?

23 O. Da.

24 P. Baš tako. Bile su dve objave od strane srpskih vlasti,
25 istog dana dva saopštenja. Jedno je u vezi sa peći korišćenoj

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 147

1 kao krematorijum u Klečkoj. Te optužbe što vi ovde
2 kvalifikujete određenim rečima. Druga je objava da je
3 otkriveno mesto gde je OVK ubila 34 lica. I jedno i drugo je
4 objavljeno istog dana. A, vi ste pokušali da se pozabavite tom
5 situacijom u Klečkoj, odnosno uspeali ste da obiđete lice
6 mesta, ali ne i u Glođanu?

7 O. Ako mogu samo da odgovorim.

8 P. Izvolite.

9 O. Prvo, ako se vratimo na strani 77, prvo je štampana
10 verzija ovog izveštaja. Dakle, u štampanoj verziji strana 77.

11 P. Hvala.

12 O. Vidite da se u prvom pasusu iznose navodi u vezi sa
13 Glođanima?

14 P. Da.

15 O. I ističem da je to drugačije sročeno. Kaže se policija je
16 saopštila to i to. Zar ne?

17 P. Da.

18 O. Dakle, u pitanju je navod.

19 P. I vi tu ne pretendujete da iznosite --

20 O. Ne.

21 P. A, 2001. godine ste te navode -- predočili kao činjenicu?

22 O. A, ovde se to kvalifikuje kao navod i isto važi i za
23 navode u vezi sa Klečkom. Ali, tu smo imali više pojedinosti,
24 koje smo smatrali problematičnim već u vreme samih događaja.

25 P. I naravno vi ste pročitali mišljenje drugih ljudi, npr.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 148

1 mišljenje objavljeno u *New York Times-u*. I novinarima *New York*
2 *Times-a* je to delovalo problematično?

3 O. Po svemu sudeći.

4 P. Da. Da li je to nešto čemu bi ste vi svojevremeno pridali
5 određenu težinu, dakle mišljenje koje je izneseno u *New York*
6 *Times-u*?

7 O. Mi se koristimo medijima kao jednim od izvora kojima se
8 služimo, da sklopimo celovitu sliku. Ali se ne oslanjamo u
9 celosti u navode iz medija, nego nam ti članci omogućavaju da
10 bolje shvatimo situaciju u celini.

11 P. Da, ali ono što mene muči jeste, da ste vi ovde jasno
12 naveli da je u pitanju navod o jezeru Radonjić, dakle navod
13 koji je neproveren, koji je nepotkrepljen. Navod koji su
14 izneli Srbi sutradan.

15 O. Mi smo izneli činjenice.

16 P. Pa, šta se onda promenilo tog trenutka kada ste objavili
17 onaj izveštaj 2001. godine i kada ste iste te navode predočili
18 kao činjenicu, da je OVK izvršila ubistva u septembru 1998. i
19 da je naređenje za ta ubistva izdao komandant zone ili u
20 najmanju ruku znao za ta ubistva? Šta se u međuvremenu
21 promenilo? Vi niste sproveli nikakvu istragu. Zašto ste
22 zauzeli drugačiji pristup? Vi uvidate da ovde postoji razlika
23 između ova dva izveštaja?

24 O. Da, uviđam.

25 P. Pa, šta se dogodilo? Kako to objašnjavate? Šta,

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 149

1 jednostavno ste se predomislili i izmislili nešto novo?

2 O. Pa, ne. Nismo mi ništa izmislili. Ja danas bih, priznajem
3 da je trebalo to drugačije da sročimo u drugom izveštaju.

4 P. Ne tražim ja od vas da priznate da ste nešto pogrešili.

5 Ja želim da Sudije budu kadre da razumeju i analiziraju
6 kvalitet materijala koji vi nudite i da na osnovu toga procene
7 kakvu težinu treba da pripišu vašim mišljenjima. Vi ste istu
8 situaciju jasno opisali u oktobru 1998., a u izveštaju iz
9 2001. ste opisali netačno, -- izričito navodeći da su u
10 pitanju ubistva koja je izvršila OVK u 1998. godini.

11 Šta se promenilo između ta dva izveštaja? Šta ste vi
12 saznali u međuvremenu, u periodu između objavljivanja ta dva
13 izveštaja, da bi ste vi promenili formulacije kojima se
14 služite do te mere? Šta se promenilo?

15 O. Pa meni nije poznato da se išta promenilo.

16 P. Dakle, vi ste se promenili jednostavno nasumično
17 upotrebili drugačije izraze?

18 O. Mi smo sastavili te rečenice na način za koji priznajem
19 danas da je trebalo da bude drugačiji.

20 P. Ali ja to vama, ja to ne tražim, tu vrstu priznanja. Već
21 smo se složili da ste načinili veliku grešku, kada ste to tako
22 formulisali.

23 G. TIEGER: [Prevod] Ulažem prigovor. Pitanje je već
24 postavljeno. Na njega je već odgovoreno u više navrata.

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] To je tačno.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 150

1 PREVODILAC: Prevodilac napominje da govornici upadaju
2 jedni drugima u reč.

3 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Prihvata se
4 prigovor. Ovo pitanje ste već postavili u dovoljno navrata.

5 G. EMMERSON: [Prevod] U redu.

6 P. Dakle, glavno pitanje kojim se mi ovde bavimo jeste
7 razlika između toga kako vi obučavate osoblje, u pogledu toga
8 kako se primenjuje valjana metodologija i onoga što vi radite
9 u praksi i šta se potom događa u sudnici.

10 G. TIEGER: [Prevod] Časni Sude, možemo li da pređemo na
11 pitanje, umesto da slušamo argumentaciju.

12 G. EMMERSON: [Prevod] U redu.

13 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim vas, samo
14 postavite neposredno pitanje, ako ga uopšte imate.

15 G. EMMERSON: [Prevod] Samo trenutak.

16 P. Dakle, pre svega želim da vam pročitam analizu obavljenju
17 u predmetu Haradinaj, u vezi sa tim ubistvima. Jer vi ste
18 rekli da vi ne znate ništa o tome da su, da je vođena istraga
19 o tim ubistvima koja su pripisana OVK?

20 O. Ja sam rekao da mi nismo sproveli istraživanje o tome.

21 P. Ali, takođe ste rekli da vam nije poznato da je OVK
22 vodila istragu o ovim tipovima pogibija i zapravo ste na tome
23 snažno insistirali?

24 O. Koliko je meni poznato nisu, ne.

25 P. Samo trenutak strpljenja molim. Dakle, molim vas da se

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 151

1 stripite. Ja ću vam sada pročitati dva kratka odlomka iz
2 presude u jednom predmetu.

3 G. EMMERSON: [Prevod] Molim da se predoči dokument IT-04-
4 84. U pitanju je prvostepena presuda od 3. aprila 2018.

5 P. Tu stoji:

6 "Pretresno veće je steklo uvid u obimne dokaze koji se
7 odnose na počinioce i okolnosti u kojima je došlo do smrti
8 jednog od lica za koje se navodi da su ubice i to Sanije
9 Balaja. Njegov slučaj upućuje na to koliko obazrivo pretresno
10 veće mora da bude, kada izvodi zaključke o odgovornosti samo
11 na osnovu činjenice da je neko nestao ili da je otet i da je
12 njegov leš pronađen u jezeru Radonjić ili okolini."

13 To stoji u stavu 159. A, u stavu 161 stoji:

14 "Veće je saslušalo izuzetno detaljne svedočenja u vezi sa
15 navodima o ubistvu Sanije Balaja. Taj slučaj je pokazao,
16 navodi su bili da je OVK izvršila ubistvo tog lica, dok ga je
17 držala u zatvoru. Svi elementi krivičnog dela su na prvi
18 pogled bili prisutni. Lice su uhapsili vojnici OVK. Sanije
19 Balaj se nalazio na spisku traženih lica koja su tražili
20 vojnici. On je prebačen u štab OVK i tamo je saslušan i
21 pronađeni su njegovi posmrtni ostaci u jezeru Radonjić. Na
22 osnovu toga tužilaštvo traži od Pretresnog veća da izvede
23 zaključak da je ubistvo izvršeno dok se to lice nalazilo u
24 zatvoru OVK. Međutim, u ovom slučaju postoje detaljni dokazi
25 koji pokazuju da okolnosti pod kojima je Sanije Balaj izgubio

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 152

1 život, nisu bile takve da bi takav zaključak bio tačan.

2 Dapače, takav zaključak bi bio pogrešan."

3 Dakle, da se zaustavim ovde. Vi se slažete da u valjano
4 ispitivanje svih okolnosti, može da dovede do potpuno
5 drugačijeg zaključka od onoga koji se nameće na prvi pogled?

6 O. Pokušavam da shvatim u čemu se sastoji vaše pitanje.

7 P. Pa ja vam kažem da, ukoliko se neko pitanje razmotri na
8 odgovarajući način, valjano, može na kraju istraživanja, na
9 kraju tog ispitivanja da se dođe do potpuno suprotnog
10 zaključka od onog koji se nameće na prvi pogled i zaključka
11 koji ste vi ovde izneli?

12 O. -- Temeljna i odgovarajuća istraga je najbolji način da
13 se otkriju činjenice.

14 P. U stavu 475 i sa time u vezi želi da vam postavim
15 pitanje:

16 "Kada je u pitanju ubistvo Sanije Balaja, zaključeno je
17 da su tri lica ubila osobe koje nisu postupale u skladu sa
18 naređenjima ili sa zvaničnom politikom OVK."

19 I to je činjenični zaključak, koji vam sada pominjem.

20 "A, kada je konkretno reč o Saniji Balaju, Ramush
21 Haradinaj između ostalih je kako je veće utvrdilo, insistirao
22 na tome da se sprovede istraga o njegovoj smrti. I takve
23 istrage dakle, jesu sprovedene."

24 Dakle, to je jasan zaključak i dokaz da su se vodile
25 istrage unutar OVK.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 153

1 O. Pa, poverovaću vam na reč.

2 P. Ali, vi razumete da ste vi u bezbroj puta ponovili da OVK
3 nije vodila istrage. Jasno vam je da to može Panel da navede
4 na pogrešan zaključak, da lokalni komandanti OVK nisu
5 sprovodili istrage?

6 O. Mi nikada nismo rekli da oni nisu vodili istrage. Mi smo
7 uvek navodili da mi ne znamo da su oni vodili ikakve istrage.

8 P. Ali, vi razumete šta ta vaša izjava implicira?

9 O. Pa --

10 P. S obzirom na to da ste vi predstavnik Human Rights Watch-
11 a, jasno vam je da to podrazumeva da nisu vođene nikave
12 istrage?

13 O. Ne, ja se sa takvom kvalifikacijom ne slažem. Mi smo
14 jasno izjavili da mi nismo upućeni da su takve istrage vođene.
15 Ali to ne podrazumeva da nisu vođene istrage za koje mi nismo
16 znali.

17 P. Molim sada da se vratimo na izveštaj o kršenjima
18 humanitarnog prava.

19 G. EMMERSON: I želim da budem siguran da imam pravu
20 referencu. U pitanju je P380. Molim da se na trenutak predoči
21 na ekranu.

22 P. Želeo bih da obradimo nekoliko pitanja. Ali, najpre je
23 potrebno da pogledamo citate.

24 Veći deo ovog izveštaja, kao što je slučaj i sa
25 izveštajem "Po naređenju" je posvećen dokazivanju krivičnih

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 154

1 dela koja su izvršili Srbi, je li to tačno?

2 O. Tačno je. Srpske i jugoslovenske snage.

3 P. Izvinite?

4 O. Srpske i jugoslovenske snage.

5 P. Srpske i jugoslovenske?

6 O. Da. Bavili smo se tu prevashodno srpskim i jugoslovenskim
7 krivičnim delima, odnosno zločinima.

8 P. I to ste objasnili, odnosno tom prilikom ste objasnili da
9 ste se više bavili tim zločinima, zato što je njih bilo više i
10 bili su teži po svojoj prirodi. Ali, tim krivičnim delima se
11 ovaj Pretresni panel ne bavi.

12 Izuzev ova dva slučaja kojima smo se maločas pozabavili,
13 svi ostali primeri koje navodite u izveštaju se pozivaju na
14 istraživanja koje je vodio Centar za humanitarno pravo, dakle
15 druga nevladina organizacija. Svi primeri otmica Srba i drugih
16 koje vi navodite, u njima se pozivate na izveštaj Centra za
17 humanitarno pravo?

18 O. Pa, možda bih mogao --

19 P. Izvolite.

20 O. -- da pokušam da odgovorim na vaše pitanje. I to iz dva
21 dela, ako mi dozvolite.

22 P. Izvolite, kako da ne.

23 O. U prvom delu izveštaja istrage o kršenjima međunarodnog
24 humanitarnog prava na Kosovu je vodio --

25 PREVODILAC: Prevodilac napominje da se govornici, da

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 155

1 govornici upadaju jedni drugima u reči i da se ne čuju.

2 O. Sa time u vezi, u to vreme bilo je važno da pomenemo i
3 izvestimo o kršenjima koje vrše sve strane u sukobu.

4 P. Naravno.

5 O. Ne, molim vas, dozvolite mi da dovršim. Preklinjem vas. I
6 zbog toga, to nam je bilo važno kako bi smo podsetili
7 sukobljene strane na to kakve su njihove obaveze. I pokušali
8 smo to da uradimo tako -- što ćemo izneti navode koje mi
9 smatramo verodostojnim.

10 Jedan od razloga zbog kojih se u ovom izveštaju oslanjamo
11 na pouzdane izvore iz druge ruke, tiče se atmosfere koja je
12 vladala na Kosovu u to vreme. Postojale su bezbednosne pretnje
13 zbog kojih je bilo teško voditi istraživanje o krivičnim
14 delima ili o navodima o krivičnim dela koje je izvela OVK,
15 zato što ljudi nisu bili voljni da o tome govore.

16 Zbog toga mi u ovom poglavlju nismo govorili ni o jednom
17 konkretnom slučaju, jer smatrali smo da ni jedan ne
18 zadovoljava u punoj meri naše kriterijume, već smo predstavili
19 sveukupne dokaze koji su bili prikupljeni. A, kredibilnost smo
20 pokazali tako što smo naveli naše izvore.

21 Samo trenutak, dozvolite da dovršim.

22 Dakle, u tom kontekstu je sastavljen ovaj izveštaj. A,
23 što se tiče drugog dela mog odgovora, želeo bih da razlikujem
24 između načina na koji smo izveštavali o kršenjima OVK, a to je
25 relevantno, jer je ovaj izveštaj pripremljen u vreme kada su

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 156

1 većinu krivičnih dela vršile srpske državne -- snage i mi smo
2 se na njih usredsredili.

3 Ali, posle ovoga smo objavili izveštaj koji je bio
4 naslovljen "Lišavanja slobode i kršenja prava" i tu
5 prikazujemo kako je išao tok ove vrste krivičnih dela. I tu se
6 uglavnom oslanjamo na sekundarne izvore, ali se to vremenom
7 promenilo. I verujem da treba razlikovati između izveštaja
8 koji je naslovljen "Zloupotrebe" odnosno "kršenja međunarodnog
9 prava nad Srbima i Romima na novom Kosovu" jer je taj izveštaj
10 izrađen u potpuno drugom kontekstu. -- Taj izveštaj je napisan
11 posle sporazuma u Kumanovu. I privodim odgovor kraju. Ali, tu
12 smo primenjivali potpuno različite metodologije.

13 P. Svakako.

14 O. I u tom izveštaju, za potrebe tog izveštaja, mi smo
15 obišli čitav niz lokacija, razgovarali smo sa desetinama
16 svedoka i žrtava, obilazili smo mesta zločina. Moje kolege su
17 čak videli i leševe. Tako da smo u tim različitim izveštajima
18 primenjivali različitu metodologiju.

19 P. I mi ćemo sada pogledati period koji se odnosi upravo na
20 period posle potpisivanja sporazuma u Kumanovu 1999. godine.
21 Ja vam sada ne postavljam pitanja o poslu koji obavljate --
22 mislim da se ulgavno Ben Ward bavio tom vrstom -- tim
23 izveštajem?

24 O. Uglavnom.

25 P. Da.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 157

1 O. Ali, nije samo on radio na tom izveštaju.

2 P. I tu su vođeni razgovori sa žrtvama i svedocima.

3 Pozabavićemo se tim izveštajm zajedno sa vama, sutra.

4 Ali, ja za sada vama postavljam jedno vrlo jednostavno

5 pitanje. U ostatku ovog odeljka izveštaja, u kojem vi

6 opisujete navode o otmicama koje je izvršila OVK i pominjete

7 konkretne slučajeve, znači ne govorite samo o obrascu zločina.

8 I vi kažete, mi smo proučili izveštaj Centra za humanitarno

9 pravo. Nama se to dopalo. Mi smatramo da je to što oni pišu

10 verodostojno. I evo šta su oni zaključili. I vi onda, od

11 slučaja do slučaja citirate sve predmete koje su oni obradili

12 i uvek se u fusnoti pozivate na Centar za humanitarno pravo.

13 Ja razumem da ste vi tu prevashodno bili usredsređeni na

14 krivična dela koja su izvršili Srbi i razumem da ste možda

15 prevideli neke navode koji se tiču OVK, ali mimo ova dva

16 slučaja o kojima smo već razgovarali, znači slučaj Glođane i

17 slučaj Klečka, sve drugo što vi citirate u ovom izveštaju, za

18 sve citate se pozivate na Centar za humanitarno pravo?

19 O. Da, kako bi smo uštedeli na vremenu, ja prihvatom --

20 P. Ne, ne, ne, ne. Ovo sve može da se proveriti, ako ja

21 grešim. Govorili smo o pretpostavci nevinosti i o tome koliko

22 je važno da se neko ne proglasi krivim -- pre nego što se

23 sprovede valjana istraga i pre nego što se održi valjano

24 suđenje. Ali, vi po svemu -- sudeći razlikujete između

25 različitih -- izveštaja i smatrate da za jednu vrstu izveštaja

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 158

1 nije neophodno da se na taj način temeljno prouče sve
2 činjenice. Da li je -- dok -- u drugom slučaju smatrate da je
3 to važno kako bi ste mogli da ocenite verodostojnost
4 informacija. Vi ocenjujete verodostojnost informacija, je li
5 to tačno?

6 O. To je tačno.

7 P. Da li je Centar za humanitarno pravo imao isti pristup
8 kao vi, kada je u pitanju obelodanjivanje identiteta žrtava i
9 svedoka i njihovih izjava? Da li su oni to obelodanjivali
10 Human Rights Watch-u?

11 O. Da li su oni nama obelodanjivali svoje izvore? Pa, morao
12 bih da proverim, ali rekao bih da u jednom trenutku jesu, jer
13 smo mi njih jako dobro poznavali.

14 P. Govorimo o centru kojim rukovodi Nataša Kandić?

15 O. Ona je bila i verujem da još uvek jeste direktor te
16 organizacije. Ja sam je poznavao. Poznavao sam njene
17 istraživače na Kosovu. I sve sam ih visoko cenio. I to vredi
18 pomenuti, jer nije stvar u tome da su se oni meni sviđali, da
19 se to nama dopadalo to što pišu. Nego je stvar u tome da smo
20 mi znali koju metodologiju oni slede. Mi smo čak razgovarali o
21 tome da zajednički sprovodimo neka istraživanja. Govorili smo
22 o različitim indicijama i različitim istraživačkim pristupima
23 i smatrali smo da je metodologija koju oni primenjuju
24 profesionalna.

25 Tako da smo shodno tome procenili da možemo da se

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 159

1 oslonimo na i da citiramo njihove izveštaje, jer su njihovi
2 izveštaji počivali na iskazima iz prve ruke i smatramo da su
3 ih oni ozbiljno obrađivali.

4 P. Pa, ja razumem da ste vi smatrali da su oni bili pouzdana
5 nevladina organizacija, ali uprkos tome što im je sedište bilo
6 u Beogradu i što su bili srpska NVO, ja to ne osporavam, jer
7 mi znamo da su oni podjednako odlučno izveštavali o zločinima
8 obe strane. Dakle, ja ne želim da nagovestim ništa suprotno.

9 Međutim, pre nego što kažete da se nešto zaista dogodilo,
10 rekli ste nam da ste proveravali različite izvore i da ste
11 poredili informacije iz više izvora i da se nikada niste
12 oslanjali na samo jedan jedini izvor, je li to tačno?

13 O. Tačno je.

14 P. A, da li ste ikada sreli ljude na kojima su se zasnivali
15 izveštaji organizacije Nataše Kandić? Da li ste ikada sa tim
16 ljudima neposredno razgovarali?

17 O. Hoćete da kažete --

18 P. Da.

19 O. -- da li sam ja sa njima neposredno razgovarao?

20 P. Da li je bilo ko iz Human Rights Watch-a sa njima
21 neposredno razgovarao?

22 O. Sa tim konkretnim ljudima ne.

23 P. Niste, dakle. Dakle vi niste lično ocenjivali
24 verodostojnost tih svedoka?

25 O. Ne, ja sam ocenjivao verodostojnost lica koja su

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 160

1 razgovarala sa svedocima.

2 P. Upravo tako. Vi ste ocenjivali verodostojnost nekog ko
3 opisuje događaje na osnovu onoga što su toj osobi rekli
4 svedoci, je li to tačno?

5 O. Tako je.

6 P. -- I onda ste doneli zaključak da pošto je osoba koja
7 ocenjuje iskaz svedoka verodostojna, onda sve što ta osoba
8 prenese može da se smatra činjenicom?

9 O. Pa i da i ne. Jer ovde treba razlikovati između
10 dokumentacije pojedinačnih slučajeva i sveukupnog, sveukupne
11 zbirke dokaza koji se tiču tih slučajeva. I to je razlika na
12 kojoj mi insistiramo prilikom obuke. Da se na jedan način
13 dokazuje krivica nekog pojedinca, a na drugi način dokazuje
14 postojanje obrazaca. I smatramo da smo mi, u vezi sa obrascem
15 predočili verodostojnu tezu i da je vredelo o tome izvestiti
16 javnosti.

17 P. Da. Pa, videćemo baš kako je to išlo. Da počnemo od
18 strane ili dokumenta K036-4868. Tu se opisuju navodi u vezi sa
19 Klečkom. -- I odmah posle toga vidimo podnaslov "Otmice Srba."

20 I potom vidimo da je Centar za humanitarno pravo
21 dokumentovao nestanke 130 Srba, za koje se ne zna gde se
22 nalaze, počev od avgusta 1998. godine. A, među njima su
23 kasnije 39 viđena u rukama OVK.

24 Pominjete 79 otmica u Orahovcu. I primera radi, navodite
25 sledeće. I tu se pozivate na Centar za humanitarno pravo, kao

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 161

1 za izvor. Da li vidite to?

2 O. A, koje su to fusnote?

3 P. Pa, 134, 138. Tu se iznose navodi opšte prirode.

4 O. Ne vidim 138, ali verovaću vam na reč.

5 P. U redu. A, onda ako pređemo na strancu 4870, pominje se

6 slučaj Jovana Lukića i tu se u opisu tog slučaja ponovo

7 pozivate na Centar za humanitarno pravo i na Tanjug?

8 O. Tako je.

9 P. Zatim, molim sledeću stranicu 81, odnosno 871. Tu imamo

10 konkretne slučajeve Ratka i Branka Staletića, Vojka i Ivana

11 Bakrača. Zatim sedam radnika u rudniku Belačevac itd., itd.

12 Dakle, vi ovde govorite o velikom broju pojedinačnih

13 slučajeva, ali to činite iako niste imali da nikakve prilike

14 da proučite verodostojnost dokaza i iskaza sa time u vezi, već

15 se vi -- u celosti oslanjate na ocenu verodostojnosti koju je

16 izvršio neko drugi?

17 O. Ja se ne bih u potpunosti složio sa takvom

18 karakterizacijom.

19 P. Pa dobro, da li ste vi uopšte pročitali izjave svedoka?

20 Da li su vam one dostavljene?

21 O. Ne sećam se.

22 P. U redu.

23 O. Ne sećam se da li jesam ili nisam ali --

24 P. Vama ne bi predstavljalo poteškoću da uopšte niste videli

25 -- ni jedno od tih svedočenja?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 162

1 O. Ne, ali mi smo bili u stalnom kontaktu i komunikaciji sa
2 kolegama iz Centra za humanitarno pravo, pa između ostalog i u
3 vezi sa tim konkretnim pojedinačnim slučajevima.

4 P. Ali vama je jasno, da ako jedna osoba kaže, "Ja mislim da
5 je to verodostojno" i setite se samo slučaja Sanije Balaja u
6 predmetu Haradinaj, koji je delovao verodostojno, a pokazalo
7 se da je potpuno netačan, dakle izuzetno je važno kada neko
8 kaže, e meni ovo deluje verodostojno, da se to proverí i da se
9 utvrde činjenice.

10 Moje pitanje za vas je sledeće, zašto ste vi to naveli u
11 izveštaju, iako to niste potkrepili u razgovorima sa
12 svedocima? Vi ste jednostavno implicitno verovali nekome izvan
13 svoje organizacije.

14 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Tieger,
15 izvolite.

16 G. TIEGER: [Prevod] Prigovor. Pitanje je već postavljeno
17 i na njega je već odgovoreno. Zapravo se -- pitanje, tobožnje
18 pitanje koristi kao izgovor da se iznese duga argumentacija.

19 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Prigovor se usvaja.

20 G. EMMERSON: [Prevod] [Nije uključio mikrofón]

21 G. TIEGER: [Prevod] Ja ću onda ponoviti isti prigovor.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Već smo se time
23 bavili. Rekao sam da se prigovor usvaja.

24 G. EMMERSON: [Prevod] Pa, bavili smo se tom temom. Samo
25 sam hteo da napravim još jedan opšti komentar.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 163

1 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
2 mikrofon]

3 PREVODILAC: Prveodilac napominje da se govornici
4 preklapaju i da se ne čuju.

5 G. EMMERSON: [Prevod] Časni Sude, vi ste već zaključili
6 da će se važnost i teret i verodostojnost ovog iskaza
7 ocenjivati na kraju suđenja. To je uloga Panela. A, sada
8 pokušavate da ograničite moje unakrsno ispitivanje koje se
9 upravo tiče verodostojnosti ovog svedoka i težine koju valja
10 pripisati njegovom svedočenju.

11 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
12 mikrofon]

13 Molim vas da porazmislite o svom pitanju i onda ga
14 preformulišite na razumljiviji način.

15 G. EMMERSON: [Prevod]

16 P. Da li vi prihvatate da ste vi u svom izveštaju naveli
17 slučajeve koje ste smatrali verodostojnim, na osnovu -- ocene
18 verodostojnosti koju je sprovedla jedna druga organizacija i da
19 je to u stvari, da te postupili po principu rekla-kazala?

20 O. Ne, ja se sa time ne slažem.

21 P. Ali, to je u skladu sa metodologijom koju ste vi nama
22 maločas opisali. No, time ćemo se bliže pozabaviti sutra. Ali,
23 na koji način vi opravdavate verodostojnost ovih navoda, osim
24 da je te navode iznela jedna druga nevladina organizacija?

25 O. Pa, to je nevladina organizacija koju mi dobro poznajemo.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 164

1 To je partnerska nevladina organizacija i mi poklanjamo
2 poverenje njihovom radu koji smatramo verodostojnim.

3 P. Dakle vi kažete --

4 O. Ne, izvinite. Dozvolite da završim.

5 P. Dakle, vi njih navodite kao izvor --

6 G. TIEGER: [Prevod] Izvinjavam se. Ja molim g. Emmersona
7 da broji do tri ako hoće, ali on ponovo, ponovo prekida
8 svedoka i upada mu u reč.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Molim obojicu da
10 naprave pauzu između pitanja i odgovora.

11 G. EMMERSON: [Prevod] Pa, žao mi je. Ali ja ne želim,
12 moram da prekinem jer ne želim da dobije odgovor koji ide u
13 pogrešnom smeru.

14 P. Vi dakle niste naveli izvore? Vi ste naveli organizaciju,
15 ali niste naveli, drugu organizaciju, ali niste naveli izvore
16 kojima se ta druga organizacija služila?

17 O. Pa, da. To znači navesti izvor.

18 P. Pa, ne.

19 O. Ne, to jeste legitiman izvor. Možda vi ne smatrate taj
20 izvor verodostojnim, ali to jeste izvor. I mi smo izvor
21 citirali. Tako da čitalac može sam da proceni verodostojnost
22 materijala. Mi smo zato vrlo jasni kako postupamo i jasno
23 navodimo koje smo informacije dobili od drugih organizacija
24 kao što je Međunarodni komitet Crvenog krsta, koji je npr.
25 govorio o nestalim licima.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 165

1 Ono što načelno pokušavam da objasnim, a vi me prekinite
2 ako sam to već istakao --

3 P. Ne, ne, ne, nemam nameru da vas prekidam.

4 O. -- ukoliko smatrate da se ponavljam.

5 P. Ja vas neću prekinuti.

6 O. Zapravo se ne obraćam vama Branioče, nego Panelu. Poenta
7 je u tome da je ovaj rad, ovaj izveštaj posvećen zločinima
8 srpskih i jugoslovenskih snaga, ali smo smatrali da je radi
9 zaštite civila bilo važno da se naglase i neki slučajevi koji
10 pokazuju da se međunarodno humanitarno pravo važi za sve
11 sukobljene strane. A, Centar za humanitarno pravo je imao
12 verodostojne primere za ilustraciju te poente.

13 P. Da.

14 O. I zbog toga --

15 P. Ali, samo da sve bude jasno. Vi možda znate da pred ovim
16 Panelom nije zabranjeno da se predočavaju iskazi iz druge
17 ruke. Ali, postoji razlika u tome kako se iskazi iz prve ruke
18 i iz druge ruke, odnosno treće ruke ocenjuju. I važno je to
19 radi pravičnog suđenja. To vam je sigurno jasno, pošto se i vi
20 zalažete za pravično suđenje. Vaša organizacija se za to
21 zalaže, zar ne?

22 O. Tako je.

23 P. I vama je jasno da pravičnog suđenja ne može biti,
24 ukoliko ne može da se garantuje verodostojnost izvora,
25 izvornog izvora?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 166

1 O. Ja verujem da će Panel dobro oceniti verodostojnost
2 svakog svedoka, -- po najrigoroznijim mogućim kriterijumima.

3 P. Ali, ako je svedok u ovom slučaju, ko je svedok u ovom
4 slučaju? Onaj koji je dao iskaz, onaj koji ga je saslušavao
5 ili onaj koji je preneo?

6 O. Pa, u ovom slučaju, organizaciji koja je prikupila iskaze
7 treba postaviti pitanje o metodologiji koju je sledila i o
8 informacijama koje je prikupljala. Ja ne mogu da govorim o
9 Centru za humanitarno pravo, niti o pojedincima.

10 P. Kako da ne.

11 O. Kako da ne.

12 P. Dakle, približavamo se -- Ali i dalje se bavimo pitanjem
13 pravičnog suđenja.

14 O. Mi pokušavamo da postignemo naš cilj kroz istraživanja.

15 P. Ali, da bi se postiglo pravično -- suđenje, neophodno je
16 da se poštuju pravila.

17 G. TIEGER: [Prevod] Prigovor. Sada smo stvarno prešli sve
18 granice.

19 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Bližimo se kraju
20 radnog dana. Možemo sutra da nastavimo ako želite.

21 G. EMMERSON: [Prevod] Pa, ja mogu da završim ovu temu sa
22 jednim poslednjim pitanjem.

23 P. Vi kažete da bi zapravo o ovome trebalo pozvati Natašu
24 Kandić da svedoči ili nekog drugog iz Centra za humanitarno
25 pravo, da o njihovim istraživanjima ne možete vi da svedočite?

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Svedok: W04408 (Nastavak) (Javna sednica)
Unakrsno ispituje g. Emmerson

Strana 167

1 O. Ja ne bih rekao da postoji prava ili loša osoba koja bi o
2 tome mogla da govori. Ja smatram da mi imamo šta da
3 doprinesemo. Ali ako još neko drugi želi nešto da kaže o
4 ovome, naravno itekako bi i to bilo korisno.

5 P. U redu. Hvala vam.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Abrahams,
7 završili smo sa radom za danas. Nastavljamo sutra u 9:00h.

8 SVEDOK: [Prevod] Hvala.

9 [Svedok privremeno napušta sudnicu]

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
11 mikrofon] Šta je sa svedocima za iduću nedelju?

12 G. TIEGER: [Prevod] Časni Sude, moram da priznam da
13 trenutno ne znam. Ne mogu napamet da vam odgovorim, ali mogu
14 da se raspitam kod kolega. Samo trenutak, molim.

15 G. HALLING: [Prevod] Mislím da bi iduće nedelje trebalo
16 da svedoči 3827, na koga se odnosi zahtev za svedočenje putem
17 video linka, a možemo sutra ujutru da vam navedemo zaštićena
18 imena ostalih svedoka.

19 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
20 mikrofon]

21 Da, možemo.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Mislím da bi svi
23 bili zahvalni da to bude već koliko danas.

24 G. Ellis, imate li šta da kažete?

25 Časni Sude, ja mogu da promenim svoju procenu vremena.

Specijalizovana veća Kosova - Osnovni Sud

Proceduralna pitanja (Javna sednica)

Strana 168

1 Mislim da smo tražili 3 sata za ovog svedoka, ali teško da
2 ćemo iskoristiti sva tri sata, pre će nam trebati jedan sat.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
4 mikrofon]

5 Slična je situacija i sa nama. Trebaće nam najviše sat
6 vremena, kako sad procenjujemo situaciju.

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] [Nije uključio
8 mikrofon]

9 Pa, mi smo procenili 3 sata, tako da ću završiti sutra do
10 prepodnevne pauze.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala svima, i
12 Hvala svima na saradnji. Danas završavamo sa radom i
13 nastavljamo sutra u 9:00 časova ujutru.

14 --- Sednica se završava u 16:05 časova.

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25